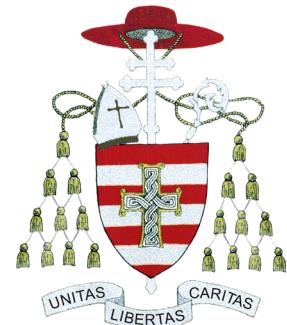
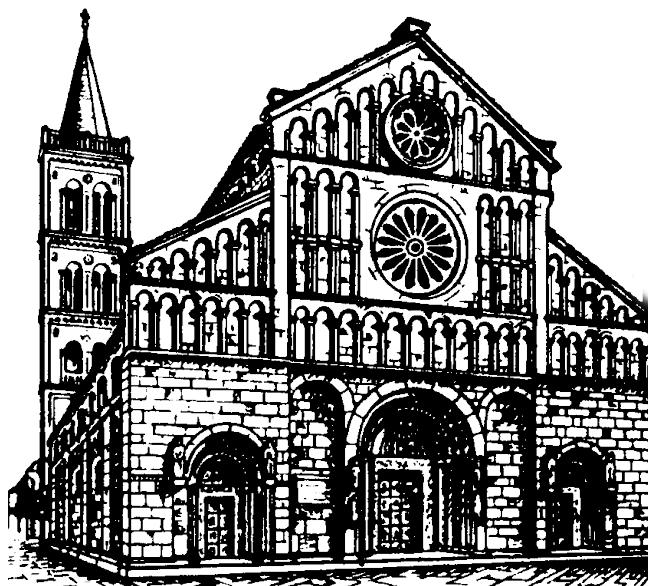

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Broj: 3-4/2020. OŽUJAK - TRAVANJ

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Izdaje: Nadbiskupski ordinarijat, Jurja Biankinija 2, 23000 Zadar
tel: 023/208-650; faks: 208-640;

e-mail: izdavstvo@zadarskanadbiskupija.hr

Odgovara: Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Uredništvo: Don Josip Lenkić, don Šimun Šindija, don Marin Batur, Ines Grbić, prof, don Damir Šehić

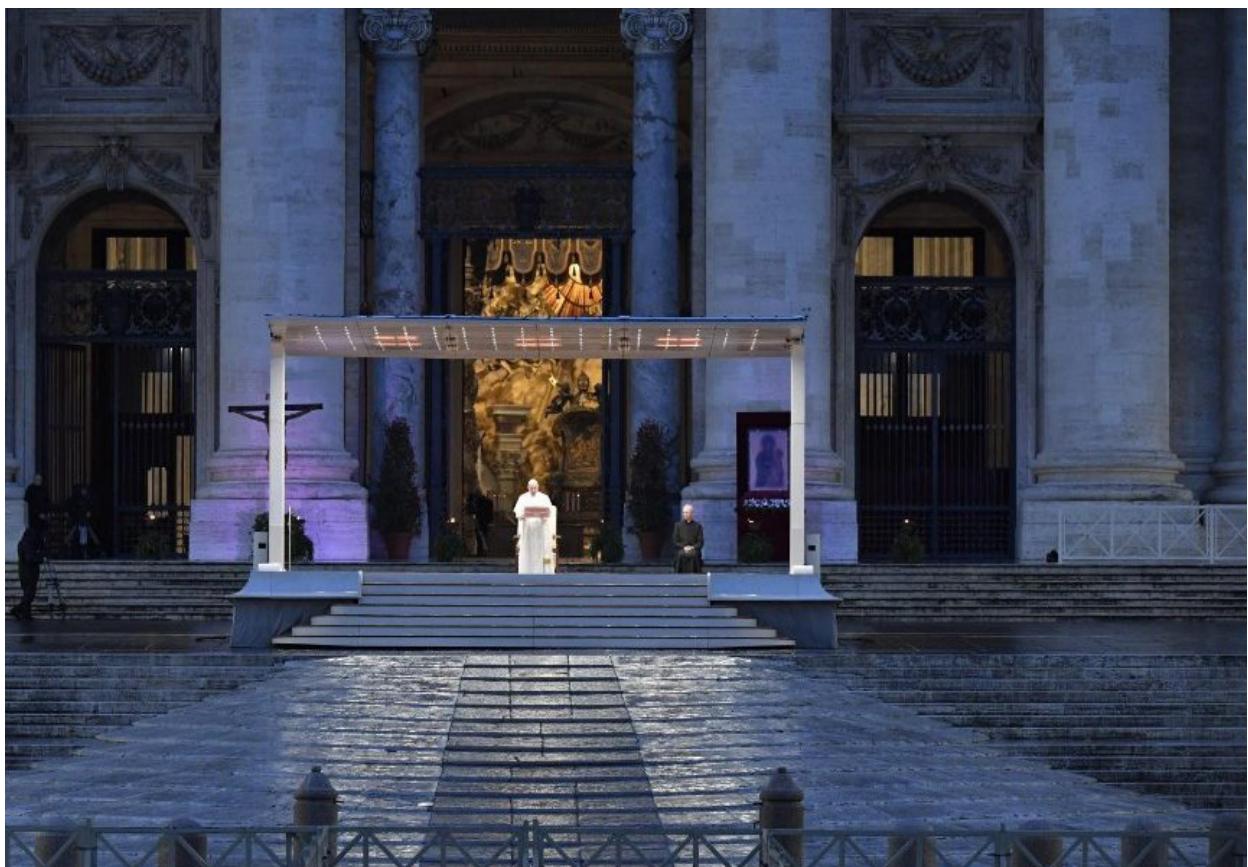
Fotografije: Ines Grbić; Računalni slog: don Šimun Šindija

Tisk: TVG - tiskara d.o.o.

Slika na naslovnoj stranici: Četri zadaarske crkve: katedrala sv. Stošije, crkva sv. Krševana, crkva sv. Šime i crkva sv. Marije

SLIKE ZA POVIJEST: PAPA FRANJO DIJELI BLAGOSLOV URBI ET ORBI 2020.
NA PRAZNOM TRGU SV. PETRA PORADI PANDEMIJE COVID-19.

Neka uskrsni blagoslov bude zalog vaše sigurnosti u ovom nesigurnom vremenu, vaše stabilnosti u ovim promjenjivim vremenima i vaša snaga u svemu na što nas ovaj život izaziva!

Draga braćo i sestre!

Sinoć smo u našoj katedrali slavili liturgiju bdijenja uz popratnu subotnju šutnju koja već više tjedana vlada našim Gradom, Domovinom i čitavim svijetom radi opasne zaraze Korona virusa. Nedostajali su milozvučni glasovi našega zbora, kao i nazočnost vjernika koji su ove godine u svojim domovima pratili obrede preko različitih medija. No, prostorom naše prazne katedrale sada je odjeknuo himan uskrsnoj svijeći kojeg je pjevao župnik don Josip. Taj veličanstveni himan koji je spjevan u 4. stoljeću, negdje na sjeveru Italije, započinje riječju „exultet“, „Nek usklikne sad nebesko mnoštvo andela“. Dok spominjem nastanak himna u sjevernoj Italiji, ne mogu ne misliti na one tisuće nastradalih od opasnoga virusa upravo u tom dijelu Italije i suosjećati s obiteljima, pojedincima, s biskupijama koje su uz brojne žrtve vjernika imale i ogroman broj žrtava svećenika. Suosjećamo i pratimo ih ljudskom, molitvenom i kršćanskom solidarnošću.

Vratimo se kratko riječima ove uskrsne pjesme kojom započinje bdijenje pred upaljenom uskrsnom svijećom koja simbolizira Krista pobjednika. Himan započinje radosnim pozivom: „Nek usklikne sad nebesko mnoštvo Andela; nek uskliknu službenici Božji i nek se raduje zemlja i veseli Majka Crkva urešena bljeskom tolikoga svjetla i neka poklicima naroda ova odjekne dvorana“. Uobičajeni početak liturgije pod vedrim nebom želi nam reći: ovo je nebeski događaj; ovo je nadpovijesna stvarnost koju nam Krist svojim križem i uskrsnućem povezuje nebesko sa zemaljskim, te božansko s ljudskim. Jer, u toj noći Krist je raskinuo okove smrti i kao pobjednik od mrtvih ustao.

Njegovo uskrsnuće postaje kamenom temeljcem apostolskog naviještanja. I naša Crkva zadarska svjedoči i propovijeda istu radosnu vijest našega spasenja: Uskrsnuo je kako je rekao, aleluja! Ponešena snagom Duha Svetoga, ona upire svoj pogled prema nebu te pjeva usrdno i žarko: Znamo da si doistine, uskrsnuo Božji Sine! U toj vjeri sve vas, braćo i sestre, od srca pozdravljam i želim blagoslovljene uskrsne blagdane koje upućujem preko kanala Diadora TV i preko valova Radio Zadra preko kojega smo već tjednima povezani u dnevnoj večernjoj emisiji u 19, 30, „prevcijom i molitvom protiv korona virusa“.

Blagoslovljene uskrsne blagdane upućujem najprije vama dragi svećenici koji ste u povjerenim župama ovlašteni suradnici biskupskoga Reda. Budite i u ovim teškim okolnostima propovjednici nade i širitelji optimizma i pouzdanja. Uskrsne blagdane čestitam redovnicama i redovnicima koji samozatajno služe Bogu po svojim zavjetima, daju svjedočanstvo čvrste vjere, te svakome tko ih upita pružaju razloge nade koja je u njima. Želim blagoslovljene uskrsne blagdane vama drage obitelji koje ste po svom zvanju „mala Crkva“ u kojoj se ovih dana krize i kušnje sam Gospodin preselio i s vama hodi i moli. A vi ste ga prihvatali kao ono učenici iz Emausa i pozvali neka ostane s vama „jer zamalo će večer i dan je na izmaku“. Družite se s njime u molitvi, razgovoru i čitanju njegove riječi. Ta, sam je rekao „kad ste dvojica ili trojica sabrani u moje ime, ja sam s vama“.

Želim blagoslovljene uskrsne blagdane predstavnicima građanske vlasti, kako na lokalnoj grad-

skoj i županijskoj, tako i na državnoj razini. Oni su snagom službe pozvani u temelje našega društva ugrađivati vrjednote mira, tolerancije, pravde, poštivanja i solidarnosti. A u ovo teško i izazovno vrijeme valja im se boriti s dodatnim osjećajima straha i panike, te odstranjivati sve što rađa malodušjem i pesimizmom. A to nije nimalo lako, posebice u ozračju neizvjesnosti.

Blagoslovljeni uskrsni blagdani svima koji su prošlih tijedana vodili i vode brigu za zdravlje i sigurnost ljudi, posebice liječnici, medicinske sestre i drugo zdravstveno osoblje, javni djelatnici, državni dužnosnici, policija i vojska, vatrogasci i trgovci, volonteri i dejlatnici obavijesnih sredstava. Sve, koji su se izložili u obrani od opasnog virusa i razornog potresa, preporučujemo „Gospi od zdravlja“ neka nas izbavi od sadašnjih nevolja i zala.

Svoje uskrsne dobre želje upućujem posebice brojnim ucviljenim obiteljima, starcima i bolesnicima, posebice onima koji su nedavno oboljeli od opakog virusa, pa su svojom patnjom najbliži Kristu patniku. Neka svoju muku i probleme prikazuju za dobro našega naroda, te bolju i skladniju budućnost naše Domovine. Svi ćemo im za to biti neizmjerno zahvalni. Blagoslovljene uskrsne blagdane upućujem učiteljima i odgojiteljima mladih naraštaja, vjeroučiteljima i katehetama, obrtnicima, ratarima i pomorcima i svima koji u znoju lica svoga zarađujete kruh svoj svagdanji.

Blagoslovljene uskrsne blagdane želim zauzetim vjernicima-laicima po našim župama: pjevačima, bratimima, ministrantima, članovima ekonomskih i pastoralnih vijeća, katoličkih društava, kao i svima koji se zdušno bore za slavu Božju i za čast Crkve njegove. Uskrsnuli Krist gospodar je života i smrti. On nam upućuje utješne riječi: „Ne bojte se. Ja sam uskrsnuće i život. Tko vjeruje u mene, živjet će ako i umre“. Osnaženi tom vjerom i mi smo kadri svim nevoljama usprkos „stajati čvrsto u Gospodinu“ (Fil 4, 1). Jer Uskrsnuli je svjetlo u povijesti ljudskoga mraka i tame i najsnažnije vrelo našeg optimizma i nade. U to ime još jednom želim blagoslovljene uskrsne blagdane, te optimizmom i nadom ispunjene dolazeće dane! Tako neka bude. Amen, Alleluia!

Mons. Želimir Puljć, zadarski nadbiskup

Zadar, 12. 04. 2020.

SVETA STOLICA

Otvorimo srce Isusovoj dobroti i ovo će biti godina mira i nade

Papin nagovor prije i nakon molitve Andeo Gospodnji na svetkovinu Svetе Marije Bogorodice

Draga braćo i sestre, dobar dan! I sretna vam bila ova godina!

Sinoć smo završili 2019. godinu zahvaljujući Bogu za dar vremena i sve njegove blagodati. Danas započinjemo 2020. s istim stavom zahvalnosti i hvale. To da je naš planet započeo novi krug oko sunca i da mi ljudi nastavljamo na njemu živjeti ne treba uzimati zdravo za gotovo. To ne treba uzimati zdravo za gotovo, štoviše to je uvijek „čudo“ kojem se treba čuditi i na kojem valja zahvaljivati.

Prvog dana u godini u liturgiji se slavi Sveta Bogorodica, Marija, Djevica iz Nazareta, koja je rodila Isusa, Spasitelja. To Dijete je Božji blagoslov za svakog muškarca i ženu, za veliku ljudsku obitelj i za cijelo svijet. Isus nije uklonio zlo sa svijeta, nego ga je pobijedio u korijenu. Njegovo spasenje nije neka čarolija, nego je „strpljivo“ spasenje, to jest uključuje strpljivost ljubavi, koja preuzima odgovornost za bezakonje i oduzima mu moć. Strpljivost ljubavi: ljubav nas čini strpljivima. Mnogo puta izgubimo strpljenje; pa i ja, te se ispričavam zbog jučerašnjeg lošeg primjera [vjerojatno misli na svoju reakciju prema osobi koja ga je na Trgu snažno povukla sebi]. Zato, promatrajući jaslice očima vjere vidimo obnovljeni svijet, oslobođen vlasti zla i stavljen pod Kristovo kraljevsko gospodstvo, Dijete koje leži u jaslama.

Zbog toga nas danas Bogorodica blagoslivlja. A kako nas Majka Božja blagoslivlja? Pokazujući nam Sina. Uzima ga u naručje i pokazuje nam ga, i tako nas blagoslivlja. Blagoslivlja čitavu Crkvu, blagoslivlja sav svijet. Isus je, kako su anđeli pjevali u Betlehemu, „radost za sav narod“, on je slava Božja i mir ljudima (usp. Lk 2, 14). I to je razlog zbog kojeg je sveti papa Pavao VI. prvi dan u godini htio posvetiti miru – to je Dan mira –, molitvi, posvješćivanju i odgovornosti za mir. Za ovu 2020. godinu Poruka glasi: mir je put nade, put kojim napredujemo putem dijaloga, pomirenja i ekološkog obraćenja.

Upravimo, dakle, pogled na Majku i Sina kojeg nam ona pokazuje. Na početku godine, pustimo da nas se blagoslovi! Pustimo da nas svojim Sinom blagoslovi Bogorodica.

Isus je blagoslov za one koji stenju pod jarmom ropstva, duhovnog ropstva i materijalnog ropstva. On oslobađa s ljubavlju. Onima koji su izgubili samopoštovanje i postali taoci zla u kojem se vrte kao u nekom začaranom krugu, Isus kaže: Otac te ljubi, ne napušta te, s nepokolebljivim strpljivošću čeka da mu se vratiš (usp. Lk 15, 20). Onima koji su žrtve nepravde i iskorištavanja i ne vide izlaza, Isus otvara vrata bratstva, gdje se može naći gostoljubiva lica, srca i ruke, gdje se može dijeliti ogorčenost i očaj i vratiti bar malo dostojanstva. Onima koji su ozbiljno bolesni i osjećaju se napuštenima i obeshrabrenima Isus se približava, dotiče rane s nježnošću, izlijeva ulje utjehe i slabost pretvara u snagu dobra kako bi razvezao i najzamršenije čvorove. Onima koji su u zatvoru i u napasti su da se zatvore u sebe, Isus ponovno otvara obzorje nade, počevši od male zrake svjetla.

Draga braćo i sestre, spustimo se s pijedestala naše oholosti – svi imamo napast oholosti – i zamolimo blagoslov Svetе Marije Bogorodice, ponizne Majke Božje. Ona nam pokazuje Isusa: pustimo da nas se blagoslovi, otvorimo svoje srce njezinoj dobroti. Tako će godina koja započinje biti put nade i mira, ne riječima, nego svakodnevnim gestama dijaloga, pomirenja i brige za stvoreni svijet.

Evangelije nije bajka, nego je objava Božjeg nauma ljubavi prema nama

Crkva se ne može odreći svojeg poslanja evangelizacije i služenja*Papin nagovor prije i nakon molitve Andeo Gospodnji u nedjelju*

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U današnjem Evandjelu (usp. Mt 5, 13-16) Isus kaže svojim učenicima: „Vi ste sol zemlje [...]. Vi ste svjetlost svijeta“ (rr. 13.14). On koristi simbolički jezik kako bi naznačio onima koji ga namjeravaju slijediti neke kriterije za živu prisutnost i svjedočenje u svijetu.

Prva slika je sol. Sol je tvar koja daje okus i koja hranu čuva i štiti od propadanja. Učenik je, dakle, pozvan držati društvo daleko od opasnosti, klica propadljivosti koje truju život ljudi. Radi se o tome da se moramo oduprijeti moralnom srozavanju, grijehu, svjedočeći vrijednosti poštovanja i bratstva, bez popuštanja svjetovnim zamamljivostima arivizma, moći i bogatstva. „Sol“ je učenik koji se usprkos svakodnevnim neuspjesima – jer svi ih imamo – ponovno diže iz prašine svojih pogrešaka, svaki dan počinjući iznova hrabro i strpljivo tražiti dijalog i susret s drugima. „Sol“ je učenik koji ne traži da se drugi s njim slažu i plješću mu, nego nastoji biti ponizna, konstruktivna prisutnost, u vjernosti Isusovim učenjima koji je došao u svijet ne da bi bio služen, već da služi. A takav je stav silno potreban!

Dругa slika koju Isus svojim učenicima stavlja pred oči je slika svjetla: „Vi ste svjetlost svijeta“. Svjetlost raspršuje tamu i omogućava nam vidjeti. Isus je svjetlost koja je rastjerala tmine, ali one i dalje ostaju u svijetu i kod pojedinaca. Kršćaninova je zadaća raspršiti ih na način da učini da Kristovo svjetlo zasja i naviještajući njegovo Evandjelje. To je nešto što mogu isijavati naše riječi, ali to prije svega mora proizlaziti iz naših „dobrih djela“ (r. 16). Učenik i kršćanska zajednica svjetlost su u svijetu kada usmjeravaju druge prema Bogu pomažući svima da iskuse njegovu dobrotu i njegovo milosrđe. Isusov učenik je svjetlost kada zna živjeti vlastitu vjeru izvan ograničenih prostora, kada pridonosi uklanjanju predrasuda, uklanjanju kleveta i unošenja svjetla istine u situacije izopačene licemjerjem i lažima. On mora rasvjetljivati. Ali to nije moje svjetlo, to je Isusovo svjetlo: mi smo sredstva po kojima Isusovo svjetlo dopire do sviju.

Isus nas poziva da se ne bojimo živjeti u svijetu, premda se u njemu ponekad nalazi stanja konflikt i grijeha. Kada se suoči s nasiljem, nepravdom, ugnjetavanjem, kršćanin se ne smije zatvarati u sebe samoga ili se sakrivati u sigurnost vlastitog ograđenog prostora; ni Crkva se ne smije zatvarati u sebe samu, ona se ne može odreći svojeg poslanja evangelizacije i služenja. Isus je na Posljednjoj večeri molio Oca da ne uklanja učenike iz svijeta, nego da ih ostavi, ondje, u svijetu, ali da ih čuva od duha svijeta. Crkva se velikodušno i nježno razdaje za malene i siromašne: to nije duh svijeta, to je njegova svjetlost, to je sol. Crkva osluškuje vapaj posljednjih i isključenih, jer je svjesna da je hodočasnička zajednica pozvana produžiti spasotvornu prisutnost Isusa Krista u povijesti.

Neka nam Sveta Djevica pomogne biti sol i svjetlost usred naroda, donoseći svima, životom i riječju, Radosnu vijest Božje ljubavi.

Bog nas uči istinskoj slobodi i odgovornosti*Papin nagovor prije i nakon molitve Andeo Gospodnji u nedjelju*

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Današnje Evandjelje (usp. Mt 5, 17-37) preuzeto je iz „Besjede na gori“ i bavi se temom ispunjavanja Zakona: kako treba ispunjavati Zakon, kako to činiti. Isus želi pomoći svojim slušateljima da imaju ispravan pristup propisima Mojsijevih zapovijedi, pozivajući ih da budu raspoloživi za

Boga koji nas putem Zakona podučava istinskoj slobodi i odgovornosti. Radi se o tome da Zakon živimo kao instrument slobode. Ne zaboravimo to: živjeti Zakon kao instrument slobode koji mi pomaže da budem slobodniji, koji mi pomaže da ne budem rob strasti i grijeha. Sjetimo se ratova, sjetimo se posljedica ratova, sjetimo se djevojčice koja je jučer umrla od hladnoće u Siriji. Mnoge nesreće, mnoge. To je posljedica strasti i ljudi koji ratuju ne umiju obuzdati svoje strasti. Ne ispunjavaju Zakon. Kad podlegne napastima i strastima čovjek nije više gospodar i protagonist svojega života, nego postaje nesposoban upravljati njime s voljom i odgovornošću.

Isusova je besjeda strukturirana u četiri antiteze izražene izričajem: „Čuli ste da je rečeno... A ja vam kažem“. Svaka se od tih antiteza odnosi na pojedinu od situacija u svakodnevnom životu: ubojstvo, preljub, rastava i zakletve. Isus ne ukida propise koji se tiču tih pitanja, nego objašnjava njihovo puno značenje i ukazuje na duh kojim ih je potrebno obdržavati. On nas potiče da prijeđemo s formalnog poštivanja Zakona na suštinsko poštivanje, prihvaćajući Zakon u srcu koje je središte nakanâ, odlukâ, riječi i gestâ svakog od nas. Iz srca izlaze dobra i loša djela.

Kad se prihvati Božji zakon u srcu shvati se da, kad se ne ljubi bližnjega, ubija se u stanovitoj mjeri samoga sebe i druge, jer mržnja, suparništvo i razdor ubijaju bratsku ljubav koja je u temelju međuljudskih odnosa. A to vrijedi jednako i za ono što sam rekao o ratovima i za naklapanja, jer jezik ubija. Kad se prihvati Božji zakon u srcu shvati se da se vlastitim željama mora upravljati, jer se ne može imati sve što se želi i nije dobro podleći sebičnim i posesivnim osjećajima. Kad se prihvati Božji zakon u srcu shvati se da treba napustiti način života u kojem se kršilo dana obećanja te da treba prijeći sa zabrane lažnog zaklinjanja na odluku da se uopće ne zaklinje, uzimajući stav pune iskrenosti sa svima.

Isus je svjestan da nije lako živjeti zapovijedi na ovaj tako potpun način. Zato nam nudi pomoć svoje ljubavi: On je došao na svijet ne samo zato da ispuni Zakon, nego i da nam dà svoju milost kako bismo mogli vršiti volju Božju, ljubeći njega i braću. Sve, sve možemo učiniti s Božjom milošću! Štoviše, svetost nije ništa drugo nego čuvati tu besplatnost koju nam je dao Bog, tu milost. Riječ je o tome da vjerujemo i uzdamo se u njega, njegovu milost, onu besplatnost koju nam je dao i prihvatimo ruku koju nam On neprekidno pruža, kako bi naši napor i naše nužno predano zalaganje bili podržani Isusovom pomoći, koji je pun dobrote i milosrđa.

Isus od nas danas traži da napredujemo na putu ljubavi koji nam je On pokazao i koji kreće od srca. To je put koji valja slijediti da bi smo živjeli kao kršćani. Neka nam Djevica Marija pomogne da slijedimo put koji je označio njezin Sin kako bismo postigli istinsku radost i širili posvuda pravdu i mir.

»Umjesto Krista zaklinjemo: dajte, pomirite se s Bogom!« (2 Kor 5, 20)

Poruka pape Franje za korizmu 2020.

Draga braćo i sestre,

Gospodin nam i ove godine daje ovo milosno vrijeme priprave da bismo obnovljena srca proslavili veliko otajstvo Isusove smrti i uskrsnuća, stožer našeg osobnog i zajedničkog kršćanskog života. Tome se otajstvu moramo neprestano vraćati duhom i srcem. Naime, ono nastavlja rasti u nama u mjeri u kojoj dopustimo da nas zahvati njegova duhovna snaga i slobodno i velikodušno prionemo uza nj.

1. Pashalni misterij kao temelj obraćenja

Kršćaninova radost izvire iz slušanja i prihvaćanja Radosne vijesti o Isusovoj smrti i uskrsnuću. To je kerygma koja sažima otajstvo ljubavi koja je »tako stvarna, tako istinita, tako konkretna

da nam nudi odnos pun otvorenosti i plodnog dijaloga» (Christus vivit, 117). Tko vjeruje u taj navještaj odbacuje laž da naš život potječe od nas samih. On se zapravo rađa iz ljubavi Boga Oca, iz njegove želje da daje život u izobilju (usp. Iv 10, 10). Ako, umjesto toga, sluša zavodnički glas "oca laži" (Iv 8, 44) čovjek se izlaže opasnosti da potone u ponor besmisla i doživi pakao ovdje na zemlji, kao što to nažalost svjedoče mnogi tragični događaji osobnog i kolektivnog ljudskog iskustva.

Na ovu korizmu 2020. godine želim poručiti svim kršćanima ono što sam napisao mladima u apostolskoj pobudnici Christus vivit: »Upri svoj pogled u raširene ruke raspetoga Krista, pusti da te uvijek iznova spašava. A kada ideš isповједiti svoje grijeha, čvrsto vjeruj u njegovo milosrđe koje te oslobađa krivnje. Razmišljaj o njegovoj krvi prolichenoj s tolikom ljubavlju i dopusti da te ona očisti. Tako ćeš se moći rađati uvijek iznova« (br. 123). Isusova Pasha nije događaj iz prošlosti: snagom Duha Svetoga trajno je prisutna i omogućava nam da vidimo i vjerom dotičemo Kristovo tijelo u onima koji pate.

2. Hitnost obraćenja

Spasenosno je dublje duhom proniknuti pashalni (vazmeni) misterij po kojem nam je darovano Božje milosrđe. Iskustvo milosrđa moguće je, naime, samo u odnosu "licem u lice" s raspetim i uskrslim Gospodinom »koji me ljubio i predao samoga sebe za mene« (Gal 2, 20), u iskrenom, prijateljskom dijalogu. Zato je molitva tako važna u korizmenom vremenu. Prije no dužnost, molitva je izraz naše potrebe da odgovorimo na Božju ljubav koja nam uvijek prethodi i podupire nas. Naime, dok moli, kršćanin je svjestan da je ljubljen iako toga nije dostojan. Molitva može poprimiti različite oblike, ali ono što je u Božjim očima doista važno jest to da ona zađe tako duboko u nas da razbije tvrdoču našega srca kako bi se sve više obratilo njemu i njegovoj volji.

Dopustimo zato da nas se u ovom milosnom vremenu vodi poput Izraela u pustinji (usp. Hoš 2, 16) kako bismo konačno mogli čuti glas našeg Zaručnika i dopustili mu i oraspoložili se da odjekne sve dublje u nama. Što više budemo njegovoj riječi puštali da nas zahvati to ćemo više moći iskusiti besplatno milosrđe koje nam On pruža. Ne dopustimo zato da ovo milosno vrijeme milosti protekne uzalud, u umišljenoj iluziji da smo mi gospodari vremena i putova našega obraćenja njemu.

3. Božja silna volja za dijalogom sa svojom djecom

Činjenicu da nam Gospodin još jednom pruža milosno vrijeme za naše obraćenje nikada ne treba uzimati zdravo za gotovo. Ova nova prilika trebala bi u nama probuditi osjećaj zahvalnosti i trgnuti nas iz naše tromosti. Unatoč, kadikad tragičnoj, prisutnosti zla u našemu životu kao i u životu Crkve i svijeta, ova prilika da učinimo zaokret izražava Božju nepokolebljivu volju da ne prekida dijalog spasenja s nama. U raspetome Isusu, kojega »Bog za nas grijehom učini« (usp. 2 Kor 5, 21), u toj je svojoj spremnosti išao tako daleko da je na svoga Sina svalio svu težinu naših grijeha dотle da je okrenuo »Boga protiv samoga sebe«, kao što reče papa Benedikt XVI. (enc. Deus caritas est, 12). Bog, naime, ljubi i svoje neprijatelje (usp. Mt 5, 43-48).

Dijalog koji Bog želi uspostaviti sa svakim čovjekom po pashalnom misteriju svoga Sina nije poput onoga koji se pripisuje drevnom žitelju Atene koji »ni na što drugo ne trati vrijeme nego na pripovijedanje i slušanje novosti« (Dj 17, 21). Takav isprazni govor, nošen praznom i površnom znatiželjom, karakterizira svjetovnost u svim vremenima, a u našim se danima može, među inim, uvući u sredstva komunikacije kad ih se koristi na neprimjeren način.

4. Bogatstvo koje treba dijeliti, a ne zadržati za sebe

Staviti pashalni misterij u središte vlastitoga života znači osjetiti samilost prema ranama raspetoga Krista prisutnima u mnogim nevinim žrtvama ratova, nasrtajā na život, od nerođenog

djeteta do starijih osoba, u mnogim nevinim žrtvama raznih oblika nasilja, ekoloških katastrofa, nepravedne raspodjele zemaljskih dobara, trgovine ljudima u svim njezinim oblicima i neobuzdane želje za profitom, što je oblik idolopoklonstva.

I danas je važno apelirati na muškarce i žene dobre volje da kroz milostinju dijele vlastita dobra s onima koji su u najvećoj potrebi, kao oblik osobnog sudjelovanja u izgrađivanju boljeg svijeta. Dijeljenje s drugima u ljubavi čini čovjeka čovječnjim, dok se gomilanjem dobara izlaže opasnosti da postane izopačen i začahuri se u vlastitu sebičnost. Možemo i moramo otici i korak dalje i uzeti u obzir strukturne dimenzije našeg ekonomskog života. Zato sam u korizmi ove godine, od 26. do 28. ožujka, sazvao u Asizu sastanak mladih ekonomista, poduzetnika i donositelja promjenâ (change-makers) s ciljem da pridonesu stvaranju ekonomije koja će biti više pravedna i inkluzivna. Kao što je Učiteljstvo Crkve u više navrata ponovilo politika predstavlja vrsni oblik ljubavi (usp. Pio XI., Obraćanje članovima Talijanskog katoličkog sveučilišnog saveza [FUCI], 18. prosinca 1927.). Jednako vrijedi i za bavljenje ekonomijom s tim istim evandeoskim duhom, a to je duh blaženstava.

Molim Presvetu Mariju da nas zagovara da u predstojećoj korizmi prihvatimo poziv da se pomirimo s Bogom, da pogled svoga srca upremo u pashalni misterij i u srcu se opredijelimo za otvoreni i iskreni dijalog s Bogom. Na taj ćemo način moći postati ono što Krist traži od svojih učenika, a to je sol zemlje i svjetlost svijeta (usp. Mt 5, 13-14).

DEKRET APOSTOLSKE POKORNIČARNE O PODJELJIVANJU POSEBNOG OPROSTA VJERNICIMA U SADAŠNJEM STANJU PANDEMIJE APOSTOLSKA POKORNIČARNA

«U nadi budite radosni, u nevolji strpljivi, u molitvi postojani» (Rim 12, 12). Riječi što ih je sveti Pavao napisao Crkvi u Rimu odjekuju kroz čitavu povijest Crkve i usmjeravaju prosuđivanje vjernika pred svakim trpljenjem, bolescu i nevoljom.

Sadašnji trenutak u kojem je čitavo čovječanstvo ugroženo nevidljivom i podmuklom bolescu, koja je već neko vrijeme postala dio života svih nas, iz dana u dan ispunjen je tjeskobnim strahovima, novim nesigurnostima i iznad svega fizičkim i moralnim trpljenjem koje se proširilo svijetom.

Crkva je, po primjeru svog Božanskog Učitelja, uvijek zdušno skrbila za bolesnike. Kao što je sv. Ivan Pavao II. naglasio, vrijednost ljudskog trpljenja je dvostruka: «Ono je nadnaravno, jer je ukorijenjeno u božansko otajstvo otkupljenja svijeta, i ujedno je duboko ljudsko, jer u njemu čovjek pronalazi samog sebe, svoje vlastito čovještvo, vlastito dostojanstvo i vlastito poslanje» (Apostolsko Pismo, Salvifici doloris, br. 31).

Posljednjih je dana i papa Franjo očitovao svoju očinsku blizinu i ponovno nas pozvao da bez prestanka molimo za oboljele od koronavirusa.

Kako bi svi oni koji trpe zbog bolesti Covid-19, upravo u otajstvu tog trpljenja mogli ponovno otkriti «isto Kristovo otkupiteljsko trpljenje» (isto, br. 30), ova Apostolska Pokorničarna, ex auctoritate Summi Pontificis, s pouzdanjem u riječ Krista Gospodina i promatrajući u duhu vjere trenutnu epidemiju koju valja proživljavati kao osobno obraćenje, podjeljuje dar oprostâ prema ovdje naznačenim odredbama.

Podjeljuje se Potpuni oprost vjernicima oboljelima od koronavirusa, onima koji se po nalogu zdravstvene vlasti nalaze u izolaciji (karanteni) u bolnicama ili u svojim domovima, ako se, duhom udaljeni od bilo kojeg grijeha, posredstvom medija budu duhovno pridružili slavlju Svetе

mise, molitvi Svetе krunice, pobožnosti Križnog puta ili drugim pobožnim činima, ili ako barem budu izmolili Vjerovanje, Očenaš i pobožni zaziv Blaženoj Djevici Mariji, prikazujući tu kušnju u duhu vjere u Boga i ljubavi prema braći, sa željom ispuniti uobičajene uvjete (ispovijed, pričest i molitva na nakane Svetog Oca), čim to bude bilo moguće.

Zdravstveni djelatnici, članovi njihovih obitelji i svi koji po primjeru Milosrdnog Samarijanca, izlažući se opasnosti da budu zaraženi, služe oboljelima od koronavirusa po riječima božanskog Otkupitelja: «Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje» (Iv 15, 13), zadobit će isti dar Potpunog oprosta pod istim uvjetima.

K tome ova Apostolska Pokorničarna u aktualnom stanju svjetske epidemije rado pod istim uvjetima podjeljuje Potpuni oprost i onim vjernicima koji pohode Presveti Oltarski Sakrament, ili izvrše euharistijsko klanjanje, ili najmanje pola sata čitaju Sveti Pismo, ili izmole Svetu krunicu ili pobožnost Križnog puta ili Krunicu Božanskog Milosrđa, da od Svetomogućeg Boga izmole prestanak epidemije, ozdravljenje onima koji su njome pogodjeni i vječno spasenje onima koje je Gospodin pozvao k sebi.

Crkva moli za one koji nisu u mogućnosti primiti sakrament Bolesničkog pomazanja i Poputbunu, povjeravajući božanskom Milosrđu sve i svakog pojedinog snagom općinstva svetih i podjeljujući vjerniku na času smrti Potpuni oprost, ukoliko je pravo raspoložen i ukoliko je redovito za života molio neku molitvu (u tom slučaju Crkva nadoknađuje tri uobičajena tražena uvjeta). Za zadobivanje tog oprosta preporuča se upotreba raspela ili križa (usp. Enchiridion indulgenciarum, br. 12).

Neka Blažena Djevica Marija, Majka Božja i Majka Crkve, Zdravlje bolesnih i Pomoćnica kršćana i naša Zagovornica, pritekne u pomoć čovječanstvu koje trpi, udaljujući od nas zlo ove pandemije i udjelujući nam svako dobro koje je potrebno za naše spasenje i posvećenje.

Ovaj Dekret je valjan bez obzira na bilo koju suprotnu odredbu.

Dano u Rimu, u sjedištu Apostolske Pokorničarne, 19. ožujka 2020.

kardinal Mauro Piacenza, veliki pokorničar

Krzysztof Nykiel, regent

BILJEŠKA APOSTOLSKE POKORNIČARNE O SAKRAMENTU POMIRENJA U SADAŠNjem STANJU PANDEMIJE

«Ja sam s vama u sve dane» (Mt 28, 20)

Teško stanje u sadašnjim okolnostima nameće razmišljanje o hitnosti i središnje važnosti sakramenta pomirenja, zajedno s nekoliko nužnih pojašnjenja, kako za vjernike laike, tako i za službenike koji su pozvani slaviti ovaj sakrament.

I u vrijeme bolesti Covid-19 sakrament pomirenja podjeljuje se u skladu s odredbom općeg kanonskog prava i onako kako je propisano u Redu pokore.

Pojedinačna ispovijed je redoviti način slavljenja ovog sakramenta (usp. kan. 960 ZKP), opće pak odrješenje, bez prethodne pojedinačne ispovijedi, ne može se podijeliti osim ondje gdje prijeti smrtna pogibelj a nema vremena da se saslušaju ispovijedi pojedinih pokornika (usp. kan. 961, § 1 ZKP), ili ako postoji velika potreba (usp. kan. 961, § 1, 2° ZKP), što će prosuditi dijecezanski biskup, vodeći računa o kriterijima koji su usuglašeni s drugim članovima Biskupske konferencije (usp. kan. 455, § 2 ZKP), dok i dalje za valjano odrješenje ostaje na snazi votum sacramenti od strane pojedinog pokornika, to jest njegova odluka da će u dužnom vremenu pojedinačno ispovjediti teške grijehе koje u tom trenutku nije mogao ispovjediti (usp. kan. 962, § 1 ZKP).

Ova Apostolska Pokorničarna smatra da, osobito u mjestima koja su teže pogodjena pandemij-skom zarazom i sve dok ona ne iščezne, postoje slučajevi velike potrebe o kojoj je riječ u spomenutom kan. 961, § 2 ZKP.

Svako daljnje uloženje u pojedinosti zakon prepusta dijecezanskim biskupima, uzimajući uvijek u obzir vrhovno dobro; spasenje duša (usp. kan. 1752 ZKP).

Kad se neočekivano pojavi potreba podijeliti sakramentalno odrješenje za više vjernika istodobno, svećenik je, u granicama mogućeg, obvezan prethodno o tome obavijestiti dijecezanskog biskupa, a ako to nije moguće, što prije ga o tome naknadno obavijestiti (usp. Red pokore, br. 32).

U sadašnjoj pandemijskoj opasnosti dijecezanskom biskupu pripada naznačiti svećenicima i pokornicima smjernice na koje trebaju razborito obratiti pozornost u pojedinačnom slavljenju sakramentalnog pomirenja, kao što su: isповједanje u prozračenom prostoru izvan isповједaonica, preporučena udaljenost, korištenje zaštitnih maski, dok i dalje absolutnu pozornost treba posvetiti očuvanju isповједne tajne i potrebi diskrecije.

K tome, dijecezanskom biskupu, na području njegove biskupije i s obzirom na razinu pandemij-ske zaraze, pripada odrediti koji su to slučajevi velike potrebe u kojima je dopušteno podijeliti opće odrješenje: primjerice, na ulazu u bolničke odjele, gdje se na liječenju nalaze zaraženi vjernici u smrtnoj opasnosti, koristeći se, u granicama mogućeg i potrebnim mjerama opreza, sredstvima za pojačavanje glasa, kako bi se odrješenje moglo čuti.

Neka se procijeni potreba i prikladnost da se tamo gdje je potrebno, u dogovoru sa zdravstvenim vlastima, uspostave skupine «izvanrednih bolničkih dušobrižnika», također i na dobrovoljnoj bazi i u obdržavanju propisa zaštite od zaraze, kako bi se osigurala potrebna duhovna pomoć bolesnicima i umirućima.

Tamo gdje bi se pojedini vjernici zatekli u bolnoj nemogućnosti primiti sakramentalno odrješenje, valja se prisjetiti da se savršenim pokajanjem - kada proizlazi iz ljubavi prema Bogu, ljubljennom iznad svega, i kojim se iskreno traži oproštenje (na način kako to pokornik u tom trenutku može izraziti) koje uključuje votum confessionis, to jest čvrstu odluku pristupiti sakramentalnoj isповједи, čim to bude moguće - postiže oproštenje i smrtnih grijeha (usp. Katekizam Katoličke Crkve, br. 1452).

Kao nikada prije Crkva u ovo vrijeme doživjava snagu općinstva svetih, uzdiže svom raspetom i uskrsom Gospodinu zavjete i molitve, osobito žrtvu Svetе mise, koju svećenici i bez naroda svakodnevno slave.

Poput dobre majke Crkva zaziva Gospodina da čovječanstvo bude oslobođeno ove pošasti, zavijajući zagovor Blažene Djevice Marije, koja je Majka milosrđa i Zdravlje bolesnih, i njezina zaručnika Svetog Josipa, pod čijom zaštitom Crkva vazda hodi ovim svijetom.

Neka nam Presveta Djevica Marija i Sveti Josip izmole obilje milosti pomirenja i spasenja, u pozornom osluškivanju riječi koju Gospodin danas ponavlja čovječanstvu: «Prestanite i znajte da sam ja Bog» (Ps 46, 11), «Ja sam s vama u sve dane» (Mt 28, 20).

Dano u Rimu, u sjedištu Apostolske Pokorničarne, 19. ožujka 2020,

svetkovina Svetog Josipa, zaručnika Blažene Djevice Marije, zaštitnika Crkve

kardinal Mauro Piacenza, veliki pokorničar

Krzysztof Nykiel, regent

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Predsjednik HBK čestitao Božić pravoslavnim kršćanima

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, zadarski nadbiskup Želimir Puljić, uputio je božićnu čestitku mitropolitu Porfiriju, svećenstvu, monaštvu te vjernom puku kršćana koji slave Kristovo rođenje po Julijanskem kalendaru, 7. siječnja 2020. godine. U čestitci Nadbiskup ističe kako je „Isusovo rođenje u povijesti toliko važno da se od tog događaja i godine broje, a u samom Božiću sabrana je i pohranjena stoljetna vjera i nada ljudi. Jer u tom čudesnom rođenju ‘uživo su se susreli Bog i čovjek’. I to, zauvijek. Anđeli su to najavili pjesmom ‘Rodio vam se Spasitelj svijeta’. Zbog Isusova rođenja kršćani se osobito raduju i zahvaljuju Bogu Ocu za silna djela koja je izveo po svom Sinu Isusu Kristu“.

Nadbiskup je zahvalio zagrebačko-ljubljanskom mitropolitu Porfiriju za božićnu čestitku koju je uputio članovima Hrvatske biskupske konferencije, kleru i cjelokupnom vjernom narodu, a svoju čestitku zaključio je poklikom „Hristos se rodi“ s pjesmom andela „Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim“ (Lk 2,14).

Nadbiskup Puljić također je zahvalio pravoslavnim dužnosnicima na primljenim čestitkama za Božić i Novu 2020. godinu te je uputio čestitku episkopu Dalmatinskom Nikodimu, episkopu Pakračko-Slavonskom Jovanu, episkopu Niškom Arseniju, Kirku Velinskому, protojereju-stavroforu Makedonske pravoslavne Crkve u Hrvatskoj te zadarskim protovjerejima Ljubomiru Crnokraku i Saši Drči, kao i umirovljenom protovjereju Petru Jovanoviću.

Čestitka predsjednika HBK nadbiskupa Puljića izabranom predsjedniku RH Milanoviću

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić uputio je danas, 8. siječnja, čestitku izabranom predsjedniku Republike Hrvatske gospodinu Zoranu Milanoviću u kojoj stoji:

„Ovim pismom, poštovani gospodine Milanoviću, čestitam Vam na izboru za Predsjednika Republike Hrvatske većinskom voljom hrvatskih građana. To povjerenje daje Vam dobre mogućnosti da sa suradnicima doprinesete osnaživanju demokracije, promicanju općega dobra i temeljnih vrijednosti na kojima počiva svako zdravo i napredno društvo. A to su poštivanje dostojanstva svake osobe, promicanje slobode i jednakosti svih ljudi, te zaštita nacionalnih, vjerskih i obiteljskih vrijednosti. Zdravo i napredno društvo osim toga ne zaboravlja one koji su slabi, ugroženi, koji su „na rubu“ kako često govori Papa Franjo, pa im je potrebna pomoć i podrška društva.

Često se za izbole koristi izraz „festival demokracije“. U tom vidu bilo je lijepo na kraju prebrojavanja glasova i proglašenju pobjednika osjetiti taj duh „festivala demokracije“ kad ste i Vi, kao i dosadašnja predsjednica gospođa Kolinda Grabar Kitarović, jedno drugom čestitali i zahvalili. I niste dopustili zvižduke među nazočnima u svojoj publici. Bila je to zdrava, čestita, korektna i odgojna poruka koju ste kao odgovorni nositelji državničke službe, Vi i dosadašnja Predsjednica, uputili hrvatskoj javnosti.

Čestitam Vam na izboru za Predsjednika Republike Hrvatske. To uključuje čast, obvezu i odgovornost u suradnji s drugim nositeljima državničkih dužnosti donositi mudre i razborite odluke na dobro i boljitet svih stanovnika Lijepe Naše. U odgovornoj službi i zadatku na dobro svih ljudi naše Države pratit će Vas i molitva Crkve koja redovito uključuje i državne poglavare kako bi se „Božjom milošću ostvarivalo blagostanje naroda, siguran mir i sloboda vjere“. Tako, naime, moli Crkva u svojoj sveopćoj molitvi tijekom liturgije Velikoga Petka.

Uz pozdrav i dobre želje da Vam, služeći općem dobru, ne dojadi promicati istinu i pravdu, dijalog, mir i toleranciju kao temeljne vrijednosti svakoga zdravoga i naprednoga društva.“

**Predsjednik HBK na HKR-u o predsjedničkim izborima
i mandatu predsjednice Grabar-Kitarović**

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić sudjelovao je u petak 10. siječnja u emisiji „Aktualno“ Hrvatskoga katoličkog radija te se osvrnuo na hrvatsko predsjedanje Vijećem Europske Unije, predsjedničke izbore i izbor Zorana Milanovića za predsjednika Republike Hrvatske te na mandat aktualne predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović.

Nadbiskup Puljić je istaknuo kako se raduje hrvatskom presjedanju Vijećem Europske unije jer time širi europsko zajedništvo.

„Cijenimo ovo priznanje koje je Europska Unija učinila da ovaj period od pola godine borave ovdje među nama i raspravljaju o europskim pitanjima i problemima. Problemi su brojni, no ima nešto pozitivno u tom zajedništvu što je na neki način realizacija sna koji su veliki utemeljitelji Europske Unije, predstavnici Italije, Francuske i Njemačke, zaželjeli“, rekao je predsjednik HBK.

„To je urodilo ovim plodom kojeg mi danas uživamo, a to je Europska Unija. Mislim da je to ostvareni san velikoga pape Ivana Pavla II. koji je sanjao o ujedinjenoj Europi od Portugala do Urala. Nadam se da će se taj njegov san ostvariti“, istaknuo je nadbiskup Puljić.

„Žanjemo plodove i problema, ali i zajedništva jer Europa nikada nije bila toliko bez rata, izuzevši ovo naše područje i područje Ukrajine. To je plod toga zajedništva i nadam se da će boravak predstavnika europskih naroda u Hrvatskoj uroditи pozitivnim planovima i odgovoriti na potrebe naroda“, nadodao je.

Nadbiskup Puljić je rekao kako se Europa ne može zamisliti bez Crkve, a europske institucije bez vjernika. Istaknuo je važnost Vijeća biskupskih konferencija Europske Unije (COMECE) te rekao kako će predsjednik COMECE-a kardinal Jean-Claude Hollerich 20. siječnja biti primljen kod premijera Andreja Plenkovića.

„Europska Unija računa s Crkvama i vjernicima. Možda u nekom drugom ozračju od onoga što vjernici očekuju, ali ipak ih uvažavaju. Imamo obvezu odgovoriti na sva pitanja koje COMECE postavlja crkvama“, rekao je zadarski nadbiskup.

Istaknuo je i kako je kao biskup zabrinut jer se u obzir ne uzimaju povijesni kršćanski korijeni, a kako je Europa poseban kontinent upravo zahvaljujući kršćanstvu. Osvrnuo se i na nedavno održane predsjedničke izbore u Hrvatskoj te istaknuo kako osjeća da smo napredovali u demokratskom duhu.

„Oba su kandidata čestitali jedan drugome i zaustavili zviždanje, a to je znak napretka u demokraciji. Takve geste pozdravljam“, rekao je nadbiskup Puljić.

„Što se vrednota tiče, svaki od njih donosi nešto svoje. Za Kolindu Grabar-Kitarović bilo je jasno da je vjernica, da cijeni kršćanske korijene i sudjeluje na liturgijama. No, ako netko drugi nije vjernik, a izabran je, mi ne smijemo tražiti od njega da čini nešto u što nije uvjeren. Ne plašim se da će biti nekoga zaokreta. Mi vjernici moramo nastaviti svoju praksu, a svaki predsjednik ima obaveznu poštivati ljudsko dostojanstvo, slobodu vjere i sve ono što Ustav, odnosno ljudska prava traže“, rekao je.

Nadbiskup Puljić kazao je i kako je dužnost vjernika moliti za svoje poglavare jer su izabrani od većine hrvatskoga naroda.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

„Kao što kaže Jakovljeva poslanica, smatramo da je svaka vlast od Boga i dužnost je vjernika da mole za svoje poglavare da budu bolji, savršeniji, objektivniji. Njih je izabrao većinski narod i naša je obveza, kako stoji i u molitvi na obredima Velikoga petka, moliti za poglavare kako bi cvjetala vjera i bio mir u našem kraju. Poglavar je taj koji ima obvezu štiti i braniti dostojanstvo i prava, a mi smo pozvani podržati ga u tome pozitivnom nastojanju“, istaknuo je nadbiskup Puljić.

Osvrnuo se i na mandat aktualne predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović te istaknuo da je svoju predsjedničku službu uvjereni obavljala.

„Unijela je nešto što nedostaje na našoj političkoj sceni, a to je ženska nježnost, osjetljivost i intuitivni stav kojeg žene posjeduju, a muškarci nemaju. U politici nam nedostaje finoće, nježnosti i majčinskog osjećaja, a ona se nije sramila to pokazati – pjesmom, smijehom i radošću. To je poruka – trebamo imati što više žena u politici“, rekao je predsjednik HBK.

Iz crkvene perspektive istaknuo je važnost zauzimanja predsjednice Grabar-Kitarović za kardinala Alojzija Stepinca, a iz političke perspektive istaknuo je važnost Inicijative triju mora koju je podržavala.

„Time se Hrvatska pozicionirala tamo gdje joj je mjesto, a to je srednja Europa. Mislim da je to jako važna inicijativa koju bi trebalo i dalje provoditi. Europa nije jedna, ona je jedna iz mnoštva. Sjeverna, zapadna, istočna Europa – sve su to Europe obilježene svojim identitetom. Srednja Europa je, ako smijem tako reći, srce Europe“, rekao je.

Rekao je i kako je pohod predsjednice Grabar-Kitarović Rusiji bio hrabar potez zbog snažne polarizacije i iskustva Drugog svjetskog rata.

„Treba se sve činiti da i Rusija postane dio ove ujedinjene Europe. Otići u Rusiju kada je ona bila pod sankcijama zbog rata u Ukrajini, to je bila hrabra gesta naše predsjednice. Hrvatska je mala zemlja, ali ovim je činom pokazala da Hrvatska želi biti subjekt politike u Europi i dati svoj doprinos na planu ujedinjavanja“, rekao je.

Istaknuo je i kako je Grabar-Kitarović davala podršku Hrvatima u Bosni i Hercegovini da se ostvari njihova ravnopravnost ne ulazeći u unutarnju strukturu.

Zaključio je kako vjeruje da će novoizabrani predsjednik Zoran Milanović nastaviti ići ovim putem poštujući Ustav te rekao kako će se prvom prilikom susresti s njime.

Sjednica Odbora HBK za pastoral Roma

Sjednica Odbora Hrvatske biskupske konferencije za pastoral Roma održana je u utorak 28. siječnja u sjedištu HBK na zagrebačkom Ksaveru.

Na sjednici su nazočni bili novoimenovani predsjednik Odbora varaždinski biskup Bože Radoš, dosadašnji predsjednik Odbora umirovljeni varaždinski biskup Josip Mrzljak, nacionalna ravnateljica i tajnica Odbora s. Karolina Miljak, te povjerenici nad/biskupija u kojima žive Romi.

Biskup Mrzljak u pozdravu je izvijestio članove Odbora da je na prošlom izvanrednom zasjedanju HBK biskup Radoš imenovan za novog predsjednika Odbora, a biskupu Radošu predstavio je dosadašnje djelovanje Odbora, izrazivši pritom svoju daljnju potporu radu s Romima u Varaždinskoj biskupiji kao i na području HBK.

Povjerenici su zatim mons. Radošu ukratko predstavili stanje pastorala Roma u svojim nad/biskupijama. Novi je predsjednik izrazio zadovoljstvo ostvarenim i radost zbog nove službe te iznio neka od svojih iskustva s Romima.

Sjednica je nastavljena osvrtom na Nacionalni susret pastoralnih djelatnika među Romima u pastoralnom centru Varaždinske biskupije u Ludbregu 26. listopada 2019., koji je iznio povjerenik Bjelovarsko-križevačke biskupije vlč. David Andreić. Svi su se složili da je susret bio kvalitetan i po organizaciji, sudjelovanju i u razlaganju problematike postavljene u temi „Obostrana evangelizacija – obostrani susreti u duhu evandeoske istine“. Predloženo je da se na temelju zaključaka radova u grupama razrade i održe susreti o temama koje su istaknute na susretu. Dogovoren je da se sljedeći Nacionalni susret održi 24. listopada 2020. u Gospicko-senjskoj biskupiji, u Ličkom Osiku, s temom: „Majka“ i podtemom „Majčinstvo među Romima“.

Bilo je zatim riječi o Međunarodnom susretu pastoralnih djelatnika među Romima o temi „Svetost s vrata do nas: dijalog kao kriterij“, koji će se održati od 17. do 20. travnja 2020. u talijanskoj Pescari, kada će se pastoralni djelatnici među Romima susresti i s papom Franjom, a na kojem će sudjelovati i hrvatski predstavnici.

U nastavku je bilo riječi o romskoj Odgojnoj zajednici koja pri Odboru djeluje već 26 godina. Ovogodišnji susret održat će se na Viru od 27. lipnja do 4. srpnja. Predviđeno je sudjelovanje oko četrdesetak djece, po desetak učitelja i animatora a priprave su u tijeku.

Dan Roma održat će se u Bjelovaru 24. travnja u povodu 10. obljetnice osnutka Bjelovarsko-križevačke biskupije. Organizacijski dogovori su u tijeku.

Osim organizacijskoga dijela na susretu se razgovaralo općenito o problematici pastoralna među Romima kao i nekim drugih čimbenika koji utječu na takav pastoral, od inkulturacije Roma i ne-Roma, navještaja preko sakramentalizacije i ostalih realnosti prisutnih na polju takvoga rada.

Sjednica Vijeća HBK za sjemeništa i duhovna zvanja

Sjednica Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za sjemeništa i duhovna zvanja pod predsjedanjem predsjednika Vijeća splitsko makarskog nadbiskupa Marina Barišića, održana je u utorak, 28. siječnja 2020. u prostorijama HBK-a na zagrebačkom Ksaveru.

Na sjednici su uz predsjednika Vijeća sudjelovali članovi don Alehandro Castillo, vlč. Matija Pavlaković, don Mario Gerić, vlč. Krešimir Čutura, don Jure Bjeliš, don Edvard Punda, o. Antonio-Mario Čirko, fra Mate Bašić, fra Ivan Režić, vlč. Željko Šimić, vlč. Siniša Dudašek, vlč. Josip Ivešić, o. Robert Rapljenović, s. Ana Begić, a pridružio se i don Ante Omazić,

Nakon molitve i pozdrava predsjednika Vijeća uslijedilo je predstavljanje novih članova, a potom se osvrnulo na susret animatora za pastoral zvanja koji se održao u Đakovu u rujnu prošle godine. Također, na sjednici je bilo govora i o novom susretu koji bi se trebao održati u mjesecu rujnu ove godine te je predloženo da domaćin bude grad Split ili Samobor.

Slijedeća točka bila je osmišljavanje Nedjelje Dobroga Pastira koja će ove godine biti proslavljena 3. svibnja. Predloženi su motivi za plakat te prigodna knjižica s materijalima za euharistijsko klanjanje i nedjeljno misno slavlje.

Uslijedili su izvještaji rektora sjemeništa i bogoslovija o trenutnom stanju u tim važnim ustanovama u kojima se odgajaju i obrazuju budući kandidati za svete redove.

Rektor Međubiskupijskog sjemeništa u Zagrebu vlč. Matija Pavlaković izvjestio je o nadolazećem Susretu hrvatske katoličke mladeži u Zagrebu na kojem će sudjelovati i sudionici Susreta sjemeništaraca iz RH i BiH.

Nakon rektora zagrebačkog ‘malog’ sjemeništa riječ je uzeo don Jure Bjeliš, rektor bogoslovije u Splitu, koji je nazočne upoznao s ovogodišnjim Kongresom bogoslova koji će se održati u Sarajevu od 24. do 26. travnja. Govora je bilo i o izradi nacrta dokumenta ‘Ratio Nationalis’ za naša sjemeništa i bogoslovije.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

U nastavku je aktualizirana i tema pastoralna ministranata po nad/biskupijama sa izvještajima nad/biskupijskih povjerenika za taj važan segment pastoralnog djelovanja, o čemu je izvjestio vlc. Josip Ivešić koji je ujedno predstavio rad i planove Međunarodnog saveza ministranata ko-jim predsjeda luksemburški nadbiskup kardinal Jean-Cloud Hollerich.

Sjednica Vijeća Nacionalnog ureda HBK za katoličke škole i ravnatelja katoličkih škola

Na poziv predstojnika Nacionalnog ureda za katoličke škole, Ivice Žuljevića u prostorima Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu, 29. siječnja 2020. održana je sjednica Vijeća Nacionalnog ureda HBK za katoličke škole i ravnatelja katoličkih škola. Na sjednici je sudjelovao i požeški biskup dr. Antun Škvorčević, predsjednik Vijeća HBK za katolički odgoj i obrazovanje.

Nakon molitve predstojnik Žuljević predstavio je dnevni red sjednice, zahvalio nazočnima za dolazak i zaželio plodonosan rad. Potom je biskup Škvorčević zahvalio predstojnicima biskupijskih ureda za katoličke škole i ravnateljima za njihovo djelovanje te naglasio kako je zajedničkim nastojanjem potrebno izgrađivati jedinstveni sustav katoličkih škola u Republici Hrvatskoj, čemu pridonose i susreti poput današnjeg na kojima se raspravlja o pitanjima koja traže usklađivanje sa zakonskim propisima i ugovorima između Svetе Stolice i Republike Hrvatske. Pozvao je prisutne da na temelju iskustava dostave Nacionalnom uredu prijedloge koji pridonose navedenom cilju.

Uslijedilo je izlaganje dr. Vladimira Dugalića, dekana Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu o štrajku i pitanju osnivanju sindikata u katoličkim školama. Istaknuo je kako Crkva s polazišta svoga socijalnog nauka daje pravo radnicima na borbu za pravednu plaću te poznaje štrajk kao krajnje sredstvo u borbi za radnička prava nakon što se iscrpe sve druge mogućnosti dogovora s poslodavcima, uz odredene etičke uvjete koji trebaju biti ispunjeni. Kada je u pitanju štrajk uvijek treba gledati koliko on donosi koristi, a koliko štete, rekao je prof. Dugalić te dodao kako katoličke škole zbog svoje specifičnosti i poslanja, te ugovora između države Hrvatske i Svetе Stolice imaju poseban status koji ima značenje i za pitanje štrajka.

U sljedećim točkama dnevnog reda predstojnik Žuljević na temelju dokumenta Odredbe Hrvatske biskupske konferencije o katoličkim osnovnim i srednjim školama prikazao je zadaću Nacionalnog ureda za katoličke škole, predstavio godišnji plan rada Ureda te ulogu predstojnika nad/biskupijskih ureda za katoličke škole. Među ostalim prisutni su upoznati s pojedinostima organiziranja godišnjeg susreta trajne formacije svih djelatnika katoličkih škola u Šibeniku idućega 24. i 25. travnja 2020. gdje će domaćin biti Šibenska biskupija.

Potom je dr. Jasmina Buljan Culej, koordinatorica Povjerenstva za izradu nastavnog plana i programa katoličkih škola predstavila što je sve do sada učinjeno u izradi dokumenata Odgojno-obrazovne vrijednosti kao čimbenici identiteta katoličkih škola u Republici Hrvatskoj i Priručnika za probnu provedbu dopuna odgojno-obrazovnih vrijednosti za nastavne predmete u katoličkim osnovnim školama i gimnazijama koji prate nacionalni kurikul. Ravnatelji su se složili kako se probna provedba kurikula u njihovim školama provodi po zacrtanom planu te da nema nekih većih poteškoća. Spomenuti dokument Odgojno-obrazovne vrijednosti koji su razmatrali hrvatski biskupi na svom prošlogodišnjem jesenskom plenarnom zasjedanju upućen je stručnjacima s pojedinim naših teoloških učilišta na recenziju te će u sljedećoj nastavnoj godini biti u redovitoj upotrebi.

Na kraju sjednice tajnik Ureda Danijel Holeš u kratkim crtama predstavio je nacrt zajedničkog Statuta katoličkih škola te iznio mogućnost organiziranja sportskih natjecanja katoličkih škola. Sjednica je završila molitvom.

**Odredbe biskupa Hrvatske biskupske konferencije
u vezi sa sprječavanjem širenja bolesti COVID-19**

Svjesni sadašnjih zahtjevnih okolnosti, a kao dionici odgovornosti za zdravlje i život vjernika i drugih građana, te u skladu s najnovijim mjerama Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Ministarstva zdravstva, mi, biskupi Hrvatske biskupske konferencije, donosimo privremene mjere koje stupaju na snagu u petak, 20. ožujka 2020. i traju do drugačije odluke.

1. Da bi se izbjeglo širenje bolesti COVID-19 i očuvalo zdravlje stanovništva, sve se svete mise, slavlja sakramenata, sakramentala, pučke pobožnosti, župna slavlja i drugi događaji i svi sastanci otkazuju do daljnjega, kako unutar zatvorenih prostora tako i na otvorenim prostorima.
2. Svećenici neka slave svetu misu bez sudjelovanja zajednice, a u skladu s odredbama Rimskoga misala upotrijebit će se oblik „Reda mise bez naroda“. Neka istodobno žarko ustraju u molitvi Časoslova i razmatranju, prinoseći prošnje za Božji narod i sav svijet.
3. Dijecezanski biskupi, sve do opoziva, vjernike u Hrvatskoj oslobađaju obveze sudjelovanja na nedjeljnoj i blagdanskoj svetoj misi. Neka vjernici ovu obvezu zamjene molitvom, postom, dobrim djelima, čitanjem Božje riječi, molitvenim sudjelovanjem u prijenosu euharistijskoga i drugih slavlja, prenošenih putem radija, televizije i drugih elektroničkih sredstava. Neka se tijekom prijenosa euharistijskog slavlja posebno združe primanjem duhovne pričesti.
4. Potrebno je vjernicima, napose djeci, mladima i obiteljima posredstvom elektroničkih medija omogućiti pristup katehetskim i drugim duhovnim sadržajima. O tome, neka po odredbi dijecezanskih biskupa, skrbe katehetski uredi ili druga tijela i službe koje su na pomoć župnicima u njihovu pastoralnom djelovanju.
5. Neka crkve za vrijeme trajanja epidemije budu otvorene isključivo pod sljedećim uvjetima:
  - a) crkve su otvorene samo za osobnu molitvu zdravih vjernika koji su bez simptoma akutne plućne bolesti;
  - b) u crkvi istodobno smije biti prisutno najviše deset osoba pazeći pritom da razmak između osoba bude barem 2 metra;
  - c) crkva otvorena za vjernike mora imati stalno otvorena vrata, uz mjere pojačane higijene i svakodnevnog čišćenja.
6. Slavlje sakramenta isповijedi i bolesničkoga pomazanja ne može se slaviti do daljnjega, osim u smrtnoj pogibelji.
7. Slavlja kršćanskih sprovoda dopuštena su uz strogo pridržavanje zdravstvenih i sigurnosnih uputa mjerodavnih državnih institucija. Pokojnici će biti sprovedeni i pokopani u prisutnosti najbliže rodbine, a mise za pokojne bit će slavljene nakon ukidanja ovih mjera.
8. Bolnički kapelani i svećenici koji pastoralno skrbe u staračkim domovima i drugim sličnim ustanovama trebaju slijediti upute spomenutih ustanova za prevenciju infekcija.
9. Nad/biskupijski, župni i drugi crkveni uredi te crkveni arhivi ostaju zatvoreni do daljnjega. Vjernici se mogu obratiti navedenim ustanovama isključivo telefonom ili elektroničkom poštom.
10. Katolički vrtići, škole i druge odgojno-obrazovne i dobrotvorne ustanove dužne su slijediti upute Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

11. U crkvenim ustanovama u kojima živi više osoba, kao što su svećenički domovi, redovničke kuće, sjemeništa, neka se ograniče izlasci i kontakti s posjetiteljima izvana.

Svećenici i ostali pastoralni djelatnici neka objave ove upute u župnim časopisima, oglasnim pločama ili na web-stranicama.

Podsjećamo vjernike da nam je svima kršćanska dužnost posvjedočiti solidarnost i učiniti sve da bi se spriječilo širenje virusa. Pretvorimo ovu krizu u prigodu da, unatoč ovoj kušnji, u nadi budemo radosni, u nevolji strpljivi, u molitvi postojani (usp. Rim 12,12).

Neka molitva, post i djela ljubavi ostanu obilježje ovoga korizmenog vremena, a molitva za zdravlje i blagoslov našega naroda i drugih hrvatskih građana u ovom izazovnom vremenu neka bude ustajna.

Moleći zagovor Blažene Djevice Marije, Zdravlja bolesnih, u Gospodinu vas pozdravljamo.

Zagreb, 19. ožujka 2020.

BISKUPI HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

ZADARSKA NADBISKUPIJA

HRVATSKI RADIO: "Ohrabri se, Božji narode, i prevencijom i molitvom!"

PORUKA MONS. Ž. PULJIĆA VJERNICIMA U PRVOJ EMISIJI IZVANREDNOG CIKLU- SA NA RADIO ZADRU

Molitva Bogu i njegovim miljenicima

Poštovani slušatelji radio Zadra,

Braćo i sestre u Kristu!

Obraćam vam se u ovo teško i izazovno vrijeme obilježeno pandemijom korona virusa koje nas podsjeća na godine rata koje smo imali prije četvrt stoljeća, od čega još nosimo ožiljke i na duši i u tijelu. No, ovo "virusno doba" još je teže jer ne vidimo neprijatelja. Ali, dobro osjećamo nje-gove posljedice kako u našoj Domovini, tako i diljem Europe i svijeta. Ohrabri se, Božji narode, i prevencijom i molitvom!

U tom vidu imamo dužnost kao kršćani vjernici učiniti sve da se spriječi širenje toga virusa. Ali, i obvezu pratiti i poštivati na nacionalnoj razini propise, odredbe i zakone, sve u vidu zaštite i preventive. Nama koji vodimo brigu o povjerenim dušama i hranimo ih Riječju Božjom i Svetim sakramentima, kao ni našim vjernicima nije lako prihvati ove nagle promjene, koje nadamo se i vjerujemo neće dugo trajati. Stoga smo kao oni koji vjeruju Uskrnulom Kristu, pobjednika smrti, zla, grijeha i bolesti pozvani pretvoriti ovu krizu u šansu da trenutnoj kušnji usprkos budemo „u nadi radosni, u nevolji strpljivi, a u molitvi postojani“, kako je svoje kršćane u Rimu svojedobno tješio apostol Pavao (usp. Rim 12,12). Neka molitva, dakle, post i djela ljubavi budu i ostanu snažno obilježje i ovoga korizmenog vremena koje provodimo u virusnom okružju ve-likoga rizika.

No znamo da su bolesti kroz povijest bile sastavni dio ljudskoga života i bit će do konca svijeta. U tim trenutcima imamo mogućnost iskusiti slabost i nemoć, pa nam je potrebna utjeha i sna-ga. Opravdano je, stoga, tražiti liječnika, obraćati se roditeljima i prijateljima, utjecati se nebu i nebeskim zagovornicima. Posebice Blaženoj Djevici Mariji koja je „utočište i zdravlje bolesnih“, a naš puk je naziva „Gospom od Zdravlja“. Istina, golemi napredak medicine i ljekarništva olakšao je i ubrzao liječenje mnogih bolesti. No, čovjekov život na zemlji trajno je izložen bolestima i podložan razaranju i umiranju. Potpuno ozdravljenje postići ćemo tek na koncu vremena, „kad će se raspadljivo obući u neraspadljivost, a smrtno u besmrtnost (1 Kor 15,53). Tada, naime, neće biti ni jauka, ni bola. Jer, Bog će otrti svaku suzu s naših očiju (Otk 21, 4). A dok se to ne ostvari ostaje nam mukotrpna borba za očuvanje zdravlja duše i tijela, pri čemu nam je koristiti raspoloživa naravna i nadnaravnna sredstva.

Kao vjernici znamo kako nm nebeski zaštitnici stoje na raspolaganju. Najprije Ona koju nam je Spasitelj predao kao majku prije smrti na Kalvariji. Ona je tako postala naša zagovornica i maj-ka, „slika sigurne nade i utjehe“ (kako molimo u predstavlju Velike Gospe).

Uz brojne druge Božje miljenike, tu je osobito kod nas štovani Sveti Roko (1295.-1327.) koji je svoj život posvetio brizi za oboljele od kuge od koje je na koncu i sâm obolio. Zato je i proglašen zaštitnikom od kuge i ostalih zaraznih bolesti. On je omiljen u našem narodu i vjernici mu se mole da ih „oslobodi od kuge, gladi i rata“ i svih drugih opasnosti duše i tijela. Utječemo mu se u ovoj vremenitoj kušnji i molimo neka usliši molitve i vapaje svoje djece. Neka nas očuva u vjeri Crkve i zaštititi od štetnih virusa za našu dušu i tijelo. – Potičem sve a posebice očeve i majke neka nađu slobodnog vremena pa s djecom čitaju Evandželje, zajedno mole krunicu i Gospine litanije. Ako imaju Božanski časoslov ili molitveni priručnik „Obitelj dnevno moli i nedjeljom misu slavi“,

ZADARSKA NADBISKUPIJA

neka ga uzmu u ruke i zajedno mole. Jer, Gospodin je obećao biti s nama „kad smo okupljeni u njegovo ime“. Neka nas Gospodin zatekne „budne u molitve“, pa naše obitelji pretvori u mali „cenacolo“, obiteljsko ognjište, Crkvu u malom.

Pjesma Prosti moj Bože!

Molitva Gospi i sv. Roku za obranu od opasnoga virusa

Pomolimo se,

Djela naša milošću svojom priteci i pomoću prati da svaka naša molitva i radnja s Tobom vazda počinje i početa da se s Tobom dovršuje. Primi i usliši naše molitvene vapaje i daj nam svoj mir kako bi srca naša bila poslušna Tvojim zapovijedima i smirenja u Tvojoj zaštiti. Užezi u nama oganj Duha Svetoga da Ti čistim tijelom služimo i neokaljanim srcem omilimo. Zahvaljujemo Ti za Tvoju i našu majku, Blaženu Djevcicu Mariju koja pomaže svojoj djeci u nevoljama kako bi opet zadobili zdravlje. Po njezinu zagovoru oslobođi nas ove pandemijske nevolje „korona virusa“, kao i od svakog moralnog nereda i zastranjenja. Neka ona svojom majčinskom brigom prati i štiti sve ljude i narode od opasne zaraze koronavirusa. Neka ozdravi bolesne i blagoslovila sve one koji njima pomažu.

Spasitelju, Isuse Kristu, u svojoj blagoj providnosti i očinskoj mudrosti postavio si svetoga Roka moćnim zaštitnikom protiv zaraznih bolesti i po njemu uvijek dijelio obilje blagoslova ljudima u bolesti i tjeskobi. Pošalji ga u ovom času kad nam je zdravlje ugroženo neka nas štiti i za nas moli kako bismo bili dostojni Tvojih obećanja.

Ne dopusti, Gospodine, da se oslanjamo samo na svoje umijeće i znanje, već da se pouzdajemo u tvoju pomoć i veliko milosrđe. Udjeli nam zdravlje duše i tijela kako bismo trajno mogli iskazivati Tebi slavu i hvalu. A svi za koje molimo, žive ili mrtve, neka po zagovoru Tvojih svetih miljenika milostivo dobiju oproštenje svojih grijeha i zasluže stići u vječni život u nebu. Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

ZADAR, 4. KORIZMENA NEDJELJA:

NAGOVAR mons. Ž. Puljića

Za vrijeme svakoga euahristijskog slavlja misnik pozdravlja riječima: Milost Gospodina našega Isusa Krista, ljubav Boga Otca... Taj pozdrav uzet je iz poslanice Efežanima koja je pismo Pavlove zrele misli; snažna homilia unutar pashalnog slavlja. Stil je svečan, liturgijski, navjestiteljski o Kristu kao počelu spasenja; o njegovom gospodarstvu nad svemirom; u njoj je i poruka o otajstvu Crkve. Zapravo to je poslanica o Crkvi i njezinom otajstvu. Jer, Krist je Spasitelj svega čovječanstva i Glava Crkve. Razmatranje o otajstvu Crkve Pavao otvara hvalospjevom za koji neki vele da je „svečani portal koji nas uvodi u tajnu otajstva Crkve“ s tri glavne teme: Ljubav Boga Oca, milost Isusa Krista i zajedništvo Svetoga Duha.

- a) Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, koji nas blagoslovi svakim blagoslovom duhovnim, u nebesima, u Kristu. Tako: u njemu nas sebi izabra prije postanka svijeta da budemo sveti i neporočni pred njim. (1,3-4)
- b) Milost Isusa Krista koji nas je krvlju svojom otkupio i u kome (Kristu), njegovom krvlju, imamo otkupljenje, otpuštenje prijestupa po bogatstvu njegove milosti. Nju preobilno u nas uli zajedno sa svom mudrošću i razumijevanjem. (1, 7-8)
- c) Zajedništvo Duha Svetoga. To je Otajstvo koje Crkva ima obvezu proglaši ljudima. Njezini navjestitelji neće biti ni filozofi ni znanstvenici, već vjerni sljedbenici Isusa Krista, zaljubljenici Otajstva Crkve, istinski vjernici. Zato su navjestitelji pjesnici, trubaduri Božje ljubavi.

Pavao stoga traži od svojih Efežana neka odlože staroga, a „obuku novoga čovjeka. Neka odlože poganski način života (4, 17-30). I zaklinje ih u Gospodinu da ne „žive kao pogani u ispraznosti pameti njihove..“, već neka se otvore Duhu Svetome. Neka odlože laž jer ona je atentat na jedinstvo. On osuđuje kradljivce i lijenčine. Kršćani, naime, moraju svojim rukama priskrbljivati potrebno za život (kao što je i on sam to činio kako ne bi pao na teret drugima).

Pavao ih moli neka budu nasljedovatelji Božji kao djeca ljubljena kako bi stekli Božje očinstvo, te velikodošnošću i plemenitošću pridonijeli ugledu i jedinstvu Crkve. Euharistija je snažna veza tog jedinstva, jer Crkva salvi euharistiju, a ona izgrađuje Crkvu.

Pavao ih poziva neka se čuvaju grijeha a njeguju kreposti. I neka se ne plaše grijeh nazvati pravim imenom (5, 8) jer po grijehu „nekoć su bili tama, a sada su milošću Božjom postali svjetlost koja ima svijetliti ljudima (5, 8). Pavao se služi kontrastima tame i svjetlosti kako bi pokazao razliku života pogana i kršćana.

I na kraju pjesmom iz obreda krštenja poziva Efežane, a i nas s njima skupa: Probudi se, ti što spavaš, ustani od mrtvih i Krist će ti zasvijetliti (5, 14).

‘Budite u nadi radosni, u nevolji strpljivi i u molitvi postojani!’

Pismo zadarskog nadbiskupa Puljića

Draga braćo svećenici, braćo i sestre u Kristu!

Prije dva tjedna otkazana su okupljanja vjernika zbog opasnosti Korone virusa, pa je preporučeno vjernicima neka se mole, poste, čitaju Riječ Božju i sudjeluju u prijenosu euharistijskoga slavlja i drugih molitava putem radija, televizije i drugih elektroničkih sredstava. Ovom iskušenju od zaraze virusa pridružio se i razorni potres u Zagrebu i okolini, u nedjelju 22. ožujka. Čini se kako sve to vidno utječe na promjenu našeg životnog stila i navika ponašanja. No, ujedinila nas je želja moliti i biti zajedno i u ovim teškim trenutcima, pa su naši domovi i obitelji postali „kućna Crkva“ molitve i nade.

Uz brojne duhovne ponude putem radija i televizije i mi smo na Radio Zadru pokrenuli emisiju „Ohrabri se, Božji narode, boriti s virusom i prevencijom i molitvom“, koja se emitira svaki dan u 19,30 sati. Tako će biti i tijekom Velikoga Tjedna i uskrsnog vremena dok bude trajalo ovo vrijeme kušnje i krize.

S nama su svojim radom i zauzetošću za zdravlje i sigurnost ljudi bili liječnici, medicinske sestre i drugo zdravstveno osoblje koji svojim herojskim služenjem svjedoče istinsku ljubav prema čovjeku, posebice prema onima koji imaju zdravstvenih tegoba. Ali i svi drugi javni djelatnici, državni dužnosnici, policija, vojska, vatrogasci, trgovci i volonteri koji su pokazali spremnost izložiti svoje živote i zdravlje u obrani od opasnog virusa i razornog potresa. Sve ih uključujemo u svoje molitve koje upućujemo „Gospođi od zdravlja“ da nas izbavi od sadašnjih nevolja.

Pratite upozorenja i propise da se izbjegne opasnosti zaraze, kako bi čim prije mogli započeti normalno raditi i živjeti. Već sada se može reći kako je bila providnosna odluka koju je temeljem općih državnih propisa donijela HBK o otkazivanju do daljnog „liturgijskih slavlja i okupljanja vjernika

kako unutar zatvorenih prostora tako i na otvorenim prostorima“. Neka nas snaga molitvenog zajedništva nosi i u Velikom tjednu, od nedjelje Muke Gospodnje, preko Velikog trodnevlja Isusove žrtve križa do radosnog uskrsnog jutra.

Pred nama je Cvjetnica, Sveti Trodnevnik i slavlje Uskrsne nedjelje. Uz potrebu održavanja spomenutih odredbi, evo, i nekih konkretnih uputa koje su ovih dana stigle iz Kongregacije za bo-

ZADARSKA NADBISKUPIJA

goštovlje i disciplinu sakramenata.

1. Liturgijska slavlja u Velikome tjednu

Liturgijska slavlja Cvjetnice i Velikoga tjedna mogu se slaviti samo jedanput (nedjeljom i svetkovinom „pro populo“) u župnim crkvama i samostanima bez vjernika gdje se redovito slavi Euharistija. Neka se vjernike obavijesti kada će biti slavlje Muke Gospodnje, Svetog Trodnevlja i Uskrsa kako bi se u svojim domovima mogli sjediniti sa župnikom u molitvi.

Prema uputama i prijedlozima Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata u Trodnevlu se treba pridržavati sljedećega:

a) Misu posvete ulja slavit će na Veliki četvrtak u 11 sati, a sveta ulja podijelit će se svećenicima kad prođe ovo vrijeme krize uz Te Deum u našoj prvostolnici (naknadno će se poslati obavijest).

b) U slavlju Mise Večere Gospodnje na Veliki četvrtak, u skladu s danim naputkom, izostavlja se obred pranja nogu, te na kraju slavlja ispušta se i procesija s Presvetim oltarskim sakramentom, koji će se čuvati u svetohraništu. Izostavljaju se u sadašnjim okolnostima procesije i druge pučke pobožnosti u Velikome tjednu i u Svetome trodnevlju.

c) Na Veliki petak Kongregacija poziva dijecezanske biskupe da se pobrinu da u Sveopću molitvu bude uvršten zaziv u kojem se moli za bolesne, umrle i tjeskobne. Tako ćemo u našoj Nadbiskupiji, nakon devetoga zaziva (Za upravitelje država) moliti sljedeći zaziv:

Za pogodene u vrijeme pandemije:

Molimo i za sve one koji pate od posljedica sadašnje pandemije, da Bog i Gospodin naš udijeli zdravlje bolesnima, snagu zdravstvenom osoblju, utjehu obiteljima koje pate, a preminulima puninu otkupljenja.

Molitva u šutnji. Zatim svećenik:

Svemogući vječni Bože, jedino utočište u ljudskoj nemoći, dobrostivo pogledaj na patnju svoje djece, koja su pritisnuta bolima sadašnje pandemije, i svojom milošću: ublaži trpljenja bolesnika, podaj snagu onima koji se za njih brinu, vječni pokoj udijeli umrlima, te, dok traje ovo vrijeme nevolja, molimo te, daj da svi pronađu utjehu u tvome milosrđu. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Neka se u obredu klanjanja Svetomu križu ne ljubi Križ, niti mu se očituje čašćenje dodirivanjem.

d) U slavlju Vazmenoga bdijenja izostavlja se paljenje i blagoslov ognja, kao i procesija. Na početku se zapali uskrsna svijeća s Hvalospjevom, a u krsnoj službi samo se obnavljaju krsna obećanja (nema blagoslova krsne vode).

e) Gledom na eventualno blagoslivljanje jela za Uskrs, ovaj put neka to učine roditelji (otac ili majka) u svojim domovima nakon zajedničke molitve Očenaša, a svećenici će nakon Euharistije u crkvi izmoliti molitvu i blagosloviti vjernike znakom križa.

2. Molitva

Neka vjernici ostanu i dalje sjedinjeni u molitvi i razmatranju Božje Riječi, jer to pokazuje važnost i otajstvo ‘kućne Crkve’, koja se moli i zaziva Božju pomoć i blagoslov na sve članove obitelji, župe, nadbiskupije i naroda. Neka se pri tom posluže molitvenicima koji im stoje na raspolaganju. Zadarska je nadbiskupija u sklopu prisjećanja na 40. obljetnicu Branimirove godine tiskala molitveni priručnik „Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom misu slavi“. U njemu se nalaze molitve i kratka razmatranja o sadržaju Svetе Mise za svaki dan u tjednu.

Bili Vam blagoslovljeni dani Velikoga Tjedna, kao i blagdan Uskrsnuloga Gospodina, koji neka nam svima pomogne da u ovim danima kušnje budemo „u nadi radosni, u nevolji strpljivi i u molitvi postojani (usp. Rim 12,12).

ZADAR: CVJETNICA

Propovijed mons. Ž. Puljića

1. Danas su diljem Hrvatske, Europe i svijeta katedrale i crkve prazne. Ali, ljudi su u duhu ili putem medija povezani. Obitelji su postale prave kućne crkve u kojima se odvija liturgijski i molitveni život. Stoga ih sve uključujemo u ovu svetu žrtvu na kojoj se Krist žrtvuje i dariva. Ova nas nedjelja uvodi u Veliki tjedan muke Gospodina našega Isusa Krista kako su je u viđenju opisali prorok Izaia i psalmist, a teološki orisali apostol Pavao i evanđelist Matej.

Cvjetnica je svečana drama gdje u prvom činu slušamo riječi starozavjetnog proroka Izajie i njegovu treću pjesmu o sluzi Jahvinom: ‘Gospodin Bog mi uho otvori, ja se ne protivih niti uzmicah.. Leđa podmetnuh onima što me udarahu’. I doista, leđa mu bijahu izbratzana bičevima, kao oranica plugovima. A lice, ta ljepota svijeta bilo je neljudski iznakaženo i popljuvano. U pripjevnom psalmu slušamo kako se još konkretnije i slikovitije opisuje rulju zločinačku koja ga je opkolila kao čopor pasa; koji se podruguju, razvlače usne i mašu glavom. ‘Probodoše mi ruke i noge. Razdijeliše među se haljine moje. I za odjeću moju baciše kocku’.

2. A onda smo slušali apostola Pavla koji kao zaljubljenik Krista raspetoga poručuje: „Ne daj Bože da bi se ičim drugim hvalio osim križem Gospodina našega Isusa Krista!“ Jer, nema drugog imena pod kapom nebeskom u kojem nam se spasiti osim imena Isusa Krista.

I konačno u zadnjem činu čuli smo dramu Isusovoga žrtvovanja u nekoliko slika i činova o kojima će nam razmišljati tijekom svetoga Tjedna. Na početku muke vidimo ‘glavare svećeničke i pismoznance’ u Jeruzalemu, a to znači kreatore politike, javnoga mnijenja i poretku. Na drugoj pak strani u Betaniji, u neznatnom mjestu u provinciji, dok Isus sjedi dolazi ‘neka žena s posudom nardove skupocjene pomasti i poljeva je po Isusovoj glavi’. Krema društva u metropoli sprema smrt za Nevinoga, a u provinciji neznana žena pomazuje Isusa za njegov ukop.

3. Na kraju u završnu sceni drame slušamo Isusove najpotresnije riječi: ‘Bože moj, Bože moj zašto si me ostavio?’ Nema toga tko se ne uzinemiri kad ih pročita. U srce nas dira plač i jauk napuštenog Mesije koji s križa vapije i moli. Nebo šuti. Priroda se buni. Sunce pomrčava. Nastaje tama po svoj zemlji. Strašna drama u koju su upleteni i ljudi i priroda.

A brojna pitanja ne daju nam mira. No, u svoj toj tami odbačenosti, prijezira i Isusovog umiranja osjećamo da tinja i rudi zora uskrsnuća. Stoga, svjesni da su i naši grijesi tomu doprinijeli, mi ponizna srca molimo oproštenje i pridružujemo se u društvo onih dobrih žena koje su Isusa pratile na njegovom križnom putu supatile. Očima vjere ponavljamo satnikove riječi: ‘Zaista, ovaj čovjek bijaše Sin Božji, koji nas je svojom mukom i smrću spasio i otkupio. Stoga, pred otajstvom našega spasenja ponavljamo iskreno i zahvalno: Klanjam ti Kristu i blagoslivljam te, jer si svojim svetim križem svijet otkupio! O Bože, pomozi našoj nevjeri! Amen.

VELIKI ČETVRTAK: MISA POSVETE ULJA u katedrali sv. Stošije

Propovijed mons. Ž. Puljića

1. Ovogodišnju Liturgiju Posvete ulja slavimo bez uobičajene koncelebracije svećenika iz Nadbiskupije i bez nazočnosti vjernika zbog opasnosti širenja zaraze Korona virusa. U ovom času s nama su duhom povezani i svećenici i vjernici s kojima ovih dana na razne načine molimo i mislimo jedni na druge. Danas posebice mislimo na naše bolesnike koji će tražiti utjehu i bolesničko pomazanje ovim svetim uljima koje u našoj katedrali blagoslivljam i posvećujem. Mislit

ćemo i na naše novokrštenike, krizmanike i ređenike koje će se u prigodi slavlja mazati svetim uljem, a ona se također koriste i kod posvete oltara i sakralnih prostora. Dok slavimo ovu svetu euharistiju u posebnim okolnostima, u svoje molitve uključujem sve koji zauzeto rade u korist našega zdravlja i sigurnosti: Liječnici, medicinske sestre i drugo zdravstveno osoblje, javni dje-latnici, državni dužnosnici, policija, vojska, vatrogasci, trgovci i volonteri koji pokazuju iznimnu spremnost izložiti svoje živote i zdravlje u obrani od opasnog virusa i drugih nepogoda, poput nedavnog razornog potresa u Zagrebu. Sve ih uključujemo u svoje molitve koje upućujemo „Gospodinu od zdravlja” da nas izbavi od sadašnjih nevolja i zala.

Mi nastavljamo i prevencijom i molitvom činiti sve kako bi očuvali sebe i druge od opake bolesti, kako bi čim prije mogli započeti normalno raditi i živjeti. Neka nas i dalje prati snaga molitvenog zajedništva tijekom Svetog trodnevlja Isusove žrtve na križu do uskrsnog jutra koje neka nas ispunji nadom, utjehom i novom snagom.

2. Liturgija Posvete ulja, koja se veže u Veliki četvrtak, dan je ustanove Presv. Euharistije i naš svećenički rođendan. U ovom slavlju otkrivamo da smo njegovom milošću postali svjedoci i poslužitelji toga velikoga otajstva i dara. Sjedinjeni u duhu sa svećenicima i redovnicima koji djeluju diljem naše Zadarske nadbiskupije i ove godine želimo posudititi svoj glas Kristu kako bismo nastavili oduševljeno navještati Njegovu Riječi, te bili služitelji sakramenatâ i voditelji povjerenih crkvenih zajednicâ. A svoja svećenika obećanja učiniti ćemo zajedno kad prođe ova nevolja pa u zahvalnom slavlju svečanog „Te Deuma” reći ćemo ponovno „Evo me, Gospodine, želim svim srcem i do kraja vršiti volju Tvoju!”

Nedavno je objavljena knjiga kard. Saraha „Zamalo će večer i dan je na izmaku“ u kojoj je puno teksta posvećeno ulozi svećenika kojega Sarah definira kao „Božjeg čovjeka i čovjeka molitve“. On zapravo postoji isključivo za Boga i za bogoslužje, pa mora uvijek naći vremena za molitvu, časoslov, duhovno štivo, klanjanje i slavljenje Euharistije. Bez molitve svećenik se brzo istroši i isprazni pa „postane stroj koji beskorisno proizvodi mnogo buke“. Stoga je važno da se često povuče u pustinju ili na Horeb., na brdo Božje, kao Mojsije, Ilija i sam Isus. Ora et labora, moli i radi. U tom kontekstu kardinal spominje Majku Tereziju iz Kalkute u čijem je radnom danu prvo mjesto uvijek imao Isus. Prije susreta sa siromasima, susretala se s Bogom. Prije nego što bi uzeila u svoje ruke umiruće siromahe, bila je satima u Isusovim rukama. Kontemplirala je i ljubila Isusa, pa iz tog izvora ljubavi crpila snagu da se potpuno daruje najodbačenijima na zemlji.

3. Krist nam je povjerio veličanstvenu obvezu i odgovornost nastaviti njegovu prisutnost na zemlji. Stoga je htio da mu mi budemo potrebni! Ruke svećenika koje su pomazane posvećenim uljem koje se na ovaj dan posvećuje dilem svijeta, nisu više njihove ruke, već u službi Krista koji ih šalje neka blagoslivlju, oprasťaju i tješe. Naime, posvećene osobe su svojim odabirom i posvećenjem „raspeti s Kristom i u dubokom su zajedništvu s njegovim patnjama“. To osbito razmatramo u ovom svetom Trodnevlu kad pratimo Isusa na njegovom trnovitom putu. I trudimo se suobličiti njegovoj smrti kako bismo sa svetim Pavlom mogli ponavljati: „S Kristom sam razapet. Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist“ (Gal 2, 19-20).

Draga braćo svećenici, naše je poslanje donositi Križ u srce svijeta, a naš život ima biti usredotočen na svakodnevno slavljenje misne žrtve koja na nekravn način obnavlja žrtvu s Kalvarije. Stoga je naš svakodnevni život umrežen u otajstvo Križa.

4. Uz trostruku službu (docendi, regendi et santificandi) mi smo zapravo čitavim svojim bićem „signum et sacramentum“, znak i sakrament kao uzor i poticaj svome stadu. I čitav naš život odvija se u sjeni Krista koji prihvata svoj križ i nosi ga do kraja. Mi smo stoga prepoznatljivi po našoj „zaljubljenosti u križ i evangelje Isusa Krista“, te po bezuvjetnoj ljubavi prema narodu koji čezne za spasenjem. Zaljubljenost u Krista i ljubav prema konkretnom čovjeku ne može se

mjeriti uobičajenim mjerilima visine, širine ili težine. To se mjeri dimenzijama srca i očituje se u „susretljivosti, blagosti i dobroti”, kao i u poniznosti i svijesti da smo nedostojni grješnici kojima je ukazano veliko povjerenje i milost neba. Ako pak osjetimo da nas brojne obveze i životne teškoće pritišću i more, neka nas tješe Pavlove riječi: „dosta vam je moja milost” (2 Kor 12, 9); kao i njegov savjet učeniku Timoteju: „Ti, Božji čovječe, teži za pravednošću, pobožnošću, postojanošću i blagošću! Bij plemenitu bitku vjere.. i vrši neporočno i besprijeckorno ovu zapovijed do dolaska našeg Gospodina Isusa Krista“. (1 Tim 6, 11-14).

Božjim promislom dodijeljena nama je odgovorna i sveta zadaća sabirati, upućivati i odgajati vjerničke zajednice ove mjesne Crkve zadarske. Uključimo u ovu svetu euharistijsku žrtvu povjerene duše, kolege svećenike na čelu s nadbiskupom, te skupa s apostolom Petrom očitujmo svoje povjerenje, pa recimo: Na tvoju riječ, Gospodine (Lk 5, 5), želimo služiti evanđelju, želimo biti nositelji nade i djelitelji svetih otajstava. Ti si nas odabrao i pozvao još iz utrobe majke naše i poslao svjedočiti za tebe. Udjeli nam vjeru, snagu i svijest kako možemo sve „u Tebi koji nas jačaš“ (Fil 4, 13). Kreste s Posljednje Večere i Kalvarije blagoslovi nas svećenike koji radimo na terenu ove svete Zadarske Crkve i posveti nas i u ovoj godini otajstvom Velikoga Četvrtka. Amen.

ZADAR: SVETKOVINA USKRSA – MISNO SLAVLJE u katedrali sv. Stošije

Propovijed mons. Ž. Puljića

Sinoć smo u našoj katedrali slavili liturgiju bdijenja uz popratnu subotnju šutnju koja već više tjedana vlada našim Gradom, Domovinom i čitavim svijetom radi opasne zaraze Korona virusa. Nedostajali su milozvučni glasovi našega zbora, kao i nazočnost vjernika koji su ove godine u svojim domovima pratili obrede preko različitih medija. No, prostorom naše prazne katedrale sinoć je odjeknuo himan uskrsnoj svijeći kojeg je pjevao župnik don Josip. Taj veličanstveni himan koji je spjevan u 4. stoljeću, negdje na sjeveru Italije, započinje riječju „exultet“, „Nek usklikne sad nebesko mnoštvo anđela“. Dok spominjem nastanak himna u sjevernoj Italiji, ne mogu ne misliti na one tisuće nastradalih od opasnoga virusa upravo u tom dijelu Italije i suosjećati s obiteljima, pojedincima, s biskupijama koje su uz brojne žrtve vjernika imale i ogroman broj žrtava svećenika. Suosjećamo i pratimo ih ljudskom, molitvenom i kršćanskom solidarnošću.

Vratimo se kratko riječima ove uskrsne pjesme kojom započinje bdjenje pred upaljenom uskrsnom svijećom koja simbolizira Krista pobjednika. Himan započinje radosnim pozivom: „Nek usklikne sad nebesko mnoštvo Anđela; nek uskliknu službenici Božji i nek se raduje zemљa i veseli Majka Crkva urešena bljeskom tolikoga svjetla i neka poklicima naroda ova odjekne dvorana“. Uobičajeni početak liturgije pod vedrim nebom želi nam reći: ovo je nebeski događaj; ovo je nadpovjesna stvarnost koju nam Krist svojim križem i uskrsnućem povezuje nebesko sazemaljskim, te božansko s ljudskim. Jer, u toj noći Krist je raskinuo okove smrti i kao pobjednik od mrtvih ustao.

Njegovo uskrsnuće postaje kamenom temeljem apostolskog naviještanja. I naša Crkva zadarska svjedoči i propovijeda istu radosnu vijest našega spasenja: Uskrsnuo je kako je rekao, aleluja! Ponešena snagom Duha Svetoga, ona upire svoj pogled prema nebu te pjeva usrdno i žarko: Znamo da si doistine, uskrsnuo Božji Sine! U toj vjeri sve vas, braće i sestre, od srca pozdravljam i želim blagoslovljene uskrsne blagdane koje upućujem preko kanala Diadora TV i preko valova Radio Zadra preko kojega smo već tjednima povezani u dnevnoj večernjoj emisiji u 19, 30, „prevcijom i molitvom protiv korona virusa“.

Blagoslovljene uskrsne blagdane upućujem najprije vama dragi svećenici koji ste u povjerenim župama ovlašteni suradnici biskupskoga Reda. Budite i u ovim teškim okolnostima propovjednici nade i širitelji optimizma i pouzdanja. Uskrsne blagdane čestitam redovnicama i redovnicima koji samozatajno služe Bogu po svojim zavjetima, daju svjedočanstvo čvrste vjere, te svakome

ZADARSKA NADBISKUPIJA

tko ih upita pružaju razloge nade koja je u njima. Želim blagoslovljene uskrsne blagdane vama drage obitelji koje ste po svom zvanju „mala Crkva“ u kojoj se ovih dana krize i kušnje sam Gospodin preselio i s vama hodi i moli. A vi ste ga prihvatili kao ono učenici iz Emausa i pozvali neka ostane s vama „jer zamalo će večer i dan je na izmaku“. Družite se s njime u molitvi, razgovoru i čitanju njegove riječi. Ta, sam je rekao „kad ste dvojica ili trojica sabrani u moje ime, ja sam s vama“.

Želim blagoslovljene uskrsne blagdane predstavnicima građanske vlasti, kako na lokalnoj gradskoj i županijskoj, tako i na državnoj razini. Oni su snagom službe pozvani u temelje našega društva ugrađivati vrijednote mira, tolerancije, pravde, poštivanja i solidarnosti. A u ovo teško i izazovno vrijeme valja im se boriti s dodatnim osjećajima straha i panike, te odstranjivati sve što rađa malodušjem i pesimizmom. A to nije nimalo lako, posebice u ozračju neizvjesnosti.

Blagoslojeni uskrsni blagdani svima koji su prošlih tijedana vodili i vode brigu za zdravlje i sigurnost ljudi, posebice liječnici, medicinske sestre i drugo zdravstveno osoblje, javni djelatnici, državni dužnosnici, policija i vojska, vatrogasci i trgovci, volonteri i dejlatnici obavijesnih sredstava. Sve, koji su se izložili u obrani od opasnog virusa i razornog potresa, preporučujemo „Gospodinu“ neka nas izbavi od sadašnjih nevolja i zala.

Svoje uskrsne dobre želje upućujem posebice brojnim ucviljenim obiteljima, starcima i bolesnicima, posebice onima koji su nedavno oboljeli od opakog virusa, pa su svojom patnjom najblizi Kristu patniku. Neka svoju muku i probleme prikazuju za dobro našega naroda, te bolju i skladniju budućnost naše Domovine. Svi ćemo im za to biti neizmjerno zahvalni. Blagoslovljene uskrsne blagdane upućujem učiteljima i odgojiteljima mlađih naraštaja, vjeroučiteljima i katehetama, obrtnicima, ratarima i pomorcima i svima koji u znoju lica svoga zarađujete kruh svoj svagdanji.

Blagoslovljene uskrsne blagdane želim zauzetim vjernicima-laicima po našim župama: pjevačima, bratimima, ministrantima, članovima ekonomskih i pastoralnih vijeća, katoličkih društava, kao i svima koji se zdušno bore za slavu Božju i za čast Crkve njegove. Uskrsnuli Krist gospodar je života i smrti. On nam upućuje utješne riječi: „Ne bojte se. Ja sam uskrsnuće i život. Tko vjeruje u mene, živjet će ako i umre“. Osnaženi tom vjerom i mi smo kadri svim nevoljama usprkos „stajati čvrsto u Gospodinu“ (Fil 4, 1). Jer Uskrsnuli je svjetlo u povijesti ljudskoga mraka i tame i najsnažnije vrelo našeg optimizma i nade. U to ime još jednom želim blagoslovljene uskrsne blagdane, te optimizmom i nadom ispunjene dolazeće dane! Tako neka bude. Amen, Alleluia!

ZADAR: USKRSNI PONEDJELJAK

Nagovor mons. Ž. Puljića

Učenici na putu u Emaus

Prekrasno je ovo uskrsno izvješće o dvojici učenika koji se vraćaju u svoj rodni grad Emaus te raspovlađuju potišteni i razočarani o svemu onomu što se tih dana dogodilo u Jeruzalemu. A oni se nadahu.. Možemo li se i mi usporediti s tom dvojicom Isusovih učenika koji se vraćaju u Emaus. A na putu pridružio im se Isus, stranac kojega ne prepoznaju. On, živi i uskrsnuli s njima raspovlađuje svemu što tih dana zabilježio. Iako ga ne prepoznaju, srce im je gorjelo u grudima dok su ga slušali. Razoča-rani su jer se nije dogodilo ono što su očekivali. Ali u njima još živi silna nuda. Put hoda učenika iz Emausa slika je našeg ljudskoga hoda i života. A Emaus prema kojemu su se oni zaputili označava povratak na staro. U konkretnom slučaju to je zapravo bijeg od Jeruzalema. I drugi su učenici pobegli, jer po naravi svatko bježi od udaranja i poruge, od križa, od razularene gomile huškača, od križnoga puta. No, sada je tu s njima na putu Onaj koji je ostao! I trudi se obrazložiti sve to što se tih dana dogodilo u Jeruzalemu.

A onda „zaustaviše se“ veli Luka (Lk 24,17) i zamoliše toga „stranca“ neka ostane s njima na konaku „jer zamalo će večer“. Odsada svoj pogled usmjeravaju na „novoga suputnika“ koji ih je na početku upitao kakvu to raspravu vode međusobno?! Oni ne vide „blaženi završetak koji kao kruna svemu daje smisao i značenje. Treći je dan od tužnoga događaja na Kalvariji, a oni umjesto proslave uskrsnuća slave oproštaj. Dobro je stoga što su se zaustavili s Isusom koji im je svojim razgovorom upravio pogled koji gleda i vodi naprijed. Jer, kad Isus dolazi u našu sredinu započinje pravi razgovor. Učenici opisuju svoje nedoumice, frustriranost i razočaranje. A malo zatim pali se buktinja u njihovu srcu kad im je Isus počeo govoriti i tumačiti Pisma. Od brbljivih i potištenih sugovornika, oni sada postaju pažljivi slušatelji koji upijaju nebesku poruku, punu svjetla i značenja. I ta će poruka učiniti da krenu protivnom smjeru. Nasuprot depresiji i razočaranja kojima su bili obasuli svoga sugovornika, evo sada ih taj stranac privlači, pa ga mole neka „ostane s njima“.

U društvu i razgovoru s ovim „strancem“ osjećaju kako i „gori srce njihovo“. Uz to oni osjećaju svjetlo i toplinu u grudima, jer su oslobođeni vlastitih predrasuda i očekivanja, a svoju pozornost usmjerili su sada na svoga suputnika kojemu iznose svoju muku, razočaranja i očekivanja. Ali i svoju žudnju za Otkupiteljem. Jer, nadali su se da će on otkupiti Izraela i s pravom očekivali da to učini on koji se pred Bogom i pred ljudima pokazao snažnim i na riječi i na djelu (Lk 24,19). A sada nakon što su obilno iznijeli svoja razmišljanja, postaju pozorni slušatelji. Istina, oni poznaju dobro Pisma, ali ono važno o patnji i o slavi promaklo im je. Čuli su i čitali o sudbini Sina Čovječjega koja je zapisana u Zakonu i u Prorocima.

No, te večeri kad je suputnik na njihovu molbu ostao s njima, te ponovio one blagoslovljene geste s Posljednje večere, u razlomljenom kruhu prepoznat će učenici raspetoga i uskrsnuloga Gospodina. I ostaviti zapisano kako im je srce gorjelo dok im je tumačio Pisma. Nek i nama, braćo i sestre ovo iskustvo učenika iz Emausa pomogne još više cijeniti dar svete Mise koju nam je Gospodin ostavio kao poputbinu i dar na našem ovozemnom putovanju. I neka sada još jače gori srce naše od čežnje i želje da u skoroj budućnosti, nakon ove opasne pandemije mognemo u našim crkvama molitvma i pjesmama hvaliti Uskrnsloga Gospodina koji nam se darovao. Dok vam još jednom svima upućujem iskrene uskrnsne čestitke s obiljem Božjega blagoslova, zaključujem ovo obraćanje molitvom Isusu nazočnom pod prilikama kruha i vina: „O sveta gozbo na kojoj se Krist blaguje, slavi se spomenu muke njegove, duša se napunja milošću i daje nam se zalog buduće slave“.

ZADAR: BLAGOSLOV KAPELE U SJEMENIŠTU ‘ZMAJEVIĆ’

Propovijed mons. Ž. Puljića

Blaženi Miroslav Bulešić – mučenik krizme i zaštitnik Istre

1. Kad je u prigodi svog drugog pastirskog pohoda Hrvatskoj proglašio Alojzija Stepinca blaženim (Marija Bistrica, 3. listopada 1998., sveti Ivan Pavao II. je rekao: „Velik je broj mučenika koji su tijekom stoljeća nikli u ovim krajevima, počevši od vremena Rimskoga carstva, s likovima kao što su Venancije, Dujam, Stošija, Kvirin, Euzebij, Polion, Mavro i toliki drugi. Njima su se u kasnijim stoljećima pridružili Nikola Tavelić i Marko Križevčanin, zatim mnogi svjedoci vjere u vrijeme otomanske vladavine te oni iz naših vremena među kojima se ističe svjetla osoba kardinala Stepinca. Osim njih ima i mnogo drugih pastira i običnih vjernika, muževa i žena koji su krvlju potvrdili svoju vjernost Kristu“. Jedan od njih je i blaženi Miroslav Bulešić. S netom napunjениh 27 godina života i 5 godina svećeništva, on je sazrio do punine i postao mučenikom krizme i zaštitnikom Istre i svećenika. Bilo je to doba kad su komunisti pobili 630 svećenika (oko 17% klera), 73 bogoslova i sjemeništarca (jedna čitava bogoslovija), 22 brata laika iz raznih redovničkih zajednica, te tridesetak časnih sestara. A tek nekoliko ih je uzdignuto na čast oltara.

ZADARSKA NADBISKUPIJA

Da bi netko mogao bio mučenik mora umrijeti kako se latinski veli, „in odium fidei”, tj. da je ubijem iz mržnje prema vjeri, a k tomu i da je ubijeni prihvatio nasilnu smrt slobodno, svjesno, dragovoljno i iz ljubavi prema vjeri („in amorem fidei”). Zahvalni smo Božjoj Providnosti što je 28. rujna 2013. uzdignut na čast oltara, mladi svećenik Miroslav Bulešić. Katolička teologija gleda na mučenika kao na dovršenog čovjeka i kršćanina. Jer, on je u najtežim okolnostima uz proljevanje krvi svjedočio o Božjoj ljubavi. Mučenike razlikujemo od drugih upravo po tomu što su to učinili isključivo iz ljubavi i radi ljubavi. Miroslav je bio spremjan na to. U njegovom dnevniku od 22. ožujka 1944. piše: „Moj život darujem za svoje stado. Uz Tvoju milost, i ako me Ti učiniš dostoјnim, ne bojim se mučeništva, već ga žudim. Neka bude Tvoja volja“.

2. Miroslav se rodio 13. svibnja 1920. u istarskom selu Čabrunići, župa Svetvinčenat, u obitelji Mihe i Lucije rođ. Butković. Kad je odlučio poći u sjemenište poslali su ga u Kopar, a malo iza toga u Rim, jer „radi se o odličnom, otvorenom, pobožnom i dobrom mlađiću“. Nakon završenih studija (1939.-1943.), u župnoj crkvi u Svetvinčentu primio je svećeničko ređenje (11. travnja 1943.). Bulešić je zapisao u dnevniku: „Moja majka, otac i braća su plakali: Sin im je umro i prestao biti njihova svojina i počima biti stvar Božja“. U jesen je imenovan župnikom u Baderni gdje je hrabrio i zauzimao se za ljude, posebice za one koji su u ratnom vihoru bili najugroženiji. Zbog odvažnog, dosljednog i načelnog djelovanja Bulešiću su stizale prijetnje s raznih strana, pa je u osobnom dnevniku zapisao: „Ako me hoćeš k Sebi, Gospodine, evo me pripravna. Darujem Ti život za svoje stado“. Protivnicima pak i progoniteljima on poručuje: „Moja je osveta – oprost“.

U jesen 1945. imenovan je župnikom u Kanfanaru. Komunisti su grubim pritiscima odvraćali vjernike od mise i crkvenih obreda. Usprkos tomu župljeni su u većem broju dolazili u crkvu i pažljivo slušali što župnik propovijeda. Zbog toga su neki članovi komunističke partije 1946. zaključili: „Dok je ovaj živ, narod neće ići za nama, niti dolaziti na naše sastanke“. U kolovozu 1947. pratio je delegata Svetе Stolice, mons. dr. Jakoba Ukmara, kod dijeljenja krizme u Buzetu i okolnim župama. U subotu, 23. kolovoza 1947., kad su razulareni komunisti upali u župnu crkvu u Buzetu, Bulešić branio prilaz svetohraništu. ‘Ovamo možete proći samo preko mene mrtva’. Sutradan 24. kolovoza 1947. u Lanišće je bilo planirano dijeljenje svete krizme. Nakon završetka obreda krizme pobunjenici su upali u župnu kuću i ubodima nožem u grlo ubili don Miroslava Bulešića.

3. Mons. dr. Jakob Ukmar, komu je don Miroslav pomagao kod podijele sakramenta potvrde, u službenom izvješću (1947.) napisao je: „Nakon završetka krizme u crkvi uputili smo se u župnu kuću. Četvrt sata nakon toga, oko jedanaest sati, pobunjenici su ušli u kuću i ubili nožem velečasnog Bulešića koji je bio kraj vratiju. Ja sam izišao iz župnog ureda u predvorje i video kako mrtav leži na tlu među zlikovcima koji su zaposjeli kuću. Povukao sam se u sobu, gdje sam teško izudaran ostao ležeći u krvi“. Bulešić je ubijen ubodima noža u grlo, a prema riječima očevišnjaka, kad je umirao govorio: „Isuse, primi dušu moju“.

Danas blagoslivljamo ovu kapelicu u kojoj će se na molitvu okupljati naši sjemeništari, kao i naši svećenici na mjesečnim rekolekcijama. Tu će dolaziti i đaci Katoličke osnovne škole koja nosi naslov Ive Mašine, koji je poput Bulešića stradao zbog javnog ispovijedanja svoje vjere. Neka ovaj duhovni kutak bude mjesto sabranosti i nadahnuća svima koji ovdje budu navraćali moliti zagovor svećenika Miroslava. On, neka u nama trajno čuva „Božanske ljubavi žar“ kako veli jedna pjesmu njemu u čast: „Potvrde svete ti darove štitиш, Duha i Istine milosni dar. Blaženi Miro, podaj nam snage: Božanske ljubavi čuvaj nam žar“. Amen.

ZADAR: DRUGA VAZMENA NEDJELJA*Propovijed, mons. Ž. Puljić*

Četverostruko zajedništvo Crkve

U prvom čitanju iz Djela Apostolskih čitamo kako su „braća bila postojana u nauku apostolskom, u lomljenju kruha i u molitvama“ (Dj 2, 42). I „sve im je bilo zajedničko“ (Dj 4, 33). Takvom obliku zajedništva najbliži je onaj koji nalazimo u obitelji jer je obilježen zajedništvom stola i zajedništvom stjecanja i rasподjele materijalnih dobara. Isus nije htio Crkvu kao masu, organizaciju, kao neku nadgradnju društva. Želio je neka njegovi budu «zajednica braće i sestara» (Mt 23, 8). Stoga Luka izvješćuje kako je «u mnoštvu onih, koji su prigrili vjeru, bilo jedno srce i jedna duša». A ljudi su upirali prstom i govorili «gledajte samo kako se ljube».

Evangelist Luka osobito ističe kako su kršćani bili «postojani u nauku apostolskom» (Dj 2, 42). Sabirali su se oko Božje Riječi i slušali svjedočanstva apostola koji su im prenosili svoje iskustvo druženja s Isusom. Apostoli ne žele nametati nešto svojega, nego ono što su primili. Uz odliku zajedništva u «apostolskom nauku» Luka bilježi i zajedništvo «u lomljenju kruha». To je tehnički izraz za slavlje euharistije. Po tajni utjelovljene Riječi, naime, našoj duši je sinulo novo svjetlo njegove slave, koja budi u nama čežnju za nebeskim dobrima. Ustani, stoga, moli i zovi, kucaj i traži. I ne umaraj se upravljati mu molitveni vapaj: Isuse, Ti si čežnja moje obitelji. Ti si Emanuel, Bog s nama. Ti si mir naš. Tvoja su vremena i vjekovi! Dođi, Gospodine Isuse!

Nalazimo i treću odliku, a ta je «zajednica je bila sabrana u molitvi s Marijom i drugim ženama» (1, 14). Apostoli potiču vjernike neka mole „za sve ljude, kraljeve i o ne koji su na vlasti.., jer to je dobro i ugodno pred Spasiteljem našim Bogom koji hoće spasiti sve ljude“ (1 Tim 2, 3-4). Zajedništvo molitve otkriva onu dimenziju koju je Isus obećao „kad su dvojica ili trojica sabrana u njegovo ime, da je i on među njima“ (Mt 18, 19-20).

Uz zajedništvo u nauku, lomljenju kruha i u molitvama, Luka izvješćuje kako je prva kršćanska zajednica bila prepoznatljiva i po zajedništvu dobara (Dj 2, 42-47; 4, 32-35). Apostolski spisi govore da su se prvi kršćani dobrima obdarivali. Josip, koga su apostoli nazvali Barnaba, prodaje njivu i novac donosi apostolima (Dj 4, 36), a jednakčine i bračni par Ananija i Safira (Dj 5, 1-11). Bili su jedno pa im je i ono što su posjedovali postalo zajedničko. „Zapovijed vam novu dajem, ljubite jedni druge..“ (Iv 13, 34). Zajedništvo dobara prve kršćanske zajednice nije bio neki njezin hobi, nego bitno obilježje po kojem se očitovala svijetu. Stoga nas Luka izvješćuje da su „braća bila postojana u nauku apostolskom, u lomljenju kruha i u molitvama“ (Dj 2, 42).

Apostol Toma i njegova pitanja

Na Uskrsno jutro svi učenici su bili zajedno, osim Jude koji se objesio i Tome koji je nestao. Isusova smrt raspršila je apostole. Ipak, skupili su se u subotu navečer po Uskrusu u nadi protiv nade; ne bi li se štogod dogodilo. Toma je otišao za svojim poslom jer je kod njega pobijedio pesimizam. Uvjeravao je i sebe i druge da je sve propalo. Nakon tri godine bezveznog tumaranja po Palestini. On sve rasprodao i pošao za Učiteljem. A kad tamo... sve propade. I Toma se izgubio. Nema ga čitavi tjedan dana. Učitelj se ukazuje, ali Tome nema. Izdali potjernicu za njim. Ali, od njega ni glasa ni traga. Sakrio se da ga nitko ne vidi i ne nađe. To je Toma koja pita i provjerava.

Takav je bio i dok se s Isusom družio. Isus govoril je apostolima kako će ubrzo otploviti k Ocu, i to trnovitim putem, i kako će im na nebu pripraviti mjesto. Apostoli slušaju iskolačenih očiju. Sve se čini da razumiju, a nijedan ne razumije, pogotovo s obzirom na križni put. Isus ponavlja da znaju put, jer im je tri puta navješćivao da će umrijeti. Tada jedan „između njih, Toma Blizanac“ istupi, podiže glas i odvrati Isusu da oni zapravo ne znaju kamo on ide i prema tome ne znaju ni puta. Apostoli u grohot. Petar poče povlačiti Tomu za rukav, neka takve stvari ne pita. Ali, Toma

ZADARSKA NADBISKUPIJA

zabezeknuto pogleda na apostole: Ljudi moji, zašto se smijete? Zar netko od vas zna kuda i kamo ide Gospodin? Ti me Petre povlačiš za rukav da ne pitam, a sam si odvraćao Isusa od puta i dobio si svoju porciju! Ako vi znate kuda on ide, ja ne znam. Isuse, meni nije jasno kojim Ti putem ideš, niti znam taj put.

Isto se ponavlja i sada nakon uskrsnuća: Toma je iskren, pa što osjeća to i kaže. On prizna da ne može vjerovati. Možete reći da sam tvrdoglav, sumnjičav, nevjernik, ali to sam ja. Stoga vam i sada velim: Dok ne stavim svoje prste u mjesto Isusovih čavala, dok ga ne vidim svojim ljudskim očima, dok ne stavim ruku u njegov bok, neću vjerovati. Ali kad se Toma uvjerio da je pred njim uskrsli Krist, on tada više nije vjerovao u sebe. Izgovorio je najljepši usklik vjere koji vjernik može izgovoriti: Gospodin moj, i Bog moj! U tome je trenutku Toma prihvatio Isusa kao „Istinu, Put i Život“.

Toma je čovjek koji traži, ispituje, muči se, sumnja, ne vjeruje, traga. Ali, kad je našao, kad je upoznao, kad je iskusio Isusovu dobrotu i strpljivost, onda prihvata potpuno, bez pridržaja, pa svim bićem, umom i srcem svojim veli: Gospodin moj, i Bog moj!

ODREDBE

NADBISKUPOVO PISMO SVEĆENICIMA

Broj: 20-03/2020.

Draga braćo svećenici,

Vrijeme u kojem živimo doista je teško i izazovno, posebice za nas biskupe i svećenike koji nosimo teret pastoralne odgovornosti za povjerene duše. Ovo nas stanje podsjeća na godine rata prije četvrt stoljeća od čega mi, koji smo to vrijeme proživjeli, nosimo još njegove ožiljke i na duši i na tijelu. No, ovo "virusno doba" još je teže jer ne vidimo neprijatelja. Ali, dobro osjećamo njegove posljedice kako u našoj Domovini, tako i diljem Europe i svijeta. Zadnjih nekoliko tjedana u Italiji je preminulo nekoliko tisuća ljudi i 22 svećenika kao žrtve ove nemile zaraze.

U tom vidu imamo dužnost kao kršćani vjernici pokazati brigu i solidarnost s našim bližnjima i učiniti sve da se sprječi širenje „korona virusa“. Isto tako imamo dužnost i obvezu pratiti i poštivati odredbe onih koji na nacionalnoj razini donose propise, odredbe i zakone u vidu zaštite i prevencije. Nama, koji vodimo brigu o povjerenim dušama i hranimo ih Riječju Božjom i Svetim sakramentima, kao i našim vjernicima nije lako prihvati ove nagle promjene, koje nadamo se i vjerujemo neće dugo trajati. No, imamo šansu, braćo svećenici, iskoristiti ovu krizu pa ovoj kušnji usprkos biti „u nadi radosni, u nevolji strpljivi, a u molitvi postojani“, kako je svojedobno tješio Rimljane apostol Pavao (usp. Rim 12,12). Neka nam ta radost, strpljivost i postojanost u molitvi, postu i djelima ljubavi bude i ostane snažno obilježje i ovoga korizmenog vremena.

Odredbe HBK koje su stupile na snagu 19. ožujka 2020. ograničile su naše pastoralno djelovanje i u neku ruku udaljile nas tjelesno od povjerenih duša. No, to nas sada mora još više približiti njima: U molitvi, brizi i duhovnoj povezanosti koja u ovoj kušnji ima biti još intenzivnija. Kako i na koji način, kad se ne smijemo okupljati i sakramente slaviti? Evo, nekih poticaja i prijedloga.

1. Jučer sam na radio Zadru „otvorio“ rubriku „duhovnog nadahnuća: „Ohrabri se, Božji narode, i prevencijom i molitvom“ koja će u određeno vrijeme biti emitirana svaki dan kao naša duhovna potpora svim ljudima, posebice onima koji su u strahu i panici. Emisija će nakon toga biti postavljena i na našu Nadbiskupijsku stranicu pa će se moći preslušati putem mobitela ili računala.

2. Obustava i odgoda naših pastoralnih aktivnosti ne znači „obustavu“ naše brige i skrbi za povjerene duše. Dapače, sada im valja biti bliže nego ikada. Ako se zbog zdravstvene predostrožnosti mnogo toga otkazuje i zatvara, valja imati na umu kako ima puno stvari koje nisu otkazane:

- Nisu otkazani ni sunce, ni glazba, kao ni ljubav niti razgovor. Pogotovu nisu otkazani nada i molitva koje nas nose i krijepe u životu. Stoga, iskoristimo ovu prigodu pojačati našu ljubav, pažnju i empatiju prema drugima, posebice prema najbližima. Otkrijmo ponovno ljepotu prirode, tišine i glazbe, a posebice osobne i zajedničke molitve.

- U novonastaloj situaciji puno je toga i zabranjeno: Okupljanje i održavanje javnih skupova i druge obustave i zabrane. Nije, međutim, zabranjeno „okupljanje“ (povezivanje) putem obavijesnih sredstava koja nam stoje na raspolaganju: telefon, elektronička pošta, internet, face, tweet i drugo.

- Župnik će, stoga, interesirati se za svoje vjernike i odvojiti vremena pa dnevno nazvati određeni broj vjernika (ili uputiti pozdrav i riječi ohrabrenja putem telefona, emaila, facea, whatsapp...), pozdraviti ih i upitati za zdravlje, za potrebe i drugo. Posebice će se interesirati za one koji su pod stresom i u strahu, ili su na rubu. To je prigoda da ih se ohrabri, potakne, pozove na molitvu

ODREDBE

i međusobnu podršku, te preporuči u svoje molitve.

3. Obustava i odgoda naših pastoralnih aktivnosti ne znači „obustavu“ naše katehetske i odgojne obveze.

- U tom vidu župnici će ostati povezani sa svojim vjeroučenicima pa tjedno „odrađivati“ lekcije tako da im odrede što imaju pročitati, te ako ima pitanja i zadatka da na njih odgovore i napišu ih.

- To isto očekuje se i od kateheteta koji predaju vjeroučenika u školama da prate svoje učenike iz tjedna u tjedan nalažeći im lekcije i zadatke.

4. Kako slaviti svete Mise i obrede Velikoga Tjedna?

- Gledom na slavlja svetih Misa bez zajednice, kao i obrede Velikoga Tjedna i Uskrsa, neka se svećenici dogovore u dekanatu.

- Što se tiče liturgije Posvete ulja neće se pozvati svećenike u katedralu.

Draga braćo svećenici,

Nalazimo se pred ozbiljnom kušnjom pred kojom nam je očitovati zauzetost za povjerene duše i solidarnost s ljudima u nevolji. Pretvorimo ovu kušnju i trenutnu krizu u šansu da „u nadi budemo radosni, u nevolji strpljivi, a u molitvi postojani“ kako je svojevremeno poticao svoje Rimljane apostol Pavao (Rim 12,12).

Uz pozdrav i blagoslov od Gospodina,

Želimir Puljić, nadbiskup

NADBISKUPOVO PISMO KLERU I VJERNICIMA ZADARSKE NADBISKUPIJE

Molitvom i preventivom

pred izazovom zaraze od koronavirusa

Broj: 452/2020.

Zadar, 13. ožujka 2020.

Svim župnim uredima, katehetama

i redovničkim zajednicama u Nadbiskupiji

I. Molitva Bogu i njegovim miljenicima

Bolesti su kroz povijest bile i ostale sastavni dio ljudskoga života. I tako će biti do konca svijeta. Svatko ima mogućnost u tim trenutcima iskusiti slabost i nemoć, pa mu je potrebna utjeha i snaga. Normalno je, stoga, i opravdano tražiti liječnika, obratiti se roditeljima i prijateljima, utjecati se nebu i nebeskim zagovornicima. Posebice Blaženoj Djevici Mariji koja je „utočište i zdravlje bolesnih“, a naš puk je zaziva kao „Gospu od Zdravlja“. Istina, golemi napredak medicine i ljekarništva olakšao je i ubrzao liječenje mnogih bolesti. Ali, svjedoci smo kako se javljuju do jučer nepoznate bolesti i razne ovisnosti (od droge, alkohola, kocke i igara), do stresova i brojnih psiholoških oboljenja. Dovoljno nepoznat „Korona virus“ stvorio je zadnjih tjedana ogromnu paniku među ljudima. Vjerujemo i nadamo se kako će medicina i za njega naći lijeka.

Ne smijemo, međutim, gubiti izvida da je čovjekov život na zemlji trajno izložen raznim bolestima i podložan razaranju i umiranju. A potpuno ozdravljenje on neće postići na ovome svijetu, nego tek na koncu vremena, „kad će se raspadljivo obući u neraspadljivost, a smrtno u besmrt-

nost (1 Kor 15,53). Tek tada, naime, neće biti više ni tuge, ni jauka, ni boli, a Bog će otrti svaku suzu s naših očiju (Otk 21, 4). Dok se to ne ostvari, preostaje nam mukotrpna borba za očuvanje cjelovitoga zdravlja duše i tijela. U brizi očuvanje zdravlja duše i tijela čovjek je dužan koristiti raspoloživa naravna i nadnaravna sredstva. Vjernici pri tom ne zaboravljaju kako im nebeski zaštitnici stoje na raspolaganju. U prvom redu tu je ona koju nam je Spasitelj predao kao majku prije same smrti na Kalvariji. Ona je tako postala naša zagovornica i majka koja je kao zdravlje bolesnih „slika sigurne nade i utjehe“ (kako molimo u predslovju Velike Gospe).

Uz brojne druge Božje miljenike, koji vode brigu o nama, tu je osobito kod nas štovani Sveti Roko (1295.-1327.) koji je svoj život posvetio brizi za oboljele od kuge od koje je na koncu i sâm obolio. Zato je i proglašen zaštitnikom od kuge i ostalih zaraznih bolesti. Jer njegovo „hodočašće za Kristom“, ispunjeno brigom prema bolesnicima, pretvorilo se u hodočašće ljubavi. Štuju ga oboljeli od zaraznih bolesti, a posebice kuge i kolere, a u novije vrijeme i oboljeli od AIDS-a. Zaštitnik je invalida, kirurga, ljekarnika, grobara i vinogradara. Ovaj je svetac omiljen u našem narodu, ne samo po molitvama koje mu se upućuju, ili po hodočašćima u njegova svetišta, već i po brojnim bratovštinama koje nose njegovo ime. Vjernici ga zazivaju i mole neka ih „oslobodi od svakoga zla, od kuge, grijeha, gladi i rata“ i svih drugih opasnosti duše i tijela.

Na početku korizme posuli smo svoje glave pepelom uz riječi „obrati se i vjeruj evanđelju“. U toj vjeri obraćamo se Božjem veličanstvu i s dubokim strahopoštovanjem isповijedamo da smo pred Bogom prah i pepeo. Ali, ohrabreni njegovim milosrđem, utječemo se u ovoj vremenitoj kušnji Božjoj dobroti i molimo neka po zagovoru svojih miljenika usliši molitve i vapaje svoje djece. Neka nas očuva u vjeri Crkve i sačuva od štetnih virusa za našu dušu i naše tijelo. U svojoj providnosti i očinskoj mudrosti postavio je upravo svetoga Roka moćnim zaštitnikom protiv zaraznih bolesti, i preko njega dijelio obilje blagoslova ljudima u tjeskobi. Neka i u nama umnoži povjerenje i nadu kako bismo pod okriljem njegovih svetih odabranika mogli proći svijetom ljubeći druge i čineći dobro.

U tom vidu uz pridržavanje onoga što nam zdravstvene mjere nalažu, kao vjernici pred zbiljom iskušenja „korone virusa“, obraćamo se žarko našim nebeskim zaštitnicima, posebice „Gospodinu zdravlju“ i svetom Roku zaštitniku od kuge i svih zaraznih bolesti. Molimo ih usrdno neka nam pomognu biti postojani u pravoj vjeri. A njihov zagovor i pomoć neka nas očuva od opasnih bolesti i udijeli mir duši i tijelu.

***

Pomolimo se,

Djela naša milošću svojom priteci i pomoću prati da svaka naša molitva i radnja s Tobom vazda počinje i početa da se s Tobom dovršuje. Primi i usliši naše molitvene vapaje i daj nam svoj mir kako bi srca naša bila poslušna Tvojim zapovijedima i smirenja u Tvojoj zaštiti. Užezi u nama oganj Duha Svetoga da Ti čistim tijelom služimo i neokaljanim srcem omilimo. Zahvaljujemo Ti za Tvoju i našu majku, Blaženu Djericu Mariju koja pomaže svojoj djeci u nevoljama kako bi opet zadobili zdravlje. Po njezinu zagovoru oslobodi nas ove pandemiske nevolje, kao i od svakog moralnog nereda i zastranjenja. Neka ona svojom majčinskom brigom prati i štiti sve ljude i narode od opasne zaraze koronavirusa. Neka ozdravi bolesne i blagoslivlja sve one koji njima pomažu.

Spasitelju, Isuse Kristu, u svojoj blagoj providnosti i očinskoj mudrosti postavio si svetoga Roka moćnim zaštitnikom protiv zaraznih bolesti i po njemu uvijek dijelio obilje blagoslova ljudima u bolesti i tjeskobi. Pošalji ga u ovom času kad nam je zdravlje ugroženo neka nas štiti i za nas moli kako bismo bili dostojni Tvojih obećanja. Ne dopusti, Gospodine, da se oslanjamamo samo na svoje umijeće i znanje, već da se pouzdajemo u twoju pomoć i veliko milosrđe. Udijeli nam zdrav-

ODREDBE

lje duše i tijela kako bismo trajno mogli iskazivati Tebi slavu i hvalu. A svi za koje molimo, žive ili mrtve, neka po zagovoru Tvojih svetih miljenika milostivo dobiju oproštenje svojih grijeha i zasluže stići u vječni život u nebu. Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

P. s.

Potičem očeve i majke neka nađu slobodnog vremena pa sa svojom djecom čitaju Riječ Božju, zajedno mole krunicu, Gospine litanije ili litanije Svih Svetih. Ili, ako imaju Božanski časoslov neka ga zajedno mole. Gospodin je obećao biti s nama „kad se dvojica ili trojica okupe u njegovo ime“. Učinimo da nas Gospodin češće pohađa i zatekne „budne u molitve“. Neka se naše obitelji pretvore u mali „cenacolo“, obiteljsko ognjište, Crkvu u malom.

***

II. Odredbe i upute o liturgijskim slavljima i okupljanjima vjernika

Poštovana braćo svećenici,

braćo i sestre u Kristu!

Suočeni smo sa širenjem zarazne bolesti koju je uzrokovao novi koronavirus (SARS-CoV-2) u svijetu, Europi i u našoj Domovini. Ovih dana pozorno slušamo upute mjerodavnih službi iz Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Županijskog stožera civilne zaštite. Dok se duhom vjere i pouzdanja molimo Bogu i utječemo zaštiti naših svetih zagovornika da nas štite od ove pandemije, dužni smo provoditi i sve mjere prevencije i opreza koja se propisuju. Zavodu za javno zdravstvo i Županijskom stožeru, medicinskom osoblju i svima koji služe dobrobiti našega zdravlja i pomažu ugrožene, stare i bolesne izražavamo osobitu podršku i zahvalnost. Svjesni ozbiljnosti novonastale situacije, te sukladno preporuci Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo od 11. ožujka 2020. (vidi: <https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-zarazne-bolesti/korona-virus-najnovije-preporuke/>)

U vidu prevencije, opreza i zaštite, donose se odluke i praktične mjere za Zadarsku nadbiskupiju.

Pozivam svećenike, katehete i vjernike neka se do novih uputa pridržavaju sljedećega:

1. Što se tiče liturgijskih slavlja i pobožnosti neka se do dalnjeg suzdrže od dolaska:
  - a. Svi koji imaju simptome infekcije dišnih putova ili respiratorne poteškoće;
  - b. Oni koji su se vratili iz područja žarišta zaraze ili su bili u kontaktu s nositeljima virusa, kao i starije osobe, posebice kronični bolesnici.
  - c. Potičemo sve neka u svojim domovima budu molitvom povezani s drugim vjernicima.
2. Gledom na liturgijska slavlja, pobožnosti i katehetske aktivnosti u crkvama:
  - a. Neka se na vidljivom mjestu istaknu prikladna upozorenja i upute (i vizualno);
  - b. Ukloniti blagoslovljenu voda iz škropionica u crkvama i kapelama;
  - c. Izostaviti liturgijski poziv vjernicima da pružaju znak mir jedni drugima;
  - d. Premda primanje svete pričesti poznaje dva oblika (na jezik ili na ruke), sugestija je da se u ovim neredovitim prilikama vjernici pričešćuju primanjem svete hostije na ruke.
  - e. Omogućiti prikladno mjesto za svetu Ispovijed, po mogućnosti prozračenu prostoriju, čuvajući pritom potrebnu udaljenost od penitenta (1-2 metra);

f. Ne organizirati skupna hodočašća i izlete;

g. Uz održavanje higijene liturgijskih prostora, u kojima se održavaju vjernička okupljanja, redovito dezinficirati prostor sredstvom medicinskoga alkohola;

h. Odgoditi održavanje župne kateheze do 30. ožujka za sve uzraste.

Neka se obavijesti vjernike da se odgađa hodočašće blaženom Alojziju Stepincu u Zagreb, koje je bilo planirano za 21. ožujka. Svima koji su prijavili i platili put neka se omogući povrat novca.

Ovim mjerama želimo solidarno sudjelovati u prevenciji i zaštiti od pandemijskog učinka virusa koji prijeti sve većem broju pučanstva. Dok u ovo korizmeno vrijeme razmatramo otajstvo Kristove muke i smrti, neka nas ovo stanje potakne na još veću usmjerenošć prema svima koji proživljavaju teške trenutke neizvjesnosti ili osjećaju strah i paniku. Preporučam sve zagovoru naših zadarskih svetih pokrovitelja, sv. Roku i našoj Majci Mariji, Gospo od zdravlja. Uz pozdrav i blagoslov od Gospodina,

Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

NADBISKUPOVO PISMO KLERU I VJERNICIMA

O PROSLAVI VELIKOG TJEDNA

Broj: 468/2020.

Zadar, 3. travnja 2020.

Budite u nadi radosni, u nevolji strpljivi i u molitvi postojani!

Draga braćo svećenici,

braćo i sestre u Kristu!

Prije dva tjedna otkazana su okupljanja vjernika zbog opasnosti Korone virusa, pa je preporučeno vjernicima neka se mole, poste, čitaju Riječ Božju i sudjeluju u prijenosu euharistijskoga slavlja i drugih molitava putem radija, televizije i drugih elektroničkih sredstava. Ovom iskušenju od zaraze virusa pridružio se i razorni potres u Zagrebu i okolini, u nedjelju 22. ožujka. Čini se kako sve to vidno utječe na promjenu našeg životnog stila i navika ponašanja. No, ujedinila nas je želja moliti i biti zajedno i u ovim teškim trenutcima, pa su naši domovi i obitelji postali „kućna Crkva“ molitve i nade. Uz brojne duhovne ponude putem radija i televizije i mi smo na Radio Zadru otvorili emisiju „Ohrabri se, Božji narode, boriti s virusom i prevencijom i molitvom“, koja se emitira svaki dan u 19,30 sati. Tako će biti i tijekom Velikoga Tjedna i uskrsnog vremena dok bude trajalo ovo vrijeme kušnje i krize.

S nama su svojim radom i zauzetošću za zdravlje i sigurnost ljudi bili liječnici, medicinske sestre i drugo zdravstveno osoblje koji svojim herojskim služenjem svjedoče istinsku ljubav prema čovjeku, posebice prema onima koji imaju zdravstvenih tegoba. Ali i svi drugi javni djelatnici, državni dužnosnici, policija, vojska, vatrogasci, trgovci i volonteri koji su pokazali spremnost izložiti svoje živote i zdravlje u obrani od opasnog virusa i razornog potresa. Sve ih uključujemo u svoje molitve koje upućujemo „Gospo od zdravlja“ da nas izbavi od sadašnjih nevolja. Pratite upozorenja i propise da se izbjegne opasnosti zaraze, kako bi čim prije mogli započeti normalno raditi i živjeti. Već sada se može reći kako je bila providnosna odluka koju je temeljem općih državnih propisa donijela HBK o otkazivanju do daljnog „liturgijskih slavlja i okupljanja vjernika kako unutar zatvorenih prostora tako i na otvorenim prostorima“. Neka nas snaga molitvenog zajedništva nosi i u Velikom tjednu, od nedjelje Muke Gospodnje, preko Velikog trodnevlja Isusove žrtve križa do radosnog uskrsnog jutra.

ODREDBE

Pred nama je Cvjetnica, Sveti Trodnevљe i slavlje Uskrsne nedjelje. Uz potrebu održavanja spomenutih odredbi, evo, i nekih konkretnih uputa koje su ovih dana stigle iz Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata.

1. Liturgijska slavlja u Velikome tjednu

Liturgijska slavlja Cvjetnice i Velikoga tjedna mogu se slaviti samo jedanput (nedjeljom i svetkovinom „pro populo“) u župnim crkvama i samostanima bez vjernika gdje se redovito slavi Euharistija. Neka se vjernike obavijesti kada će biti slavlje Muke Gospodnje, Svetog Trodnevљa i Uskrsa kako bi se u svojim domovima mogli sjediniti sa župnikom u molitvi. Prema uputama i prijedlozima Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata u Trodnevlu se treba pridržavati sljedećega:

a) Misu posvete ulja slavit će na Veliki četvrtak u 11 sati, a sveta ulja podijelit će se svećenicima kad prođe ovo vrijeme krize uz Te Deum u našoj prvostolnici (naknadno će se poslati obavijest).

b) U slavlju Mise Večere Gospodnje na Veliki četvrtak, u skladu s danim naputkom, izostavlja se obred pranja nogu, te na kraju slavlja ispušta se i procesija s Presvetim oltarskim sakramentom, koji će se čuvati u svetohraništu. Izostavljaju se u sadašnjim okolnostima procesije i druge pučke pobožnosti u Velikome tjednu i u Svetome trodnevlu.

c) Na Veliki petak Kongregacija poziva dijecezanske biskupe da se pobrinu da u Sveopću molitvu bude uvršten zaziv u kojem se moli za bolesne, umrle i tjeskobne. Tako ćemo u našoj Nadbiskupiji, nakon devetoga zaziva (Za upravitelje država) moliti sljedeći zaziv:

Za pogodene u vrijeme pandemije:

Molimo i za sve one koji pate od posljedica sadašnje pandemije, da Bog i Gospodin naš udijeli zdravlje bolesnima, snagu zdravstvenom osoblju, utjehu obiteljima koje pate, a preminulima puninu otkupljenja.

Molitva u šutnji. Zatim svećenik:

Svemogući vječni Bože, jedino utočište u ljudskoj nemoći, dobrostivo pogledaj na patnju svoje djece, koja su pritisnuta bolima sadašnje pandemije, i svojom milošću: ublaži trpljenja bolesnika, podaj snagu onima koji se za njih brinu, vječni pokoj udijeli umrlima, te, dok traje ovo vrijeme nevolja, molimo te, daj da svi pronađu utjehu u tvome milosrdju. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Neka se u obredu klanjanja Svetomu križu ne ljubi Križ, niti mu se očituje čašćenje dodirivanjem.

d) U slavlju Vazmenoga bdijenja izostavlja se paljenje i blagoslov ognja, kao i procesija. Na početku se zapali uskrsna svijeća s Hvalospjevom, a u krsnoj službi samo se obnavljaju krsna obećanja (nema blagoslova krsne vode).

e) Gledom na eventualno blagoslivljanje jela za Uskrs, ovaj put neka to učine roditelji (otac ili majka) u svojim domovima nakon zajedničke molitve Očenaša, a svećenici će nakon Euharistije u crkvi izmoliti molitvu i blagosloviti vjernike znakom križa.

2. Molitva

Neka vjernici ostanu i dalje sjedinjeni u molitvi i razmatranju Božje Riječi, jer to pokazuje važnost i otajstvo ‘kućne Crkve’, koja se moli i zaziva Božju pomoć i blagoslov na sve članove obitelji, župe, nadbiskupije i naroda. Neka se pri tom posluže molitvenicima koji im stoje na raspolaganju.

nju. Zadarska je nadbiskupija u sklopu prisjećanja na 40. obljetnicu Branimirove godine tiskala molitveni priručnik „Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom misu slavi“. U njemu se nalaze molitve i kratka razmatranja o sadržaju Svetе Mise za svaki dan u tjednu.

Bili Vam blagoslovjeni dani Velikoga Tjedna, kao i blagdan Uskrsnuloga Gospodina, koji neka nam svima pomogne da u ovim danima kušnje budemo „u nadi radosni, u nevolji strpljivi i u molitvi postojani (usp. Rim 12,12). Svima pozdrav i blagoslov u Gospodinu Isusu,

Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Predobavijest za postupanje vezano uz pojavu COVID-19 bolesti i vjerska slavlja

Broj: 499/2020.

Zadar, 29. travnja 2020.

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Nadbiskupiji

Draga braćo svećenici,

U vidu novih mjera koje će stupiti na snagu u subotu, 2. svibnja, evo nekih praktičnih uputa u vidu priprave sakralnih prostora, prije nego stigne detaljan popis mjera:

U nedjelju će se moći slaviti mise s narodom, pa će u tom vidu biti potrebno:

- a. Nabaviti na vrijeme sredstva za dezinfekciju ruku prije početka svete Mise (sredstva se mogu nabaviti u ljekarnama i .....). Ukoliko svećenici ne uspiju tamo naći sredstva za dezinfekciju, mogu to nabaviti i na porti Ordinarijata.
- b. Bit će potrebno nekoga zadužiti da se kod ulaska u crkvu svakom vjerniku ponudi da dezinficiraju ruke.
- c. Potrebno je crkve prozračiti prije i poslije održavanja misnoga slavlja, te dezinficirati klupe gdje su vjernici bili nazočni u razmaku od dva metra. Bit će potrebno nekoga zadužiti da izvrši dezinfekciju klupa i crkvenog prostora.
- d. Na vjerskim okupljanjima preporučuje se nošenje maske, posebice svećenicima kad ispovijedaju i dijele sakramente bolesničkog pomazanja i pričesti, kao i tijekom vjenčanja i sprovoda. Budući da se virus širi kapljičnim putem, maskama se štiti sebe i druge. Ako se ne nosi maske šanse za obolijevanje idu do 70%. Ako nositelj zaraze ima masku šanse se smanjuju na 5%. A ako sudionici susreta imaju maske mogućnost zaraze pada na samo 1,5%. Stoga se preporuča nošenje maske.

Svima pozdrav i blagoslov u Gospodinu Isusu,

Želimir Puljić, nadbiskup

Odredbe i preporuke za Zadarsku nadbiskupiju gledom na specifične mjere koje je objavio Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ)

Broj: 500/2020.

Zadar, 30. travnja 2020.

Svim župnim uredima i samostanima u Zadarskoj nadbiskupiji

Uz ovo Pismo biskupa HBK, a u vidu pomoći svećenicima u sprječavanju zaraze i zaštite zdravlja ljudi na temelju specifičnih mjera koje je objavio Hrvatski zavod za javno zdravstvo donosim sljedeće odredbe i preporuke za Zadarsku nadbiskupiju:

1. Neka se, koliko je moguće, vrata crkve drže otvorenima da ih vjernici ne moraju dodirivati pri ulasku/izlasku iz crkve, i neka se kod ulaska u crkvu omogući vjernicima dezinficiranje ruku.

ODREDBE

2. Ako se dogodi da svećenik ima simptome povišene tjelesne temperature, te uz to kašlje i ima poteškoća s disanjem, neka ne slavi misu s narodom i neka ne dijeli sakramente.

3. Neka se suzdrže od dolazaka na svete mise:

- osobe sa simptomima povišene tjelesne temperature, kašla i koji imaju poteškoća s disanjem, kao i osobe s kroničnom bolešću srčanožilnog ili dišnog sustava, šećerne i maligne bolesti;

- osobe koje su pod rizikom da su mogле biti u kontaktu s osobama pozitivnim na COVID-19 ili su pod sumnjom da bi mogле biti zaražene s COVID-19 ili su u samoizolaciji.

4. Moguće je slaviti svete mise i na otvorenom uz održavanje mjera fizičkog distanciranja.

5. Neophodna je dezinfekcija ruku djelitelja svete pričesti prije samog čina podjeljivanja svete pričesti, koju neka dijeli s maskom na licu.

6. Na vjerskim okupljanjima preporučuje se nošenje maske, posebice svećenicima kad ispovijedaju i dijele sakramente bolesničkog pomazanja i pričesti, kao i tijekom krštenja, vjenčanja i sprovoda. Budući da se virus širi kapljicnim putem, maskama se štiti sebe i druge. Ako se ne nosi maske, tvrde stručnjaci, šanse za obolijevanje idu do 70%. Ako nositelj zaraze ima masku šanse se smanjuju na 5%. Ako svi sudionici susreta imaju maske mogućnost zaraze pada na samo 1,5%. Stoga se preporuča nošenje maske.

7. Kao što je i kod prvih odredbi bilo rečeno, neka se na svetim misama izostavi davanje mira pružanjem ruke, a u škropionici neka ne bude vode.

8. Premda primanje svete Pričesti poznaje dva oblika (na jezik ili na ruke) sugestija je da se u ovim neredovitim prilikama vjernici pričešćuju primanjem svete hostije na ruke.

9. Svećenici neka omoguće ispovijed na prozračnom mjestu (sakristija ili dvorana) gdje će biti osigurana diskrecija i potrebna fizička distanciranost.

10. Neka se nastavi pripremati učenike za sakramente dodjelom planiranih lekcija i ponudom duhovne lektire. Slavlja Prve pričesti i svete Krizme odgađa se do najesen, kako su predložili svećenici, ukoliko zdravstvene prilike budu dopuštale.

11. Neka se milostinja prikuplja tako da vjernici ne dolaze rukama u kontakt s košaricom u koju se prikuplja milostinja. A onaj tko prikuplja lemozinu neka nosi masku. U svakom slučaju treba izbjegavati da vjernici jedan drugome dodaju košaricu.

12. Tijekom podjele sakramenata vjenčanja, krštenja i drugo upute HZJZ vele da „bude prisutno najviše 10 osoba ukoliko se radi o manjem prostoru ili više osoba s prethodno navedenim razmakom od najmanje 2 metra između osoba. Svećenik, kumovi i ostale osobe koje neminovno dolaze u bliži kontakt preporuča se da nose maske“.

13. One vjernike, koji zbog trenutnog stanja s koronavirusom, u savjeti smatraju kako ne mogu ići na misu, kao dijecezanski biskup oslobođam obveze i dužnosti sudjelovanja na nedjeljnoj svetoj misi. Potičem ih neka svetu misu prate na radiju, televiziji ili na internetu, te neka s vjerom u stvarnu Isusovu prisutnosti u euharistijskim prilikama probude u sebi želju za sjedinjenje s Njim.

Sastavni dio ovih odredbi su i preporuke HRVATSKOG ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO o fizičkom distanciranju, pojačanoj osobnoj higijeni, pojačanoj higijeni prostora i praćenju zdravstvenog stanja koje su objavljene na službenim stranicama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (HZJZ).

Ove odredbe stupaju na snagu od subote, 2. svibnja 2020., te vrijede do opoziva ili do drugačije odluke. Stupanjem na snagu ovih odredbi opozivaju se ranije odredbe izdane 19. ožujka 2020. koje su se odnosile na opasnost od zaraze koronavirusom. Ovim odredbama želimo solidarno sudjelovati u zaštiti i sprječavanju zaraze koronavirusom koji prijeti sve većem broju pučanstva. Dok u ovo uskrsno vrijeme razmatramo otajstvo Kristove slavne pobjede nad smrću i nad grijehom, usmjerimo svoju pozornost prema onima koji pogodjeni i trpe zbog oboljenja, ili proživljavaju teške trenutke neizvjesnosti, straha i panike.

Sve vjernike i ljude dobre volje stavljamo pod moćni zagovor naše nebeske Majke – Blažene Djevice Marije i sv. Josipa, zaštitnika Crkve i naše Domovine, i svih svetih zaštitnika naše Nadbiskupije.

Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

NADBISKUPOVO PISMO SVEĆENICIMA

Broj: 517/2020.

Zadar, 8. svibnja 2020.

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Nadbiskupiji

Draga braćo svećenici,

Početkom svibnja najavljeni su i provedene mjere popuštanja u svezi s odredbama o dovoljno nepoznatom koronavirusu koji je prošlih tijedana stvorio ogromnu paniku među ljudima diljem svijeta. U toj prigodi najavljena je mogućnost liturgijskih slavlja, pa smo s pravom mogli ponavljati stihove psalma, „obradovah se kad mi rekoše, hajdemo u dom Gospodnji“ (Ps 122,2). Pandemija nam je uz to dala iskusiti slabost i krajnju nemoć, te pokazala kako je ljudski život na zemlji trajno podložan oboljenjima, razaranju i umiranju. Potpuno pak ozdravljenje može se očekivati tek na koncu vremena, „kad se raspadljivo obuče u neraspadljivost, a smrtno u besmrtnost“ (1 Kor 15,53). Tada će, naime „nestati tuge, jauka i bola, a Bog će otrti svaku suzu s naših očiju“ (Otk 21, 4). Dok se to ne ostvari, preostaje nam mukotrpna borba čuvati zdravje duše i tijela, pa koristiti raspoloživa naravna i nadnaravnna sredstva uz pomoć nebeskih zaštitnika.

Vidjeli smo kako je vrijeme od 19. ožujka do 2. svibnja 2020., uz moto „ostani doma“, ograničilo našu pastoralnu aktivnost i djelomično nas tjelesno udaljilo od povjerenih duša. No, osjetili smo i doživjeli kako nas je to vrijeme približilo u molitvi i intenzivnije duhovnoj povezanosti. Ovim dopisom htio bih istaknuti dvije stvari koje mi se sada čine važnim i aktualnim: Ispovijed i vjeronaučna priprava kandidata za krizmu i prvu pričest!

1. U prošlom pismu skupa s odredbama o obustavi pastoralnih aktivnosti napisao sam kako to nikako ne znači „obustavu“ brige i skrbi za povjerene duše, pogotovo ne „obustavu“ naše katehetske i odgojne obvezе. Tada sam napisao „neka župnici sa svojim vjeroučenicima „tjedno odrađuju predviđene lekcije“ i tako pripreme krizmanike i prvpričesnike za jesen (ako tada budu prilike dopuštale, dopis br. 500/2020.). Ovim ponavljam neka župnici, gdje je bilo planirano slavlje krizme i prve pričesti ove godine, do konca lipnja prate svoje vjeroučenike prema planiranom programu, te prije ljetnih praznika organiziraju provjeru znanja. Onima pak koji ne prođu na toj provjeri, neka omoguće popravak najesen u rujnu, kako bi ih se priupustilo sakramentima tijekom listopada.

2. Budući da nije bilo prilike da se vjernici ispovjede za Uskrs, neka župnici omoguće da to učine tijekom uskrsnog vremena, do Duhova. Neka u tom vidu na vidljivom mjestu oglase vrijeme i mjesto tijekom tjedna kada i gdje vjernici mogu doći na ispovijed.

Prošlog tjedna obilježena su dva datuma u Hrvatskoj i diljem Europe:

ODREDBE

3. U petak 8. svibnja spominjalo se 75. obljetnicu završetka Drugog svjetskog rata. Prije 25 godina HBK je objavila Pismo uz 50. obljetnicu završetka rata, koje je nedavno objavljeno je na stranicama IKE (<https://ika.hkm.hr/novosti/dvadeset-i-peta-obljetnica-znacajnog-dokumenta-hrvatske-biskupske-konferencije/>). Pismo je prošlo prilično nezapažano, pa je dobro opet ga pročitati zbog aktualnosti tema koje su u njemu obrađene.

4. Dan poslije toga obilježen je „Dan Europe“ koji se veže uz „Schumanovu deklaraciju“ koju je on kao ministar vanjskih poslova Francuske predstavio 9. svibnja 1950. kao „zajednicu za ugljen i čelik“. To je bio početak formiranja onoga što danas zovemo Europskom unijom.

5. Vezano uz događaj završetka Drugog svjetskog rata svake godinu u svibnju održava se na Bleiburgu liturgijsko slavlje za pokoj stradalih na križnim putovima Slovenije, Hrvatske, BiH i drugih država i krajeva. Ove godine zbog koronavirusa spomen na Bleiburške žrtve održat će se 16. svibnja na tri mjesta: U Bleiburgu će misionar u Klagenfurtu fra Pavo Dominković moliti na spomen groblju; u Zagrebu, na Mirogoju, vojni Ordinarij mons. Jure Bogdan održat će molitvu za žrtve stradale na križnim putovima; a uzoriti Vinko kard. Puljić, koji je ove godine trebao predvoditi slavlje u Bleiburgu, imat će svetu misu u sarajevskoj katedrali koju će prenositi HRT.

Pozivam svećenike neka tijekom svete Mise u subotu, 16. svibnja, u molitvi vjernika mole za mir u svijetu, posebice neka se spomenu žrtava Bleiburške tragedije i svih žrtava Drugog svjetskog rata, kao i žrtava nedavnog Domovinskog rata.

Iako se još uvijek nalazimo pred ozbiljnom kušnjom pandemije, Uskrsnuli nas potiče pretvoriti ovu kušnju i trenutnu krizu u šansu kako bi „u nadi bili radosni, u nevolji strpljivi, a u molitvi postojani“, kako je svojevremeno poticao svoje Rimljane apostol Pavao (Rim 12,12).

Uz srdačan pozdrav i blagoslov od Gospodina,

Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

MISNA TABLICA I OBVEZE ŽUPE PREMA NADBISKUPIJI

Broj: 496/2020.

Zadar, 17. travnja 2020.

S danom 31. ožujka 2020. godine, potrebno je zaključiti popunjenu Misu tablicu za I. tromjeseće 2020. i dostaviti Ekonomatu do 15. travnja 2020. godine. Također, svaka župa, bilo da je povjerena dijecezanskom bilo redovničkom svećeniku, dužna je podmiriti svoje obveze prema Nadbiskupiji za I. tromjeseće 2020. godine.

Želimir Puljić, nadbiskup

NAŠI POKOJNICI

Preminuo svećenik don Stjepan Vinko

Don Stjepan Vinko, svećenik Banjalučke biskupije, preminuo je 9. travnja, na Veliki četvrtak u bolnici na otoku Ugljanu u 81. godini života i 50. godini svećeništva. Don Stjepan je punih 50 godina pastoralno djelovao u župama Zadarske nadbiskupije, neumorno sijući Božju Riječ i dijeleći svete sakramente.

Don Stjepan je rođen 19. prosinca 1939. g. u Štrukovcu u Međimurju od oca Matije i majke Marije rođ. Hoblaj. Godine 1954. odlazi u Trapiste, u samostan Marija zvijezda u Banja Luku. Kao kandidat Banjalučke biskupije, 1962. g. odlazi u Međubiskupijsko sjemenište na Šalatu u Zagreb. Nakon završene Klasične gimnazije, 1966. g. odlazi na studij Bogoslovije u Đakovo. Đakovački biskup Stjepan Boerlain 29. lipnja 1970. g. zaređuje don Stjepana za svećenika na naslov Banjalučke biskupije.

Don Stjepan Vinko svoj pastoralni hod počeo je 1971. g. na području Zadarske nadbiskupije gdje je stavljen na raspolaganje od strane banjalučkog nadbiskupa mons. Alfreda Pichlera. Njegove službe u Zadarskoj nadbiskupiji su bile sljedeće: župnik župa Pašman i Neviđane od 1971. g., župnik Ražanca i dekan Ražanačkog dekanata od 1996. g., od 2002. g. župnik Vira; 2011. župnik Slivnice i Vinjerca, a od 2014. g. Islama Latinskog. God. 2016. umirovljen je i smješten u Svećeničkom domu u Zadru odakle poslužuje župu Sestrunj do siječnja 2019. godine.

Don Stjepan će biti pokopan u subotu 11. travnja u obiteljskoj grobnici na mjesnom groblju u Selnici. Zadarska nadbiskupija izražava sućut don Stjepanovoj rodbini u želji da Gospodin bude nagrada don Stjepanu za služenje u Božjem vinogradu, kao i za mnoga dobra djela koja je kao svećenik imao priliku činiti. (D.Š.)

U raj poveli te anđeli, na dolasku tvome primili te mučenici!

I odveli te u sveti grad, nebeski Jeruzalem.

Zbor andeoski te primio i ti s Lazarom,

nekoć ubogim, pokoj vječni imao!

KRONIKA

Ožujak – Travanj 2020.

14. ožujka - Nadbiskup je uputio pismo svećenicima i vjernicima Zadarske nadbiskupije u vremenu pandemije Koronavirusa

19. ožujka - Nadbiskup započeo svakodnevna emisija na Radio Zadru koja će se emitirati svakodnevno do isteka opasnosti pandemije. Emisija se emitira pod nazivom; „Ohrabri se, Božji narode, i prevencijom i molitvom!“

20. ožujka - Zadarski nadbiskup Želimir Puljić, predsjednik HBK, u razgovoru za HKR govorio je o odredbama hrvatskih biskupa koje je HBK donijela kao privremene mjere

20. ožujka - Nadbiskup je uputio „Pismo svećenicima Zadarske nadbiskupije“ u kojima ih potiče da ostvaruju povezanost s vjernicima na razne načine koji su im u mogućnosti u vrijeme pandemije.

22. ožujka – Zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je misno slavlje 4. korizmene nedjelje u kapeli sv. Marka i zadarskih zaštitnika u Nadbiskupskom domu u Zadru.

22. ožujka - Nadbiskup je uputio Poruku uzoritom kardinalu Josipu Bozaniću te je izrazio bratsku i molitvenu blizinu cijeloj Zagrebačkoj crkvi koja je pogodena razornim potresom.

25. ožujka – Na svetkovinu Navještenja Gospodinova – Blagovijesti Nadbiskup u kapeli sv. Marka i zadarskih zaštitnika u Nadbiskupskom domu u Zadru je predvodio misno slavlje.

3. travnja - 'Budite u nadi radosni, u nevolji strpljivi i u molitvi postojani!' – Nadbiskup je uputio pismo svećenicima i vjernicima Zadarske nadbiskupije uz preporuke za liturgijska slavlja u Velikom tjednu.

5. travnja – Nadbiskup je predvodio misno slavlje na Cvjetnicu, Nedjelju Muke Gospodnje u kapeli sv. Marka i zadarskih zaštitnika u Nadbiskupskom domu u Zadru.

9. travnja - Na Veliki četvrtak, Nadbiskup je predvodio misu posvete ulja u katedrali sv. Stošije uz prisustvo nekolicine svećenika i bez puka.

9. travnja – Misu Večere Gospodnje na Veliki četvrtak u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski Nadbiskup bez prisustva puka.

10. travnja – Službu Muke Gospodnje na Veliki petak u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski Nadbiskup bez prisustva puka.

11. travnja – Uskrsno bdijenje u subotu u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski Nadbiskup bez prisustva puka.

12. travnja – Svečano misno slavlje na svetkovinu Uskrsa u nedjelju u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski Nadbiskup bez prisustva puka.

16. travnja – Nadbiskup je blagoslovio kapelu Bezgrešnog začeća BDM i bl. Miroslava Bulešića u Nadbiskupskom sjemeništu 'Zmajević'.

19. travnja- Misno slavlje na drugu vazmenu nedjelju u kapeli sv. Marka i zadarskih zaštitnika u Nadbiskupskom domu u Zadru predvodio je Nadbiskup.

21. travnja- Zadarski nadbiskup mons. dr. Želimir Puljić posjetio je Stožer civilne zaštite Zadarske županije. Na susretu u domu Županije susreo se sa zadarskim županom Božidarom Longinom te članovima županijskog Stožera.

24. travnja - Započeo je serijal emisija 'Uz 100. obljetnicu rođenja Karola Wojtile, prvog pape Slavena – Nadbiskup Želimir Puljić' koje je povodom 100. godišnjice rođenja sv. Ivana Pavla II. (18. svibnja 1920. – 18. svibnja 2020.) priredio zadarski nadbiskup mons. dr. Želimir Puljić.

RAZRJEŠENJA I IMENOVANJA

1. Fra Ante dr. Bilokapić OFM - Pastoralna briga za župu Banj (dekretni broj: 506/2020., od 8. svibnja 2020.).

KATEHETSKI URED

Pismo podrške vjeroučiteljima

Drage vjeroučiteljice i vjeroučitelji,

Jučer je povijest, sutra je tajna, danas je dar, zato se naziva „sadašnjost,,.

Svjesni smo svi trenutka i stanja pandemije koronavirusa u kojem se nalazimo i živimo. Svjesni smo i svoga poslanja kojega i u ovim teškim vremenima ne prestajemo ostvarivati i živjeti. Za nas vjeroučitelje i katehete ovo je veliki izazov vremena izolacije, distance i opasnosti.

Pored uputa i odredbi koje ste dobili od Kriznog stožera i Ministarstva zdravstva, kao i pisma i poruke našeg nadbiskupa, mons. Želimira Puljića, kao podrška i poticaj u vašem djelovanju i misiji kao vjeroučitelji, želim se i ja kao predstojnik Katehetsko ureda pridružiti njima i uputiti vam riječ ohrabrenja i poticaja u očuvanju međusobnog zajedništva i solidarnosti.

Kao vjernici, prije svega, pozvani ste uključiti se, ne povlačiti se, sa zahvalnošću i živom vjerom u nadvladavanju prostora i vremena, otklanjajući prepreke i rušeći zidove i ograde, koje nas ograničavaju i dijele u našem življenju i djelovanju, u stvaranju novih mogućnosti i u pronalaženju smisla o pripadnosti, onoj pripadnosti Kristu Učitelju, njegovom mističnom Tijelu – Crkvi, gdje se osjećamo kod kuće i ostajemo kod kuće.

Pomozite sebi i drugima kojima smo poslani u nadvladavanju ove distance, slijedeći na najbolji način svoje obveze i poslanje koje ste i dosada imali. Sve vas ovo tjera u još veću ozbiljnost i do-sljednost svoga poziva: činiti nešto i djelovati moguće je i sada. Održavati žive odnose može biti teško, ali je još uvijek ostvarivo novim modalitetima i novim sredstvima, a nadasve izuzetnom kreativnošću. Vi ste u prvom redu i na prvom mjestu koji formirate i odgajate, a ne tehnika, ali shvaćamo je i prihvaćamo kao tehnološku moć koju koristimo na pozitivan način, konstruktivno i primjerenod odgojnoj potrebi.

Napominjem također da u ovim izvanrednim danima, do dalnjega, svakoga dana možete pratiti i emisiju ‘Ohrabri se, Božji narode, i preventivom i molitvom’ u kojoj u tumačenju Božje riječi i molitvi sudjeluju zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić i svećenici.

Taj duhovno molitveni sadržaj poziva pojedinca, obitelji i druge zajednice na zajedničku molitvu, ohrabruje duhovnom porukom i potiče događaje koji nas zadese promatrati očima vjere. Na Radio Zadru se emitira u 19,30 sati, a na Radio Biogradu u 14,15 sati svakog dana. Vaše brige, strahove i molitve donosimo pred Gospodina. Budite s našom djecom i mladima[*] kao i s njihovim roditeljima i pozovite ih na molitvu jedni za druge. Dajte im znak vaše prisutnosti, ohrabrite ih, kažite im i pokažite im da ste s njima, da niste duhom izolirani jedni od drugih, a još manje od Trojedinoga Boga kome pripada sva čast i slava u vijeke vjekova. Amen!

Srdačan pozdrav uz molitvenu potporu!

Don Gašpar Dodić,
predstojnik Katehetskog ureda
Zadar, 26. ožujka 2020.

Povelja

*Blagoslov obnovljene kapele
u nadbiskupsom sjemeništu 'Zmajević'
na čast Bezgrešnog začeća BDM
i novog suzaštitnika blaženoga
Miroslava Bulešića, mučenika*

U ime Kristovo. Amen.

U nadbiskupsom sjemeništu 'Zmajević' u Zadru, 16. travnja 2020. godine, zadarski nadbiskup msgr. dr. Želimir Pušić u nazočnosti klera Zadarske nadbiskupije, (u vrijeme velike pandemije COVID-19 virusa) blagoslovio je oltar i obnovljenu kapelu posvećenu Bezgrešnom začeću BDM i novom suzaštitniku blaženom Miroslavu Bulešiću, svećeniku-mučeniku.

Biło sve na veću slavi Božju, čast nebeskih zaštitnika i na duhovnu korist i spasenje svih onih koji ovđe budu navraćali.

U vjeri izrečenog ovu Povelju potpisuju:

Nadbiskup:

*+ Ž. Pušić
Mons. dr. Želimir Pušić*

Generalni vikar

*Josip Lenkić
Mons. Josip Lenkić*

Rektor sjemeništa Zmajević:

*don Roland Jelić
don Roland Jelić*

Zadar, 17. travnja 2020.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE NADBISKUPIJE

ZADAR: Osnovna škola Smiljevac i Srednja škola Benkovac pobjednici Vjeroučne olimpijade u Zadarskoj nadbiskupiji

Osnovna škola Smiljevac iz Zadra (mentorica Anica Galešić) i Srednja škola Kneza Branimira iz Benkovca (Hrvoje Oštarić) pobjednici su Vjeroučne olimpijade Zadarske nadbiskupije o temi ‘Sveti Vinko Paulski – apostol milosrdne ljubavi’ održane u ponedjeljak 2. ožujka u prostorima Klasične gimnazije Ivana Pavla II. Zadar i Katoličke osnovne škole Ivo Mašina u Zadru.

Među osmoškolcima smiljevačku ekipu pobjednika čine Tina Radin, Lara Šušić, Sara Valjin i Antonela Pedić. Srednjoškolsku pobjedničku ekipu iz Benkovca čine Andela Grgić, Klara Vulelija, Franko Gospić, Antonija Plazina i Josipa Čačić.

Na natjecanju za osmoškolce sudjelovalo je još devet osnovnih škola. Drugoplasirana je OŠ Braća Ribar iz Posedarja (Anita Vedrić), a trećeplasirana OŠ Kistanje (Mirjana Delonga). Sljedeći sudionici su iz sljedećih osnovnih škola: Benkovac (Mirjana Buljat), Stjepan Radić iz Bibinja (Marina Jelić), Privlaka (Ankica Blažević), Zemunik (Tomislav Paleka), Bartul Kašić iz Zadra (Jolida Klarić i Ana Kajić), Vladimir Nazor iz Škabrnje (Anita Žunić Rogić) i Sv. Filip i Jakov (Gabriela Vodopija).

Na srednjoškolskom natjecanju sudjelovali su vjeroučenici iz još sedam srednjih škola. Drugoplasirana je Klasična gimnazija Ivana Pavla II. Zadar (s. Viktorija Gadža), a trećeplasirana Medicinska škola Ante Kuzmanića iz Zadra (s. Danijela Kovačević). Sljedeći sudionici su Gimnazija Jurja Barakovića iz Zadra (Slobodan Šarić), SŠ Obrovac (Martina Maričić), SŠ Biograd n/m (Lucija Franić), Gimnazija Franje Petrića iz Zadra (Marija Klanac Jozić) te Škola primijenjene umjetnosti i dizajna iz Zadra (Anita Šerer Matulić).

Prije natjecanja koje se sastojalo od pismenog i usmenog dijela te Milijunaka, vjeroučenici i mentori okupili su se u sportskoj dvorani Klasične gimnazije Ivana Pavla II. U prigodnom

obraćanju sudionicima mr. don Gašpar Dodić, predstojnik Katehetskog ureda Zadarske nadbiskupije, izrazio je priznanje svima za „uloženi trud i zalaganje u učenju opširne građe za olimpijadu“ i stvaranje ozračja u kojem se otvoreno i vedro susreću te u razgovorima izmjenjuju iskustva. „Time stvarate u školama lijepi prostor u kojem se može doživjeti i iskusiti Božja dobrota i ljepota vašeg zajedništva i prijateljstva, a iskaz je radosti vaše vjere, ljubavi i vjernosti Isusu Kristu i njegovoj Crkvi. Ponsni na svoje kršćansko ime, s ovog druženja šaljete poruku da vjera u ljubav rađa ljubav. „Mi smo upoznali ljubav koju Bog ima prema nama i povjerovali joj (1 Iv 4, 16). Vi ste upoznali sv. Vinka Paulskog kao izvanrednog svjedoka i učitelja milosrdne ljubavi. Otkrili ste da je tajna njegovog uspješnog i plodonosnog života u vjeri koja je odgovor na Božju ljubav. Vjera, dar i odgovor pomažu nam spoznati istinu o Kristu kao utjelovljenu i raspetu ljubav, puno i savršeno prianjanje uz Očevu volju i beskrajno Božje milosrđe prema bližnjemu. Vjera usađuje u srce i um uvjerenje da je ta Ljubav jedina stvarnost koja je odnijela pobjedu nad zlom i smrću. Vjera predstavlja osobni pristanak koji uključuje sve naše sposobnosti, uz objavu besplatne i strastvene ljubavi koju Bog ima prema nama i koja se u punini očituje u Isusu Kristu“ rekao je don Gašpar.

Istaknuvši da susret s Bogom ljubavi zahvaća ne samo srce, nego i um, don Gašpar je naglasio kako je “upoznavanje Božjeg života put prema ljubavi, a pristanak naše volje uz njegovu sjedinjuje naš razum, volju i osjećaj u sveobuhvatni čin ljubavi. No to nije završen proces, ljubav nije nikada završen i gotov čin“. Podsetio je na misao umirovljenog pape Benedikta XVI. iz njegove korizmene poruke (2013.) da je svim kršćanima i osobito onima koji se bave karitativnim radom potrebna vjera, „iskustvo susreta s Bogom u Kristu koje će u njima pobuditi ljubav i njihovo srce otvoriti za drugoga. Tako zapovijed ljubavi prema bližnjemu za njih neće više biti zapovijed koja im je naložena izvana, nego će biti posljedica njihove vjere koja se odjelotvoruje kroz ljubav”.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

„Kršćanin je čovjek koji je osvojen Kristovom ljubavi i stoga, nošen tom ljubavlju, duboko i stvarno otvoren ljubavi prema bližnjemu. Taj stav rađa se prije svega iz svijesti da smo ljubljeni, da nam je udijeljeno oproštenje, štoviše da nam Gospodin služi, onaj Gospodin koji se priginja da opere noge apostolima i prinosi samoga sebe na križu da privuče čovjeka u Božju ljubav“ istaknuo je Dodić Ratzingerovu misao.

Prisutnima se obratila i s. Blaženka Delonga iz Družbe milosrdnica sv. Vinka Paulskog, djevatna u župi Kistanje. Redovnica je 39 godina. Otišla je u samostan sv. Vinka u Split s 14 godina, ne znajući tada nešto osobito o sv. Vinku. „U to je vrijeme u Cetinskoj krajini odakle potječem bilo normalno da se ide u samostan. Iz moje župe Trilj tada se išlo u sve samostane i sve redove, neko vrijeme je čak župnik određivao gdje će tko, da u svakom bude netko. Mislim da nema reda koji djeluje u Hrvatskoj a da u njemu nema jedna sestra iz župe Trilj“ rekla je s. Blaženka. Njena rođena sestra je već bila kod sestara milosrdnica pa je tamo pošla i s. Blaženka. U njenoj rodnoj župi djelovale su Služavke Malog Isusa, a s. Alis joj je i sada uzor redovnice.

„S protekom vremena, pomalo sam osvjetljavala sliku sv. Vinka kojega sam gledala u samostanskom prostoru. Odlazak u Zagreb u novicijat za nas je tada bio daleko, uhvatio nas je pomalo strah. Tada se i kod mene događa kao kod sv. Katarine i drugih. Bog preko sna daje sliku budućnosti. Sanjala sam da moja generacija, tada nas šest kandidatica, šetamo, molimo i igramo se u nekom vrtu. Odjednom nas je nešto prestrašilo i morali smo preskoći

ti visoku ogradu. Kad sam preskočila ogradu, odjednom sam bila sama s koprenom na glavi. Osvrtala sam se i zvala druge, no nitko se nije javljaо. Kroz kratko vrijeme, mojih pet kandidatica jedna za drugom odustajale su i odlazile iz samostana. Sjetila sam se sna i uvidjela što je to značilo. Tako da sam ja sama u splitskoj kapelici položila redovničke zavjete“ posvjedočila je s. Blaženka.

„Kroz novicijat i kasnije redovništvo uviđala sam veličinu sveca kojeg sam zavoljela, sv. Vinku, sv. Lujzu, Katarinu i mnoge druge sestre. Život me nosio kroz život njegovim stazama, bila sam na mjestima gdje sam bila redovnica i medicinska sestra siromašnima, bolesnicima, u staračkim domovima, izbjeglicama kroz Domovinski rat i sad u Kistanjama. Preko Udruge sv. Vinka, posebno kroz rad s mladima u Marijanskoj Vinkovskoj mladeži osjetila sam blagoslov Bezgrešne od čudotvorne medaljice sv. Katarine. Sv. Vinko mi je postao bliski svetac koji me vodi u svakom danu. Hvala mu. Hvala svima koji ste, upoznajući život sv. Vinka i naših svetaca, upoznali i rad Vinkovske obitelji u Hrvatskoj i sestara milosrdnica koje su kroz povijest raširile svoje srce i ruke u Zadarskoj nadbiskupiji, među kojima je bila i moja treća sestra koja je pošla u milosrdnice i jedno vrijeme djelovala u Zadru“ poručila je s. Blaženka Delonga, zaključivši molitvom sv. Vinka: „Gospodine, daj mi taj dar da mogu ići ususret srcima. Gospodine, osloboди me sebičnosti da ti mogu služiti, da te mogu ljubiti, da te mogu osjetiti, u svakom bratu koga susretnem“.

Prigodnu riječ prisutnima uputio je i domaćin natjecanja, don Ante Sorić, ravnatelj Klasične gimnazije Ivana Pavla II. Mr. Sorić je osobito zahvalio vjeroučiteljima koji su odvajali i svoje slobodno vrijeme da bi pripremali djecu za olimpijadu. „Specifičnost vjeroučiteljske olimpijade nije samo natjecanje, nego susret, druženje, prikupljanje sadržaja o različitim temama crkvenog života i nekih evanđeoskih savjeta. Ove godine vjeroučenici su mogli naučiti puno o životu velikog sveca Katoličke Crkve, sv. Vinka Paulskog. Pobjednici su ne oni koji nauče nešto o njegovom životu, nego oni koji će ga slijediti do Isusa Krista“ rekao je don Ante.

Istaknuo je da se o sv. Vinku Paulskom može puno naučiti osobito kroz redovnice koje godinama djeluju i u Zadarskoj nadbiskupiji. „Sestre milosrdnice su bile prvi svjedoci sv. Vinka Paulskog. Bliski su nam svi sveci koji su bili konkretni u svojim djelima milosrđa. Možemo govoriti o općoj svetosti – i Majka Tereza, Vinko Paulski i svi koji su išli na prvu crtu do čovjeka, osobito onoga potrebnog, malenog, siromašnog, potrebnog prije svega Božje ljubavi a i dobrih, tjelesnih djela milosrđa i danas su nam bliski i potrebni u našim zagovorima i primjerima. U njima najkonkretnije prepoznamo pastoralnu provedbu Govora na gori odnosno blaženstava, a isto tako i aktualizaciju djela milosrđa“ poručio je don Ante Sorić.

Predsjednice Županijskog povjerenstva za provedbu natjecanja iz vjeronauka su Ljiljana Elek i Marijana Dellavija.

POSEDARJE: Počela organizirana hodočašća vjernika u korizmi na Križni put na brdu Brisnica

Vjernici župe bl. Alojzija Stepinca s Bilog brigom u Zadru predvođeni župnikom don Marijem Sikirićem prva su župna zajednica iz Zadarske nadbiskupije koja je druge korizmene nedjelje 8. ožujka organizirano sudjelovala u pobožnosti Križnog puta na brdu Brisnica iznad Posedarja.

Organizirani dolasci vjernika nedjeljom u korizmi s početkom u 16,00 sati na brdo iznad Posedarja gdje je izgrađen jedinstveni Križni put u prirodi čije su postaje sveukupno teške više od stotinu tona, počeli su ove godine na prvu korizmenu nedjelju 1. ožujka na inicijativu posedarskog župnika don Tihomira Vulina. Don Tihomir želi da to mjesto gdje su u bijelom kamenu isklesani prizori otajstva Isusove muke, smrti i uskrsnuća, bude hodočasničko središte u korizmi u Zadarskoj nadbiskupiji gdje će puk dolaziti častiti Isusovu muku i razmatrati svoje teškoće u svjetlu Isusovog križa.

Prve korizmene nedjelje pobožnost Križnog puta predmolio je posedarski župnik Vulin, a okupio se pohvalan broj vjernika unatoč ružnom vremenu, buri i kiši koji nisu omeli Posedarce i pridošle da počnu s tom pobožnošću.

Druge korizmene nedjelje molitvu na postajama predvodio je bilobriški župnik Sikirić, a u nošenju križa od postaje do postaje izmjenjivali su se muškarci i žene. Tijekom pobožnosti pjevalo se Stala plačuć tužna mati.

Pobožnost je završila blagoslovom puka s križem pokraj velikog kamenog Križa za nerođene na vrhu brda (visok 8 m, širok 3,60 m, s postoljem težak 14 tona) čiji je autor umjetnik Milivoj Sedmak iz Lukavca pokraj Velike Gorice, a blagoslovljen je 2018. g. Nakon razmatranja po postajama i hoda vjernika svih dobi i staleža: djece, roditelja s djecom u kolicima, mlađih, žena i muževa zrele dobi, djedova i baka, prije završnog blagoslova s križem, don Tihomir je kod Križa za nerođene uputio prigodni nagovor.

Druge korizmene nedjelje župnik Vulin namijenio je nakanu molitve Križnim putem za „roditelje koji su u današnje vrijeme izloženi jako velikoj odgovornosti u odgoju djece“ te za duhovno i tjelesno zdravlje djece i mlađih. „U današnjem vremenu umijeće je odgojiti djecu i uputiti ih na pravi put. To je najvrijednije. Neka križni put Isusa bude smisao naših križeva, da bismo mogli nositi svoj križ i da bismo nakon svih križeva, poput Isusa, zaslužili nebesku diku. Isus nam je toliko puta pokazao da nema Uskrsa bez Velikog petka. Svatko od nas, na svoj način, prolazi Veliki petak. Zato, neka nam križni put Isusa bude poticaj u razmatranju smisla naših križeva. Pokušajmo razmisliti o svojim teškoćama. Ako je Isus mogao trpjeti, kako nećemo mi ljudi? Bog nije oslobođio križa Majku Mariju, nije oslobođio križa ni svoga Sina, ni njegove učenike. Kako će onda nas

osloboditi? Samo znajmo nositi križ. Ne dajmo se slomiti. Budimo jaki i čvrsti, duhovno i mentalno jaki. To traži vrijeme u kojem živimo“ potaknuo je don Tihomir.

Rekavši kako se svakodnevno susrećemo s raznim križevima u životu, župnik Vulin je istaknuo da je „križ težak za nositi, a to nam je pokazao sam Isus“. „Iako je bio svemoguć, Isus je pokleknuo, ali nije pao. Trebao je pomoći, Šimuna Cirenca. I nama puno puta treba pomoći da bismo nosili svoje križeve. Neka nas križni put potakne da budemo Šimuni Cirenci, da pomognemo jedan drugome nositi križ, da olakšamo ljudima. Ponekad je potrebna riječ, ohrabenje, susret, već je čovjek puno pomogao. Koliko bi bilo spašeno braće i sestara da je bila jedna lijepa riječ, da je osobi pružena podrška i razumijevanje? Ljudi su sve više osamljeni, napušteni. Ljudi se lome pod teretom svoga križa. Vidimo rezultate. Ne možemo reći: ‘Što se mene to tiče?’ Ako susjedu gori štala, i nama će brzo gorjeti“ upozorio je don Tihomir, istaknuvši da „kao ljudi, vjernici i kršćani nemamo većeg primjera od Isusa Krista“.

„Ne tražimo druge primjere u ovom svijetu. Ako želimo napredovati u svim poljima života, neka nas zahvati duh Isusa Krista. Neka nam on bude Put, Istina i Život. Dok nam je Isus Put, ne možemo skrenuti s dobrog puta. Sam Isus se susretao s kušnjama, kako mi nećemo? Nažalost, kušnje nas nekad vode na stranputnicu“ rekao je don Tihomir, naglasivši da nam „Isus i danas pruža priliku da slijedeći i nasljeđujući njega idemo pravim putem, da budemo zadovoljni ljudi i vjernici, da budemo drugi Krist u svijetu“.

„Neka nam Bog da snage da to ostvarimo u svom životu, kako bismo dali doprinos rastu kršćanstva i vjere. Mnogi će prepoznati Krista po nama. Jačajmo duh, budimo strpljivi, ne dajmo se pokolebiti i vjerujem da ćemo biti živo evanđelje u ovom svijetu“ ohrabrio je župnik Vulin. Izrazio je uvjerenje da će puk nakon korizmenih nedjelja provedenih na Križnom putu na Brisnici, u ljepoti toga i umjetničkog djela u prirodi, „izaći jači duhovno, umno i doživjeti duhovno bogatstvo. Pozivam udruge, kulturna društva i sve koji mogu doći,

neka pohode Križni put na Brisnici. Želim da to bude nadbiskupijsko mjesto hodočašćenja kroz korizmu, da Posedarje kroz to bude prepoznatljivo“ potaknuo je župnik Vulin i zahvalio svima koji ga podržavaju u njegovom pastirskom trudu i nastojanju.

Don Tihomir je zahvalio bilobriškom župniku Sikiriću što je predvodio veliku zajednicu vjernika, sudionicima i iz drugih mjesta i posedarskim pjevačima koji pjevaju tradicionalnim napjevom „iz duše i srca“. Župnik Vulin zahvalio je i Općini Posedarje za uređenje staze uz postaje Križnog puta, postavljene su wc kabine. „Između nas je dobra suradnja i još će Općina učiniti da to bude hodočasničko mjesto. Prepoznali su moju želju. Na vrhu brda nalaze se kameni stolovi i klupe da ljudi mogu odmoriti dušu i tijelo. Na tom mjestu u prirodi trag je u izgradnji bogoljubla, domoljubla i čovjekoljubla. Razmišljajući o tim vrijednostima i kroz križni put, možemo ih postići u životu. Sve to možemo izgrađivati na tom mjestu gdje je Bog spojio ljepotu, dobrotu i korisnost za naš duhovni rast. Isus nam daje snage kroz pobožnost Križnog puta. Tko nema križeva i poteškoća na svom životnom putu? Pozivam sve ljude dobre volje koji žele doći, koji se žele susresti s prirodnom i duhovnom ljepotom, s Božjim milosrđem i žrtvom ljudi koji su to radili, da vide kako čovjek može izgrađivati iz ljubavi, kako mogu primijeniti svoja iskustva kroz postaje Isusovog križnog puta“ rekao je don Tihomir.

Povezanost te pobožnosti s Nadbiskupijom pokazala je i pažnja župnika Vulina da se tijekom Križnog puta nosila kutija u koju je puk mogao staviti prilog za Korizmenu akciju Zadarske nadbiskupije za stradale od potresa u Albaniji.

Osobito je prikladno da je prva zadarska župa koja je organizirano hodočastila na Brisnicu posvećena bl. Alojziju Stepincu. „Bl. Stepinac je zaslužio da imamo predivnu crkvu na Bilom brigu u Zadru, da možemo slaviti Isusa i našu vjeru u svemogućeg Oca. Stepinac je nosio veliki križ za cijeli hrvatski narod. Vjerujem da se i naš blaženik veseli u nebu s nama, da smo baš mi iz župe koja nosi njegovo ime, došli organizirano kao prvi hodočasnici na Križni put

kojega je on u svom životu jako iskusio i nosio“ rekla je angažirana bilobriška župljanka Ljiljana Sovulj koja je čitala razmatranja na postaja-ma Križnog puta.

„Poseban je osjećaj doživjeti tako Križni put u prirodi, kao da je čovjek još bliže Bogu i križu kojega je Isus nosio. Hodajući od postaje do postaje, imala sam osjećaj da hodam za Kristom, na njegovom križnom putu, za njegovim križem kojega je nosio za mene i za svakog čovjeka putem Kalvarije. To je neopisivo. Voljela bih da i drugi ljudi dolaze na Brisnicu i da to bude zadarsko nadbiskupijsko središte u okupljanju vjernika kroz korizmu. Da zajedno hodočastimo i poistovjetimo se s križem kojega je Isus nosio za sve nas, da otkupi naše grijeha“ rekla je Sovulj.

Idejni pokretač i inicijator podizanja toga Križnog puta i uređenja prirodnog prostora na Brisnici je posedarski umjetnik Vinko Kajmak (85), klesar i stolar. U skupljanju kamenja pomogli su mu ljudi dobre volje i posedarski župljani Gospe od Ružarija. Na tu izgradnju potaknula ga je želja da se ljudi susreću jer je primijetio otuđenost među ljudima. „Vidim kako se ljudi na križnom putu susreću, sudjeluju u pobožnosti, dolaze tu u svako vrijeme, razmišljaju, zastanu, razgovaraju, mole se. Vidim da je to sve skupa uspjelo i sretan sam. Hvala dragom Bogu što mi je dao u ovim godinama da to mogu završiti. Zahvalan sam svim ljudima dobre volje koji dođu posjetiti Križni put na Brisnici“ rekao je Kajmak nakon pobožnosti u kojoj je sudjelovao druge korizmene nedjelje. Kajmak je autor 14. postaje, Isusovog groba, stola Posljednje večere i drugih detalja u tom prostoru

Križni put znači ustrajnost u dobru unatoč teškoćama, a to su po ružnom vremenu prve korizmene nedjelje kad je zajednička pobožnost na Brisnici počela pokazali mnogi koji su koračali uzbrdo. Među njima je bio i posedarac Dragan Klanac koji Križni put poštuje i voli. „Mislio sam se hoću li ići, kad sam vidio kiša, bura, ali kad je Isusu bilo onako teško, možemo i mi ovo izdržati. Sjetim se što je Krist podnio za nas“ rekao je Klanac. Dirnuta je bila i Marija Zubčić, medicinska sestra koja je prvi

put sudjelovala u toj pobožnosti na brdu, ali je dolazila na Brisnicu od početka stvaranja Križnog puta. „Hodajući od postaje do postaje prožimao me osjećaj ljubavi, ali i tuge. Dolazile su suze, jer svaki čovjek treba poći od sebe, da bismo nešto promijenili. Da bi nešto postalo ljubavlju ispunjeno, čovjek mora mijenjati sebe. Da svatko potakne sebe i onoga do sebe“ rekla je Marija, rodom posedarka koja živi u Zadru. „Moje srce i duša žive za svaki taj kamen. Potičem sve da dolaze na taj Križni put i da to žive. Neka taj Križni put proslavi ljubav Isusa Krista i ime Posedarje“ poručila je suojećajna Marija.

Sanja Čulina također je došla iz Zadra i rekla: „Sudjelovati u tome na ovaj način je nesvakidašnje, nisam pogriješila što sam došla. Samo penjanje po brdu svatko treba probati, da bi osjetio toplinu duše“.

Zdravko Brala jedan je od domaćih koji nosi drveni križ od postaje do postaje. „To je veličanstveno. Križni put pomaže da čovjek može naučiti nositi svoj križ koji ima u životu, i da vidi što ga čeka, vječni život koji može dobiti na račun Božje milosti“ kaže Zdravko.

Posedarske pjevače don Tihomir je nazvao uskocima koji čuvaju baštinu starog pučkog pjevanja. Među njima je Šime Klanac (83). „Vinko je s tom idejom Križnog puta puno učinio za Posedarje. To će puno podignuti Posedarje jer to je stvarno prekrasno mjesto, pregleđeno, divota. Posedarje će s tim dosta dobiti. Don Tihi svaka čast što želi ovo podići. To je za nas veliko bogatstvo. Pozivam sve iz Zadarske nadbiskupije i šire da dođu na Brisnicu, tu će se još lijepoga dogoditi“ rekao je Šime.

Anita Vedrić, vjeroučiteljica u OŠ Posedarje, od početka izgradnje na Brisnici sa suprugom pomaže u afirmaciji i uređenju toga Križnog puta. „Posedarski župljani sudjeluju u radnim akcijama i pripremama, skupljanju kamenja, podržavamo svaki iskorak ka organiziranju pobožnosti Križnog puta. Razvija se molitveni, duhovni dio i tjelesni. Moli i radi, kaže sv. Benedikt. Ljudi volontiraju, čiste okoliš, Posedarci se rado odazovu pomoći. Uz bagere potrebne su i grabljice i ljudi, bez ljudi ne ide“ kaže Vedrić. Taj prostor treba trajnu pažnju i Posedarci

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

to brižno čine, bdijući nad svojim brdom.

„Želimo da to zaživi kao duhovno središte Zadarske nadbiskupije u korizmi, da to nije samo neko izletište i da se ništa ne događa. To treba biti duhovna baza iz koje će se razvijati pobožnost Križnog puta. Kad je misao vodilja raditi s Kristom, ljudi se odazovu, osobito vjernici, a i oni koji su znatiželjni, željni druženja u prirodi i rekreativne, pa će na tom putu susresti možda i Boga duhom. Želimo što veći odaziv u molitvenom duhu i u smislu izletišta, da ljudi osjećate mir, sabranost i Božji blagoslov“ poručila je Anita Vedrić.

Križni put dug je 2,5 km, a 2017. g. blagoslovio ga je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Započinje na 80 metara nadmorske visine na lokaciji Čelinka, u podnožju brda Brisnica, a završava vidikovcem na 200 m nadmorske visine, odašće se prostire pogled na Novigradsko more i planinski lanac Velebita.

Svaka bijela kamena postaja Križnog puta visoka je 2,5 metra, a teška između pet i deset tona. Postaje Križnog puta djelo su petnaest umjetnika od kojih je većina iz Ukrajine, zatim Hrvatske i Slovenije. Svaku postaju i kamenu skulpturu Krista Uskrsloga izradio je jedan umjetnik za vrijeme tri kiparske kolonije, od kojih je svaka trajala tri tjedna, u svibnju, rujnu i studenom 2016. godine.

Iz Hrvatske su Ana Horvat i Alana Kajfež Sza-
bo iz Zagreba te Georgette Ponte iz Rijeke.
Iz Slovenije su Ivan Pezdirc i Mateja Pezdirc.
Umjetnici iz Ukrajine su Sergey Oleshko i nje-
gova supruga Ana Rasinska, Aleksei Konos-
henko, Nadia Otrijaža, Konstantin Sinicki,
prof. na akademiji u Kijevu, Konstantin Dobri-
janski, Vasil Tatarski, Jurij Golodović i Olena
Dodatko. Sergey Oleshko je i autor kamenog
prizora Posljednje večere za kojim sjede Isus i
dvanaest apostola. Svaki lik apostola težak je
između jedne do dvije tone, a stol za kojim su
apostoli težak je 3 tone. Ta se velika skulptura
nalazi na vrhu brda, prije Križa za nerođene.

Po isklesanom uprizorenju postaja Muke na-
šeg Gospodina, brdo Brisnica postaje sve po-
sjećenije duhovno odredište hodočasnika iz
svih krajeva Hrvatske i svijeta. Time se ostva-

ruje želja župnika Vulina da taj Križni put na-
diđe okvire Posedarja i Zadarske nadbiskupije.
Tu su već bili mnogi hodočasnici iz svih krajeva
Hrvatske, Europe i svijeta. Postoje najave dola-
zaka autobusa vjernika u korizmi, ali i tijekom
godine. Mnogi pohode taj Križni put na putu
za Međugorje, iz Italije, Njemačke, Austrije,
Slovenije, Ukrajine, Rusije, želeći uključiti taj
Križni put kao jednu od postaja zaustavljanja
i molitve na svom hodočasničkom putovanju.

„Ohrabri se, Božji narode, i prevencijom i molitvom!“ – Svakodnevna emisija na Radio Zadru s nadbiskupom Želimirom Puljićem i svećenicima

U izazovima koje je uzrokovala situacija s koro-
na virusom, u teškom vremenu u kojem mnogi
vjernici žele čuti riječ i biti u pratični crkvenih
pastira, zadarski nadbiskup Želimir Puljić ini-
cijator je pokretanja posebnog ciklusa svakodnev-
nih duhovnih emisija na Hrvatskom radiju
– Radio Zadru pod nazivom „Ohrabri se, Božji
narode, i prevencijom i molitvom!“. Prva emisija
emitirana je u večernjim satima u srijedu
18. ožujka.

Koncept emisije čiji je urednik don Damir Še-
hić, tajnik zadarskog nadbiskupa, sastoji se od
razmatranja Božje riječi i molitvenog dijela.
U emisijama će nadbiskup Puljić svakodnev-
no tumačiti Evangelje od dana te će gostova-
ti i zadarski svećenici koji će uputiti prikladni
duhovni nagovor shodno aktualnoj situaciji u
kojoj se nalaze svijet i Crkva. Treći dio emisi-
je je molitveni. Svakog dana molit će se drugi
vid pobožnosti: desetica krunice, litanije Gospo-
i svećima, razmatrati Križni put i druge moli-
tive. Želja je nadbiskupa i na taj način potaknuti
stvaranje molitvenog zajedništva u obitelji-
ma. Emisija nudi za to poticajni okvir u slici
zajedništva nadbiskupa, svećenika i laika, po
prisutnosti voditeljice, novinarke Ines Grbić, u
želji da vjernici s pastirom mjesne Crkve sva-
kodnevno mole za milost obraćenja, za nakane
Crkve i na dobro svijeta.

„Pandemija je uhvatila tolikoga maha da ćemo
biti praktično dislocirani, rastavljeni, a mi pa-
stiri upućeni smo svome stadu, svojim vjerni-
cima. I ne bih htio da se to najedanput prekine.

Htio bih u ovoj situaciji biti povezan svaki dan s vjernicima preko valova Radio Zadra. Htio bih im biti blizu u ovim danima teške kušnje“ rekao je uvodno nadbiskup Puljić pojašnjavajući zašto je poželio taj ciklus emisija, rekavši da to „nije samo duhovni kutak, nego i kutak ohrabrenja“.

Svaka emisija završit će Molitvom Gospo i sv. Roku za obranu od opasnoga virusa koju je napisao mons. Puljić. U nastavku donosimo u cijelosti obraćanje nadbiskupa Puljića svim vjernicima u prvoj emisiji „Ohrabri se, Božji narode, i prevencijom i molitvom!“ Radio Zadra.

„Obraćam vam se u ovo teško i izazovno vrijeme obilježeno pandemijom korona virusa koje nas podsjeća na godine rata koje smo imali prije četvrt stoljeća, od čega još nosimo ožiljke i na duši i u tijelu. No, ovo “virusno doba”, da ga tako nazovemo, još je teže – jer ne vidimo neprijatelja. Ali dobro osjećamo njegove posljedice kako u našoj Domovini, tako i diljem Europe i svijeta.

U tom vidu imamo dužnost kao kršćani vjernici učiniti sve da se spriječi širenje toga nemilog virusa. Ali, imamo i obvezu pratiti i poštivati na nacionalnoj i na crkvenoj razini propise, odredbe i zakone, sve u vidu zaštite i preventive. Nama koji vodimo brigu o povjerenim dušama i hranimo ih Riječju Božjom i svetim sakramentima, kao i našim vjernicima, siguran sam, nije lako prihvati ove nagle promjene, koje, nadamo se i vjerujemo, neće dugo trajati. Stoga smo, kao oni koji vjeruju Uskrasnulom Kristu, pobjedniku smrti, zla, grijeha i bolesti, pozvani pretvoriti ovu krizu u šansu da uspr-

kos trenutnoj kušnji budemo „u nadi radosni, u nevolji strpljivi, a u molitvi postojani“, kako je svoje kršćane u Rimu svojedobno tješio apostol Pavao (usp. Rim 12,12). Neka, dakle, molitva, post i djela ljubavi budu i ostanu snažno obilježje i ovoga korizmenog vremena koje provodimo u virusnom okružju velikoga rizika.

No, znamo da su bolesti kroz povijest bile sastavni dio ljudskog života i bit će do konca svijeta. U tim trenucima imamo mogućnost iskusiti slabost i nemoć, pa nam je potrebna utjeha i snaga. Utjeha s neba i snaga Božja, snaga naše subraće, snaga našeg okruženja, snaga koja nam dolazi od naše braće. Opravdano je, stoga, tražiti liječnika, obraćati se roditeljima i prijateljima, utjecati se nebu i nebeskim zagovornicima. Posebice Blaženoj Djevici Mariji koja je „utočište i zdravlje bolesnih“, a naš puk je naziva Gospom od Zdravlja. Istina, golemi napredak medicine i ljekarništva olakšao je i ubrzao liječenje mnogih bolesti. No, čovjekov život na zemlji trajno je izložen bolestima i podložan razaranju i umiranju. Potpuno ozdravljenje postići ćemo tek na koncu vremena, „kad će se raspadljivo obući u neraspadljivost, a smrtno u besmrtnost (1 Kor 15,53). Tada, nai-me, neće biti ni jauka, ni bola. Jer, Bog će otrti svaku suzu s naših očiju (Otk 21, 4). A dok se to ne ostvari, ostaje nam mukotrpna borba za očuvanje zdravlja duše i tijela, pri čemu nam je koristiti raspoloživa naravna i nadnaravna sredstva.

Kao vjernici znamo kako nam nebeski zaštitnici stoje na raspolaganju. Najprije Ona koju nam je Spasitelj predao kao majku prije smrti na Kalvariji. Kad je rekao Ivanu ‘Evo ti Majke’, u Ivanu je Isus video sve nas. Svu djecu svoju, sve sinove svoje, sve kršćane koji je štuju i vole. Marija je tako postala naša zagovornica i majka, „slika sigurne nade i utjehe“, kako molimo u predslovlju Velike Gospe.

Uz brojne druge Božje miljenike, tu je osobito kod nas štovani Sveti Roko (1295.-1327.) koji je svoj život posvetio brizi za oboljele od kuge od koje je na koncu i sâm obolio. Zato je i proglašen zaštitnikom od kuge i ostalih zaraznih bolesti. On je omiljen u našem narodu i vjernici mu se mole da ih „oslobodi od kuge, gladi i

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

rata“ i svih drugih opasnosti duše i tijela. Stoga mu se utječemo u ovoj vremenitoj kušnji i molimo neka usliši molitve i vapaje svoje djece. Neka nas očuva u vjeri Crkve i zaštiti od štetnih virusa za našu dušu i tijelo.

Potičem sve, a posebice očeve i majke, neka u ovo vrijeme kušnje nađu slobodnog vremena, pa s djecom razgovaraju, zajedno mole, čitaju Evandelje, zajedno mole krunicu i Gospine litanije. Ako imaju Božanski časoslov ili molitveni priručnik „Obitelj dnevno moli i nedjeljom misu slavi“, kojega je Zadarska nadbiskupija tiskala 2018. g., neka ga uzmu u ruke i zajedno mole. Jer, Gospodin je obećao biti s nama „kad smo okupljeni u njegovo ime“. Neka nas Gospodin zatekne „budne u molitve“, pa naše obitelji pretvori u mali Cenacolo, tj. obiteljsko ognjište i Crkvu u malom“ poručio je nadbiskup Puljić.

Uz dvije prikladne korizmene pjesme, emisija je završena Molitvom Gospi i sv. Roku za obranu od opasnoga virusa, koja glasi: „Djela naša milošću svojom priteci i pomoću prati da svaka naša molitva i radnja s Tobom vazda počinje i početa da se s Tobom dovršuje. Primi i usliši naše molitvene vapaje i daj nam svoj mir kako bi srca naša bila poslušna Tvojim zapovijedima i smirenja u Tvojoj zaštiti. Užezi u nama oganj Duha Svetoga da Ti čistim tijelom služimo i neokaljanim srcem omilimo. Zahvaljujemo Ti za Tvoju i našu majku, Blaženu Djericu Mariju koja pomaže svojoj djeci u nevoljama kako bi opet zadobili zdravlje. Po njezinu zagovoru osloboди nas ove pandemijske nevolje „korona virusa“, kao i od svakog moralnog nereda i za-

stranjenja. Neka ona svojom majčinskom brigom prati i štiti sve ljude i narode od opasne zaraze koronavirusa. Neka ozdravi bolesne i blagoslivlja sve one koji njima pomažu.

Spasitelju, Isuse Kristu, u svojoj blagoj providnosti i očinskoj mudrosti postavio si svetoga Roka moćnim zaštitnikom protiv zaraznih bolesti i po njemu uvijek dijelio obilje blagoslova ljudima u bolesti i tjeskobi. Pošalji ga u ovom času kad nam je zdravlje ugroženo neka nas štiti i za nas moli kako bismo bili dostojni Tvojih obećanja.

Ne dopusti, Gospodine, da se oslanjamo samo na svoje umijeće i znanje, već da se pouzdajemo u tvoju pomoć i veliko milosrđe. Udijeli nam zdravlje duše i tijela kako bismo trajno mogli iskazivati Tebi slavu i hvalu. A svi za koje molimo, žive ili mrtve, neka po zagovoru Tvojih svetih miljenika milostivo dobiju oproštenje svojih grijeha i zasluge stići u vječni život u nebu. Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.“

Nadbiskup Puljić zahvaljuje Toniju Pajkinu, glavnom uredniku Radio Zadra na prihvaćenom prijedlogu i raspoloživosti za tu suradnju u izvanrednoj situaciji, kao i tehničarima i Suzani Dražić, novinarki Radio Zadra koji će pomoći u realizaciji emisije u službi ohrabrenja vjernika Božjom riječju, molitvom i porukom crkvenih pastira.

ZADAR: Nadbiskup Puljić: „Neka nam Gospodin bude pomoć u nevolji koju proživljavamo“

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je misno slavlje 4. korizmene nedjelje 22. ožujka u kapeli sv. Marka i zadarskih zaštitnika u Nadbiskupskom domu u Zadru. Izrazio je duhovnu blizinu i suošćeće s narodom i pastirima u Zagrebačkoj nadbiskupiji koji su doživjeli stradanje od potresa poželjevši Božju utjehu i osnaženje pogodenima tom tragedijom.

Na prvi nedjeljni dan kada svećenici nisu slavili misu s narodom prema odredbama HBK, mons. Puljić je rekao: „Današnji dan je znakovit za naš narod i Crkvu. Ovaj dan nas je povezao u duhu i molitvi da i otajstvo presvete euharistijske slavimo na poseban način. Da se vjernici u duhu povežu sa svećenicima koji misu služe, a

misnici da se povežu s vjernicima s kojima su u sadašnjoj distanciranosti, ali u povezanosti jer slave otajstva vjere koja nisu privatna stvar nego zajednička stvar, a to je otajstvo Crkve“.

Na Dan Gospodnjeg kojega svećenici služe sami po crkvama, a narod putem medija prati što se u crkvama govori, nadbiskup je želio protumačiti navještaj Božje riječi iz Pavlove poslanice Efežanima. „Kad god misnik nastupi i pozdravlja narod, za vrijeme svakog euharistijskog slavlja, ovaj put će to biti pred praznom crkvom, pozdravlja ih riječima: „Milost Gospodina našega Isusa Krista, ljubav Boga Oca i zajedništvo Svetoga Duha“. Taj pozdrav uzet je iz Poslanice Efežanima koju je Pavao pisao u svojoj zreloj dobi. To je snažna homilija unutar pashalnog slavlja. Ona je osvjetljenje pashalnog slavlja kojega svaki put doživljavamo kad slavimo euharistiju“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da je stil te poslanice svečan, liturgijski i navjestiteljski, o Kristu kao počelu spasenja. „Pavao govori o njegovom gospodstvu nad svećim. Zato je to poruka o Kristu Svevladaru, o Kristu koji nas je otkupio i spasio, o Kristu kojemu je sve podložno, o Kristu koji nastavlja živjeti u svojoj Crkvi koja je otajstvo njegovog produženog boravka na zemlji. Zapravo, to je poslanica o Crkvi i njenom otajstvu. Krist je Spasitelj svega čovječanstva i Glava Crkve. Kakva spoznaja, kakvo otajstvo, kakva milost, da mi kao jadni i bijedni ljudi možemo sudjelovati u tom velikom otajstvu“ naglasio je nadbiskup.

„Razmatranje o otajstvu Crkve Pavao otvara tim velebnim hvalospjevom kojim svećenici svaki put pozdravljaju vjernike za kojega neki kažu da je „svečani portal koji nas uvodi u tajnu otajstva Crkve“ s tri glavne teme o kojima govori poslanica: „Milost gospodina našega Isusa Krista, ljubav Boga Oca i zajedništvo Svetoga Duha bila uvijek s vama“.

„To je ljubav Boga koji nas je iz ljubavi stvorio, koji nas svojom ljubavlju prati i voli, čiju ljubav nikad do kraja nećemo otkriti. Milost Isusa Krista -mi smo zamilovani u Isusu Kristu. Zahvaljujući Isusu mi smo postali djeca Božja. Bog nas voli snagom Isusove muke i smrti kojom nas je spasio, koji nas je svojom krvlju otkupio i u kome imamo otkupljenje, otpuštenje

prijestupa po bogatstvu njegove milosti. Pavao kao zaljubljenik Isusa pokušava i nama protumačiti i produbiti to veliko otajstvo. Zajedništvo Duha Svetoga stvara i ostvaruje Crkvu na ovome svijetu. To je Otajstvo koje Crkva ima obvezu proglašiti ljudima. Njeni navjestitelji su vjerni sljedbenici Isusa, zaljubljenici otajstva Crkve, istinski vjernici“ poručio je mons. Puljić.

„Pavao stoga traži od Efežana neka odlože strogog, a ‘obuku novoga čovjeka’. Neka odlože poganski način života. Zaklinje ih u Gospodinu da ne „žive kao pogani u ispravnosti pameti njihove“, nego neka se otvore Duhu Svetome. Neka odlože laž jer ona je atentat na jedinstvo. Pavao osuđuje kradljivce i lijencine. Kršćani moraju svojim rukama priskrbljivati potrebno za život, kao što je i on sam to činio kako ne bi pao na teret drugima. Sve konkretne stvari traži. Pavao ih moli neka budu Božji nasljedovatelji kao djeca ljubljena kako bi stekli Božje očinstvo te velikodušnošću i plemenitošću pri-donijeli ugledu i jedinstvu Crkve. Euharistija je snažna veza toga jedinstva jer Crkva slavi euharistiju, a euharistija izgrađuje Crkvu. I na ovaj osobiti način koji nismo navikli, odvojeno od naroda. I danas euharistija vjernicima znači bitno, oni su povezani sa svećenicima, svećenici su povezani s njima, ali u epidemiji je jedini način bio da ne izlažemo vjernike ni svećenike opasnoj zarazi“ poručio je nadbiskup Puljić.

Podsjetio je kako Pavao poziva Efežane da se čuvaju grijeha a njeguju kreposti, da se ne plaše grijeha nazvati pravim imenom, jer po grijehu „nekoć su bili tama, a sada su milošću Božjom postali svjetlost koja ima svijetliti ljudima“. „Tu je razlika između onih koji vjeruju Isusu i koji žive po njegovom evanđelju. Takvi kršćani ne razlikuju se po pojavnosti nego oni su svjetlo u ovom svijetu, oni su svjedoci otajstva Isusovog koje živi u Crkvi i pozvani su biti svjetlo i svjedoci svjetla. Pavao se služi kontrastima tame i svjetlosti kako bi pokazao razliku između poganskog i kršćanskog života“ rekao je mons. Puljić.

Zaključno, „Pavao koristi pjesmu iz obreda krštenja i potiče nas koji smo zapali, poziva Efežane, a s njima i nas sve skupa: „Probudi se,

ti što spavaš, ustani od mrtvih i Krist će ti zasvijetliti“, obasjati svojim svjetлом. Neka nam nedjelja bude svjetlo, osvjetljenje našeg života. Neka nam Gospodin koji je došao donijeti to svjetlo bude pomoći i u ovoj nevolji koju proživljavamo“ rekao je nadbiskup Puljić.

Poruka nadbiskupa Ž. Puljića kardinalu Josipu Bozaniću zbog pogodenosti potresom u Zagrebu

Uzoriti gospodine kardinale,

Jutros smo sa strepnjom pratili vijesti o zemljotresu u Zagrebu i okolini, kao i materijalnoj šteti na zgradama i crkvama našeg glavnoga grada, među kojima i na katedrali s koje se srušio dio tornja i ošteto Vašu palaču.

Ovim kratkim dopisom, uzoriti gospodine kardinale, uz usmene izraze solidarnosti upućujemo ovo pismo osobite blizine Vama, svećenicima i Bogu posvećenim osobama, te svim vjernicima i stanovnicima grada Zagreba i okoline koji su uz pandemiju koronavirusa pogodjeni ovim jutrošnjim zemljotresom.

Dok u ovo sveto vrijeme korizme u osobitim uvjetima pratimo Isusa na njegovom križnom putu, želimo i molimo neka žitelji našega glavnoga grada s njegovim Nadbiskupom i klerom osjete molitvenu blizinu i zajedništvo vjernoga puka diljem Hrvatske na čelu sa svojim duhovnim pastirima.

Mons. Josip Lenkić: „Neka nas Bog po zagovoru sv. Šime očuva od zla koje udara na nas“

Mons. Josip Lenkić, generalni vikar Zadarske nadbiskupije i upravitelj svetišta sv. Šimuna u Zadru, svakoga jutra slavi misu bez naroda u crkvi sv. Šimuna pred otvorenom škrinjom toga sveca iz Isusovog vremena. Nakon mise počasti relikvije i predaje potrebe cijelog naroda i svijeta, svih pogodenih koronavirusom i najnovije, posljedicama potresa u Zagrebu.

Inače je u korizmi škrinja sv. Šimuna zatvorena, ali u ovoj iznimnoj situaciji svaki dan je otvorena i pred njom mons. Lenkić zaziva zagovor u zaštiti od nemilih događaja koji potresaju svijet. Šimun, Božji prorok, na svojim rukama držao je dijete Isusa i prepoznao u nje-

mu obećanoga Mesiju. Tijekom osam stoljeća čašćenja u Zadru zaštitio je stanovnike Zadra od brojnih pošasti tijekom burne povijesti. U njegovom Himnu zaziva se zaštita cijele hrvatske domovine: „O proroče, pravedniče, veliki naš zaštitniče. Tvoje ruke časne, svete, prikazaše Božje dijete. Pravedniče Sveti Šime, slavimo ti sveto ime. Slavimo ti svete kosti, ti nas čuvaj u milosti. Slomi snagu dušmaninu, brani našu domovinu“.

„U liturgijskoj godini slavimo puno naših svetaca i zaštitnika čijem se zagovoru utječemo te molimo njihovu pomoći i zaštitu. Jedan od važnih zaštitnika Zadra je i naš sv. Šime. Njemu se, kao svom nebeskom zaštitniku i zagovorniku, naš grad i čitava Crkva zadarska utjecala u različitim životnim situacijama i potrebama. Mislim da je ovo opet važan trenutak u kojem ćemo, poput naših predaka, zavapiti u potrebi našem velikom svetom Šimi“ rekao je mons. Lenkić, istaknuvši: „Svi možemo uočiti kako se jednostavno sve naše sigurnosti pred navalom zla koje se u ovom trenutku zove virus, ruše kao kule od karata. Željeli bismo se osigurati i sačuvati, a vidimo kako nam je to nemoguće. Zato je potrebno prepoznati taj milosni trenutak Božjeg pohođenja, u kojem ćemo moliti i vapiti Bogu da nas, po zagovoru našega svetoga Šime, očuva od bolesti duše i tijela i mnogih drugih zala koja udaraju na nas“ potaknuo je mons. Lenkić.

Podsjetio je da Evandjelje kaže kako je sveti Šime bio „pravedan i bogobojazan te je iščekivao utjehu Izraelovu“, kao i da je „Duh Sveti bio na njemu“. „Upravo taj dar, Duh Sveti, dao mu je spoznati trenutak Božjega pohođenja. I nama je darovan taj isti Duh da bismo u pravednosti i bogobojažnosti iščekivali utjehu u ovom teškom trenutku za čitavo čovječanstvo“ istaknuo je mons. Lenkić.

„Ovih dana dane su nam upute o ponašanju u našoj društvenoj zajednici, a prema odluci naših biskupa i naša vjernička okupljanja doživjela su svoje promjene. Treba naglasiti da je jedna od najtežih odluka za Crkvu ona koja ograničuje slavljenje euharistije, otajstva iz kojega se Crkva rađa i od kojega Crkva živi. Ali takve odluke u povijesti Crkve nisu nepoznate,

tako da u sadašnjemu vremenu, pred raznim opasnostima za život ljudi, treba osluškivati Božju volju i biti vođen istim Kristovim Duhom“ rekao je don Josip, ističući da „svaka takva odluka, kao i sve drugo u životu kršćana, treba biti vođeno ljubavlju, poglavito ljubavlju prema Crkvi, Kristovu Tijelu“.

„Ovo je prilika da svatko od nas iznova otkrije važnost slavljenja svete mise. Svaki svećenik svakako i dalje slavi svete mise, doduše privatno, ali na nakane naroda i vjernika. Vjernici su pozvani u duhu sjediniti se sa svećenicima. Bog nam je darovao Crkvu i sakramente kao darove spasenja, ali On je uvijek slobodan milost darivati na druge načine. U ovoj situaciji prihvativimo to strpljivo kao žrtvu i dio našega korizmenog hoda, upućujući molitvu Bogu da ova zaraza što prije prestane“ rekao je mons. Lenkić, promišljajući o korizmi kao putu obraćenja i zajedništva sa sv. Šimunom.

„Korizmeno vrijeme posebno nas potiče na ozbiljniji pristup životu ali i našem odnosu prema Bogu i čitavoj stvorenoj stvarnosti. Kroz to vrijeme više puta čujemo poziv Crkve: „Obraťte se i vjerujte evanđelju“. U korizmenom predslovlju čujemo riječi: „Ti si, Bože, nama na spasenje odredio ovo korizmeno vrijeme da se obnovimo u čistoći srca, oslobođimo od sebičnosti te u ovom prolaznom svijetu postignemo neprolazno spasenje“. Ove korizme posebno smo potaknuti na ozbiljniji pristup životu, ali i traženju dubljeg smisla poziva na obraćenje. Situacija u kojoj smo se našli, kao narod i kao čitav svijet, nas vjernike još više povezuje u molitveno zajedništvo, unatoč tome što nam je ono euharistijsko, zbog novonastalih okolnosti, onemogućeno“ istaknuo je generalni vikar.

Don Josip je istaknuo i da je korizma vrijeme strpljivosti. „Iako se puno puta u životu susrećemo s pojmom strpljivosti, čini mi se da nam se teško odvažiti na put strpljenja. Naš užurbanji način života, obvezе, poslovi i drugo, kao da nas uvijek tjeraju da budemo brži i brži. Stvara se dojam da ako to nismo, onda zaostajemo za ostatkom svijeta. Tako i u našim međuljudskim odnosima sve mora biti brzo i odmah. Mnogim situacijama pristupamo odrješito i

brzopletno. Kroz korizmu, Crkva nas poziva da zastanemo i malo više promišljamo o svom životu, duhovnom i tjelesnom. Vjerujem da nam je puno puta to došlo do ušiju, ali ne i do srca i pameti. Kao da smo puno puta indirektno na taj poziv odgovorili: ‘Nemam sada vremena za to. Imam sada važnijih stvari’“ upozorio je don Josip, podsjetivši da cijeli Stari zavjet govori o Božjoj strpljivosti prema Izabranom narodu.

„No, govori nam i kako taj isti narod nema strpljivosti niti s Bogom niti s njegovim prorocima. Žali se, mrmlja. Traži od Boga dokaz Njegove prisutnosti i naklonosti – ovdje i sada. Novi Zavjet nam na drugačiji način govori o Božjoj strpljivosti i ljubavi koja se na najljepši mogući način očitovala u Isusu Kristu. “Pojavila se doista milost Božja, spasiteljica svih ljudi; odgojila nas da se odrekнемo bezbožnosti i svjetovnih požuda te razumno, pravedno i pobožno živimo u sadašnjem svijetu, iščekujući blaženu nadu i pojavak slave velikoga Boga i Spasitelja našega Isusa Krista” (Tit 2, 11-13). To je Božja pedagogija. Strpljiv je s nama da bismo i mi bili strpljivi jedni prema drugima. Trenutak u kojem se našlo čitavo čovječanstvo jest vrijeme strpljivosti. Sve ono na što smo navikli, što se podrazumijevalo i što je bilo normalno, najednom je postalo drugačije i neočekivano – na našoj društvenoj razini, na vjerskoj, crkvenoj – doživjelo je svoja ograničenja. Zar to nije ozbiljan poziv da i kao narod i kao Crkva budemo strpljivi? Neka se naše potrebe i čežnje sjedine u zajedničku molitvu koju upućujemo Bogu po zagovoru svetoga Šime: Bože izvore i počelo svake svjetlosti! Ti si pravednom starcu Šimu pokazao Krista, Svjetlost na prosvjetljenje naroda. Usrdno te molimo: Usliši molitve svoga naroda po zagovoru svetog Šime. Daj nam ići putem vjere i ljubavi dok ne prispijemo k tebi, Svjetlu neugasivom. Po Kristu Gospodinu našem. Amen“ zaključio je mons. Josip Lenkić, upravitelj svetišta sv. Šimuna u Zadru.

ZADAR: Nadbiskup Puljić na svetkovinu Blagovijesti: Budite budni i ne umarajte se tragati za istinom

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je na svetkovinu Navještenja Gospodinova – Blagovijesti u srijedu 25. ožujka misno slavlje u

kapeli sv. Marka i zadarskih zaštitnika u Nadbiskupskom domu u Zadru.

„Blagdan Blagovijesti ima nadnaravno značenje, svoju nadpovijesnu poruku. Taj blagdan bibličari uspoređuju s događajem stvaranja. Jer u oba slučaja čula se riječ Fiat – Neka bude. Neka mi bude“ rekao je mons. Puljić, istakнуvši da je Bog prvi izgovorio tu riječ kada je stvorio svijet, a to je izgovorila i Marija u susretu s arkandželom Gabrijelom. „To je veliki događaj jer u njemu osjećamo jeku prvih dana kad je Bog stvarao svijet. Tada je u nekoliko navrata izgovorio ‘Neka bude’. Neka bude zemlja, svjetlo, život. Jeka toga ‘Neka bude’ događa se u Lukinom evanđelju. Zato taj događaj bibličari uspoređuju s prvim danom stvaranja. Kao što je Bog stvorio svijet uz riječ ‘Neka bude’, tako je rekla i Marija nakon razgovora s anđelom“ rekao je nadbiskup. Istaknuo je da je to bio „ljudski razgovor koji odražava i Marijinu iznenadenost, njen strah, njena pitanja. S druge strane, i anđeo Gabrijel izvrsno izvršava svoj zadatak. On shvaća svoju zadaću da mora doći najaviti Božji plan i uvjeriti Mariju da to Bog želi. Ona ne shvaća do kraja, ali će prihvati i izreći te prekrasne riječi: ‘Neka mi bude. Evo Službenice Gospodnje, neka mi bude po twojoj riječi’“ rekao je nadbiskup, podsjetivši da je prorok Izajia najavio taj događaj riječima: ‘Evo, Djevica će začeti i roditi sina. I dat će mu ime Emanuel, Bog s nama’.

„U razgovoru s anđelom Gabrijelom, kad je vidiela da je to Božja volja i Božji plan, Marija je izgovorila tu prekrasnu riječ ‘Neka mi bude’. Zahvaljujemo njoj koja je izgovorila svoj ‘Neka mi bude’. Bog se onda utjelovio, a njegovim rođenjem počelo je razdoblje povijesti obilježeno novim i vječnim savezom. Dok Marija razmišlja i pita, čujemo anđelovu poruku punu ohrabrenja: ‘Ne boj se, Marijo’. U tim anđelovim riječima kao da slušamo jeku Jahvinih poticaja kroz povijest spasenja: od Abrahama, Izaka, Izajije, Jeremije, preko kojih je Bog hrabrio svoj narod. ‘Ne boj se, Jeremija. Ne boj se, Abrahame, podi tamo kamo te šaljem. Ne boj se i ne dršći. Jer ja sam te otkupio, imenom sam te zazvao, ti si moj’. Ta riječ ponovila se i u susretu s Marijom: ‘Ne boj se, Marijo’“ naglasio

je mons. Puljić, istaknuvši da nam je Marija od trenutka navještenja osobito blizu, po načinu razmišljanja i pitanja, po izazovu pred novostima života.

„Lijepo je kad te riječi poticaja i ohrabrenja nađu mjesto u okruženju naših obitelji, u programima odgojno – obrazovnih ustanova. Osobito je lijepo i perspektivno ako roditelji, odgojitelji i učitelji u tim riječima otkriju nadahnute u svom odgojnog poslu i zadatku. Blago djeci, učenicima i studentima kad kod svojih učitelja, roditelja i profesora, uz brigu prijenosa i provjere znanja, osjete i očinsku skrb kojom ih se potiče neka se ne uznemiruju, neka se ne umaraju, neka se ohrabre tražiti istinu, pitati i razmišljati o njoj, neka se ne boje istraživati i tragati“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši: „Crkva se ne umara poticati svoju djecu neka budu budni i neka se ne umaraju tragati za istinom, upravo onako kako je veliki kršćanski pisac Augustin govorio i pisao u svojim Ispovijestima: Ti si me, Gospodine, zvao i probio moju gluhoću. Sijevnuo si i rastjerao moju sljepoću. Prosuo si miomiris i ja sam ga upio, pa uzdišem za tobom. Gladujem i žđam za istinom, gorim za mirom tvojim“.

Nadbiskup je podsjetio kako u misi na Blagovijest vjernici tijekom Vjerovanja prignu koljena na riječi ‘I utjelovio se po Duhu Svetom’. „Izražavamo radost i vjeru koju je Marija izgovorila u razgovoru s Gabrijelom, ‘Neka mi bude’. Vjeru u Božje utjelovljenje, vjeru o novom početku života na ovoj zemlji, o spasenju koje nam je došlo po utjelovljenom Isusu, Sinu Božjem. Vjeru o njegovoj nazočnosti među nama, vjeru koju je nakon prekrasnog razgovora s anđelom Gabrijelom očitovala i Marija u svom pristanku i u svojoj spremnosti da bude službenica Gospodnja“ poručio je mons. Puljić.

Inače, na blagdan Blagovijesti Sveučilište u Zadru obilježava svoj Dies academicus koji se ove godine ne može proslaviti. Svake godine Dan Sveučilišta započne misnim slavljem koje u zadarskoj crkvi sv. Dimitrija predvodi nadbiskup Puljić, uz sudjelovanje uprave Sveučilišta i studenata. Stoga se u misi nadbiskup osobito spomenuo zadarske sveučilišne zajednice. Sveučilište u Zadru najstarije je hrvatsko sveučilište

koje baštini tradiciju dominikanskog generalnog učilišta iz 14. st., a sveučilišni status obnovljen mu je prije 18 godina, čemu su doprijijeli i poticaji zadarskih nadbiskupa Marijana Oblaka i Ivana Prendića.

„U mislima i molitvama sam sa Sveučilištem i svim članovima te naše dične ustanove. U mislima sam s akademskom zajednicom koja svoj Dan sveučilišta neće obilježiti. Taj je Dan vezan uz dva godišta utisnuta i u pečatu Sveučilišta u Zadru. Ta dva datuma upućuju na utemeljenje te visoko – školske ustanove davnje 1396. g. te na obnovu sveučilišta 2002. g. na blagdan Blagovijesti. Duga tradicija, više od šest stoljeća sveučilišnog rada, svrstava Zadar u red najstarijih sveučilišnih gradova Europe. To budi ponos i odgovornost pred sadašnjosti i budućnošću“ rekao je mons. Puljić, čestitavši Dan Sveučilišta dr. Dijani Vican, rektorici Sveučilišta u Zadru, prorektorima i profesorima, studentima i djelatnicima te važne institucije.

„Sveučilište je važna institucija koja je potrebna. Zadarsko sveučilište je bilo među prvim visokoškolskim ustanovama u Europi. Uz dobre želje svima, upućujem molitvu i Mariji Nunziati koju ovih dana osobito molimo kao našu Gospu od Zdravlja – neka bdije nad Sveučilištem u Zadru čije je utemeljenje vezano uz njen blagdan Navještenja, kako bi ta časna institucija bila i ostala osjetljivim čuvarom istine i slobodnim prostorom trajnog istraživanja i traganja za istinom“ potaknuo je nadbiskup Puljić.

U misi je nadbiskup zahvalio i za zajednicu sestara milosrdnica koje djeluju i u Nadbiskupskom domu u Zadru te su dvije sestre milosrdnice iz splitske Provincije Navještenja Gospodinova tijekom mise obnovile svoje redovničke zavjete.

U misi je nadbiskup zahvalio i za dar svoga svećeništva, rekavši da je upravo na blagdan Blagovijesti, 25. ožujka 1974. g., dan nakon svoga svećeničkog ređenja, u rimskom Misiskom zavodu slavio mladu misu. Prije 46 godina, među dvanaest ređenika iz svijeta bila su trojica Hrvata. Na mladoj misi mons. Puljića propovijedao je sadašnji mostarsko – duvanjski biskup

Ratko Perić.

Pismo vjeroučiteljima Zadarske nadbiskupije: „Pomozite u nadvladavanju distance u vremenu izolacije“

Mr. don Gašpar Dodić, predstojnik Katehetskog ureda Zadarske nadbiskupije, uputio je Pismo ohrabrenja vjeroučiteljicama i vjeroučiteljima Zadarske nadbiskupije koje donosimo u cijelosti:

„Jučer je povijest, sutra je tajna, danas je dar, zato se naziva sadašnjost.

Svjesni smo svi trenutka i stanja pandemije koronavirusa u kojem se nalazimo i živimo. Svjesni smo i svoga poslanja kojega i u ovim teškim vremenima ne prestajemo ostvarivati i živjeti. Za nas vjeroučitelje i katehete ovo je veliki izazov vremena izolacije, distance i opasnosti. Pored uputa i odredbi koje ste dobili od Kriznog stožera i Ministarstva zdravstva, kao i pisma i poruke našeg nadbiskupa, mons. Željimira Puljića, kao podrška i poticaj u vašem djelovanju i misiji kao vjeroučitelji, želim se i ja kao predstojnik Katehetskog ureda pridružiti njima i uputiti vam riječ ohrabrenja i poticaja u očuvanju međusobnog zajedništva i solidarnosti.

Kao vjernici, prije svega, pozvani ste uključiti se, ne povlačiti se, sa zahvalnošću i životom vjerom u nadvladavanju prostora i vremena, otklanjajući prepreke i rušeći zidove i ograde, koje nas ograničavaju i dijele u našem življenju i djelovanju, u stvaranju novih mogućnosti i u pronalaženju smisla o pripadnosti, pripadnosti Kristu Učitelju, njegovom mističnom Tijelu – Crkvi, gdje se osjećamo kod kuće i ostajemo kod kuće.

Pomozite sebi i drugima kojima smo poslani u nadvladavanju ove distance, slijedeći na najbolji način svoje obvezе i poslanje koje ste i dosada imali. Sve vas ovo tjera u još veću ozbiljnost i dosljednost svoga poziva: činiti nešto i djelovati moguće je i sada. Održavati žive odnose može biti teško, ali još uvijek je ostvarivo novim modalitetima i novim sredstvima, a nadasve izuzetnom kreativnošću.

Vi ste u prvom redu i na prvom mjestu koji

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

formirate i odgajate, a ne tehnika, ali shvaćamo je i prihvaćamo kao tehnološku moć koju koristimo na pozitivan način, konstruktivno i primjereno odgojnoj potrebi.

Napominjem također da u ovim izvanrednim danima, do daljnega, svakoga dana možete pratiti i emisiju 'Ohrabri se, Božji narode, i preventivom i molitvom' u kojoj u tumačenju Božje riječi i molitvi sudjeluju zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić i svećenici.

Taj duhovno molitveni sadržaj poziva pojedinca, obitelji i druge zajednice na zajedničku molitvu, ohrabruje duhovnom porukom i potiče događaje koji nas zadeset promatrati očima vjere. Na Radio Zadru se emitira u 19,30 sati, a na Radio Biogradu u 14,15 sati svakog dana

Vaše brige, strahove i molitve donosimo pred Gospodina. Budite s našom djecom i mlađima[1] kao i s njihovim roditeljima i pozovite ih na molitvu jedni za druge. Dajte im znak vaše prisutnosti, ohrabrite ih, kažite im i pokažite im da ste s njima, da niste duhom izolirani jedni od drugih, a još manje od Trojedinoga Boga kome pripada sva čast i slava u vijeke vjekova. Amen! Srdačan pozdrav uz molitvenu potporu" zaključuje u poruci vjeroučiteljima don Gašpar Dodić, predstojnik Katehetskog ureda Zadarske nadbiskupije.

[1] Djeca su najvažnije, što nam je povjerenio. Djecu razumjeti, susresti ih s pažnjom, paziti ih i ljubiti, najbolje je dakle, što mi možemo činiti. To je njihova i naša sreća, ako ih tako susrećemo u razdoblju njihovog vlastitog životnog razvoja. To je najbolji stav koji se prema njima može imati. (Usp. Mit J. Korsczak die Kinderwelt verstehen, Herder spektrum, 2006.)

'Budite u nadi radosni, u nevolji strpljivi i u molitvi postojani!' – Pismo zadarskog nadbiskupa Puljića

Draga braćo svećenici, braćo i sestre u Kristu!

Prije dva tjedna otkazana su okupljanja vjernika zbog opasnosti Korone virusa, pa je preporučeno vjernicima neka se mole, poste, čitaju Riječ Božju i sudjeluju u prijenosu euharistijskoga slavlja i drugih molitava putem radi-

ja, televizije i drugih elektroničkih sredstava. Ovom iskušenju od zaraze virusa pridružio se i razorni potres u Zagrebu i okolici, u nedjelju 22. ožujka. Čini se kako sve to vidno utječe na promjenu našeg životnog stila i navika ponašanja. No, ujedinila nas je želja moliti i biti zajedno i u ovim teškim trenutcima, pa su naši domovi i obitelji postali „kućna Crkva“ molitve i nade.

Uz brojne duhovne ponude putem radija i televizije i mi smo na Radio Zadru pokrenuli emisiju „Ohrabri se, Božji narode, boriti s virusom i prevencijom i molitvom“, koja se emitira svaki dan u 19,30 sati. Tako će biti i tijekom Velikoga Tjedna i uskrsnog vremena dok bude trajalo ovo vrijeme kušnje i krize.

S nama su svojim radom i zauzetosti za zdravlje i sigurnost ljudi bili liječnici, medicinske sestre i drugo zdravstveno osoblje koji svojim herojskim služenjem svjedoče istinsku ljubav prema čovjeku, posebice prema onima koji imaju zdravstvenih tegoba. Ali i svi drugi javni djelatnici, državni dužnosnici, policija, vojska, vatrogasci, trgovci i volonteri koji su pokazali spremnost izložiti svoje živote i zdravlje u obrani od opasnog virusa i razornog potresa. Sve ih uključujemo u svoje molitve koje upućujemo „Gospi od zdravlja“ da nas izbavi od sadašnjih nevolja.

Pratite upozorenja i propise da se izbjegne opasnosti zaraze, kako bi čim prije mogli započeti normalno raditi i živjeti. Već sada se može reći kako je bila providnosna odluka koju je temeljem općih državnih propisa donijela HBK o otkazivanju do daljnog „liturgijskih slavlja i okupljanja vjernika

kako unutar zatvorenih prostora tako i na otvorenim prostorima“. Neka nas snaga molitvenog zajedništva nosi i u Velikom tjednu, od nedjelje Muke Gospodnje, preko Velikog trodnevnika Isusove žrtve križa do radosnog uskrasnog jutra.

Pred nama je Cvjetnica, Sveti Trodnevnik i slavlje Uskrsne nedjelje. Uz potrebu održavanja spomenutih odredbi, evo, i nekih konkretnih uputa koje su ovih dana stigle iz Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata.

1. Liturgijska slavlja u Velikome tjednu

Liturgijska slavlja Cvjetnice i Velikoga tjedna mogu se slaviti samo jedanput (nedjeljom i svetkovinom „pro populo“) u župnim crkvama i samostanima bez vjernika gdje se redovito slavi Euharistija. Neka se vjernike obavijesti kada će biti slavlje Muke Gospodnje, Svetog Trodnevlja i Uskrsa kako bi se u svojim domovima mogli sjediniti sa župnikom u molitvi.

Prema uputama i prijedlozima Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata u Trodnevlu se treba pridržavati sljedećega:

a) Misu posvete ulja slavit će na Veliki četvrtak u 11 sati, a sveta ulja podijelit će se svećenicima kad prođe ovo vrijeme krize uz Te Deum u našoj prvostolnici (naknadno će se poslati obavijest).

b) U slavlju Mise Večere Gospodnje na Veliki četvrtak, u skladu s danim naputkom, izostavlja se obred pranja nogu, te na kraju slavlja ispušta se i procesija s Presvetim oltarskim sakramentom, koji će se čuvati u svetohraništu. Izostavljaju se u sadašnjim okolnostima procesije i druge pučke pobožnosti u Velikome tjednu i u Svetome trodnevlu.

c) Na Veliki petak Kongregacija poziva dijecezanske biskupe da se pobrinu da u Sveopću molitvu bude uvršten zaziv u kojemu se moli za bolesne, umrle i tjeskobne. Tako ćemo u našoj Nadbiskupiji, nakon devetoga zaziva (Za upravitelje država) moliti sljedeći zaziv:

Za pogodene u vrijeme pandemije:

Molimo i za sve one koji pate od posljedica sadašnje pandemije, da Bog i Gospodin naš udjeli zdravlje bolesnima, snagu zdravstvenom osoblju, utjehu obiteljima koje pate, a preminulima puninu otkupljenja.

Molitva u šutnji. Zatim svećenik:

Svemogući vječni Bože, jedino utočište u ljudskoj nemoći, dobrostivo pogledaj na patnju svoje djece, koja su pritisnuta bolima sadašnje pandemije, i svojom milošću: ublaži trpljenja bolesnima, podaj snagu onima koji se za njih brinu, vječni pokoj udijeli umrlima, te, dok tra-

je ovo vrijeme nevolja, molimo te, daj da svi pronađu utjehu u tvome milosrđu. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Neka se u obredu klanjanja Svetomu križu ne ljubi Križ, niti mu se očituje čašćenje dodirivanjem.

d) U slavlju Vazmenoga bdijenja izostavlja se paljenje i blagoslov ognja, kao i procesija. Na početku se zapali uskrsna svijeća s Hvalospjevom, a u krsnoj službi samo se obnavljaju krsna obećanja (nema blagoslova krsne vode).

e) Gledom na eventualno blagoslivljanje jela za Uskrs, ovaj put neka to učine roditelji (otac ili majka) u svojim domovima nakon zajedničke molitve Očenaša, a svećenici će nakon Euharistije u crkvi izmoliti molitvu i blagosloviti vjernike znakom križa.

2. Molitva

Neka vjernici ostanu i dalje sjedinjeni u molitvi i razmatranju Božje Riječi, jer to pokazuje važnost i otajstvo ‘kućne Crkve’, koja se moli i zaziva Božju pomoć i blagoslov na sve članove obitelji, župe, nadbiskupije i naroda. Neka se pri tom posluže molitvenicima koji im stoje na raspolaganju. Zadarska je nadbiskupija u sklopu prisjećanja na 40. obljetnicu Branimirove godine tiskala molitveni priručnik „Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom misu slavi“. U njemu se nalaze molitve i kratka razmatranja o sadržaju Svetе Mise za svaki dan u tjednu.

Bili Vam blagoslovjeni dani Velikoga Tjedna, kao i blagdan Uskrsnuloga Gospodina, koji neka nam svima pomogne da u ovim danima kušnje budemo „u nadi radosni, u nevolji strpljivi i u molitvi postojani (usp. Rim 12,12).

**ZADAR: Nadbiskup Puljić na Cvjetnicu:
„U tami odbačenosti i Isusovog umiranja,
osjećamo kako rudi zora uskrsnuća“**

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je misno slavlje na Cvjetnicu, Nedjelju Muke Gospodnje 5. travnja u kapeli sv. Marka i zadarskih zaštitnika u Nadbiskupskom domu u Zadru.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

„Danas su diljem Hrvatske, Europe i svijeta katedrale i crkve prazne. Ali, ljudi su u duhu i putem medija povezani. Obitelji su postale prave kućne crkve u kojima se odvija liturgijski i molitveni život. Stoga ih sve uključujemo u svetu žrtvu na kojoj se Krist žrtvuje i dariva. Ova nas nedjelja uvodi u Veliki tjedan muke Gospodina našega Isusa Krista kako su je u viđenju opisali prorok Izajia i psalmist, a teološki orisali apostol Pavao i evanđelist Matej“ rekao je nadbiskup.

O otajstvu Isusove muke vjernici razmišljaju u svojim domovima, u duhu povezani sa svećenicima. „Dok razmatramo kako je Mesija osuđen, pati i umire, razmišljamo i o njegovim vjernima koji su mu povjerivali. Bogu zahvaljujemo za Isusove svjedočeku koji su u raznim situacijama i mjestima svjedočili za Krista, a i u naše vrijeme im se neki podruguju jer vjeruju, mole se i dolaze na svete sakramente“ rekao je mons. Puljić, opisujući sadržaj navještaja na Nedjelju Muke Gospodnje.

„Cvjetnica je poput svečano otvorenih vrata na kojemu su prikazana četiri reljefa. Lijevo gore na tom portalu je Pjesma o Sluzi Jahvinom proroka Izajie, dolje lijevo je opis Psalmiste. Desno gore je poruka svetog Pavla, a u donjem desnom kutu evanđelist Matej prikazuje dramu Isusovog žrtvovanja“ rekao je mons. Puljić. U drami Cvjetnice u prvom činu starozavjetni prorok Izajia u njegovo treće pjesmi o sluzi Jahvinom kaže: ‘Gospodin Bog mi uho otvori, ja se ne protivih niti uzmicah. Leđa podmetnuh onima što me udarahu’. „Doista, leđa mu bijahu izbratzana bičevima, kao oranica plugovima. A lice, ta ljepota svijeta bilo je neljudski iznakaženo i popljuvano. U pripjevnom psalmu još konkretnije i slikovitije opisuje se rulja zločinačku koja ga je opkolila kao čopor pasa, koji se podruguju, razvlače usne i mašu glavom“ rekao je mons. Puljić.

„Apostol Pavao kao zaljubljenik Krista raspetoga poručuje: ‘Ne daj Bože da bi se ičim drugim hvalio osim križem Gospodina našega Isusa Krista!’. Jer, nema drugog imena pod kapom nebeskom u kojem nam se spasiti osim imena Isusa Krista“ podsjetio je mons. Puljić.

U zadnjem činu prikazana je drama Isusovog žrtvovanja u činima o kojima ćemo razmišljati tijekom Svetoga tjedna. „Na početku muke vidimo glavare svećeničke i pismoznance u Jeruzalemu, a to znači kreatore politike, javnoga mnijenja i poretku. Na drugoj strani u Betaniji, u neznatnom mjestu u provinciji, dok Isus sjedi, dolazi ‘neka žena s posudom nardove skupcijene pomasti i polijeva je po Isusovoj glavi’. Krema društva u metropoli spremna smrt za Nevinoga, a u provinciji neznana žena pomazuje Isusa za njegov ukop“ rekao je nadbiskup.

U završnoj sceni drame čujemo Isusove najpotresnije riječi: ‘Bože moj, Bože moj zašto si me ostavio?’. „U srce nas dira plač i jauk napuštenog Mesije koji s križa vapije i moli. Nebo šuti. Priroda se buni. Sunce pomrčava. Nastaje tama po svoj zemlji. Strašna drama u koju su upleteni i ljudi i priroda. No, u svoj toj tami odbaćenosti, prijezira i Isusovog umiranja osjećamo kako tinja i rudi zora uskrsnuća. Stoga, svjesni da su i naši grijesi tomu doprinijeli, mi ponizna srca, dok Ga pratimo na njegovom križnom putu, molimo Isusa oproštenje za naše propuste i za naše grijeha. Pridružujemo se društvu onih dobrih žena koje su Isusa pratile na njegovom križnom putu i s njime supatile. Očima vjere ponavljamo satnikove riječi: ‘Zaista, ovaj čovjek bijaše Sin Božji’, koji nas je svojom mukom i smrću spasio i otkupio. Stoga, pred otajstvom našega spasenja i pred križem na kojem je Krist umro, ponavljamo zahvalno: Klanjamoti Kriste i blagoslivljamo te, jer si svojim svetim križem svijet otkupio! O Bože, pomozi našoj nevjeri“ potaknuo je nadbiskup Puljić.

ZADAR: Nadbiskup Puljić predvodio Misu posvete ulja u katedrali sv. Stošije

Na Veliki četvrtak, 9. travnja, zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je misu posvete ulja u katedrali sv. Stošije u Zadru. Na misi je nadbiskup Puljić blagoslovio ulje koje se koristi za bolesničko pomazanje i posvetio krizmu koja se koristi u sakramantu krštenja, potvrde i svetoga reda te kod posvete oltara i crkve.

„Veliki četvrtak podsjeća nas na rođenje euharistije i na ustanovu svećeničkog reda. Ovaj veliki dan, je, dakle, rođendan svećenika“ istaknuo je nadbiskup Puljić čiju propovijed prenosimo u cijelosti.

„Ovogodišnju Liturgiju Posvete ulja slavimo bez uobičajene koncelebracije svećenika iz Nadbiskupije i bez nazočnosti vjernika zbog opasnosti širenja zaraze korona virusa. U ovom času s nama su duhom povezani i svećenici i vjernici s kojima ovih dana na razne načine molimo i mislimo jedni na druge. Danas posebice mislimo na naše bolesnike koji će tražiti utjehu i bolesničko pomazanje ovim svetim uljima koje u našoj katedrali blagoslivljam i posvećujem. Mislit ćemo i na naše novokrštenike, krizmanike i ređenike koje će se u prigodi slavlja mazati svetim uljem, a ona se također koriste i kod posvete oltara i sakralnih prostora.

Dok slavimo ovu svetu euharistiju u posebnim okolnostima, u svoje molitve uključujem sve koji zauzeto rade u korist našega zdravlja i sigurnosti: liječnici, medicinske sestre i drugo zdravstveno osoblje, javni djelatnici, državni dužnosnici, policija, vojska, vatrogasci, trgovci i volonteri koji pokazuju iznimnu spremnost izložiti svoje živote i zdravlje u obrani od opasnog virusa i drugih nepogoda, poput nedavnog razornog potresa u Zagrebu. Sve ih uključujemo u svoje molitve koje upućujemo „Gospod zdravlja“ da nas izbavi od sadašnjih nevolja i zala.

Mi nastavljamo i prevencijom i molitvom činiti sve kako bi očuvali sebe i druge od opake bolesti, kako bi čim prije mogli započeti normalno raditi i živjeti. Neka nas i dalje prati snaga molitvenog zajedništva tijekom Svetog trodnevlja

Isusove žrtve na križu do uskrsnog jutra koje neka nas ispunji nadom, utjehom i novom snagom.

2. Liturgija Posvete ulja, koja se veže u Veliki četvrtak, dan je ustanove Presvete Euharistije i naš svećenički rođendan. U ovom slavlju otkrivamo da smo njegovom milošću postali svjedoci i poslužitelji toga velikoga otajstva i dara. Sjedinjeni u duhu sa svećenicima i redovnicima koji djeluju diljem naše Zadarske nadbiskupije i ove godine želimo posuditi svoj glas Kristu kako bismo nastavili oduševljeno naještati Njegovu Riječi te bili služitelji sakramenatâ i voditelji povjerenih crkvenih zajednicâ. A svoja svećenika obećanja učinit ćemo zajedno kad prođe ova nevolja pa u zahvalnom slavlju svečanog „Te Deuma“ reći ćemo ponovno: „Evo me, Gospodine, želim svim srcem i do kraja vršiti volju Tvoju!“

Nedavno je objavljena knjiga kardinala Roberta Saraha „Zamalo će večer i dan je na izmaku“ u kojoj je puno teksta posvećeno ulozi svećenika kojega Sarah definira kao „Božjeg čovjeka i čovjeka molitve“. On zapravo postoji isključivo za Boga i za bogoslužje, pa mora uvijek naći vremena za molitvu, časoslov, duhovno štivo, klanjanje i slavljenje Euharistije. Bez molitve svećenik se brzo istroši i isprazni pa „postane stroj koji beskorisno proizvodi mnogo buke“. Stoga je važno da se često povuče u pustinju ili na Horeb, na brdo Božje, kao Mojsije, Ilija i sam Isus. Ora et labora, moli i radi.

U tom kontekstu, kardinal Sarah spominje Majku Tereziju iz Kalkute u čijem je radnom danu prvo mjesto uvijek imao Isus. Prije susreta sa siromasima, susretala se s Bogom. Prije nego što bi uzela u svoje ruke umiruće siromuhe, bila je satima u Isusovim rukama. Kontemplirala je i ljubila Isusa, pa iz tog izvora ljubavi crpila snagu da se potpuno daruje najodbačenijima na zemlji.

3. Krist nam je povjerio veličanstvenu obvezu i odgovornost nastaviti njegovu prisutnost na zemlji. Stoga je htio da mu mi budemo potrebni! Ruke svećenika koje su pomazane posvećenim uljem koje se na ovaj dan posvećuje dilem svijeta, nisu više njihove ruke, već u službi Kri-

sta koji ih šalje neka blagoslivlju, oprštaju i tješe. Naime, posvećene osobe su svojim oda-birom i posvećenjem "raspeti s Kristom i u dubokom su zajedništvu s njegovim patnjama". To osbito razmatramo u ovom svetom Trodnevlju kad pratimo Isusa na njegovom trnovitom putu. I trudimo se suočiti njegovoj smrti kako bismo sa svetim Pavlom mogli ponavljati: "S Kristom sam razapet. Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist" (Gal 2, 19-20).

Draga braćo svećenici, naše je poslanje donositi Križ u srce svijeta, a naš život ima biti usredo-točen na svakodnevno slavljenje misne žrtve koja na nekravn način obnavlja žrtvu s Kalva-rije. Stoga je naš svakodnevni život umrežen u otajstvo Križa.

4. Uz trostruku službu upravljanja, poučavanja i posvećivanja (docendi, regendi et santificandi) mi smo zapravo čitavim svojim bićem „signum et sacramentum“, znak i sakrament kao uzor i poticaj svome stadi. I čitav naš život odvija se u sjeni Krista koji prihvata svoj križ i nosi ga do kraja. Mi smo stoga prepoznatljivi po našoj „zaljubljenosti u križ i evanđelje Isusa Krista“ te po bezuvjetnoj ljubavi prema narodu koji čezne za spasenjem.

Zaljubljenost u Krista i ljubav prema konkretnom čovjeku ne može se mjeriti uobičajenim mjerilima visine, širine ili težine. To se mjeri dimenzijama srca i očituje se u „susretljivosti, blagosti i dobroti“ kao i u poniznosti i svijesti da smo nedostojni grešnici kojima je ukazano veliko povjerenje i milost neba. Ako pak osjetimo da nas brojne obveze i životne teškoće pritišću i more, neka nas tješe Pavlove riječi: „Dosta vam je moja milost“ (2 Kor 12, 9) kao i njegov savjet učeniku Timoteju: „Ti, Božji čovječe, teži za pravednošću, pobožnošću, postojanošću i blagošću! Bij plemenitu bitku vjere i vrši neporočno i besprijeckorno ovu zapovijed do dolaska našeg Gospodina Isusa Krista“. (1 Tim 6, 11-14).

Božjim promisom dodijeljena nama je odgo-vorna i sveta zadaća sabirati, upućivati i od-gajati vjerničke zajednice ove mjesne Crkve zadarske. Uključimo u ovu svetu euharistijsku žrtvu povjerene duše, kolege svećenike na čelu s nadbiskupom te skupa s apostolom Petrom očitujmo svoje povjerenje, pa recimo: Na tvoju riječ, Gospodine (Lk 5, 5), želimo služiti evanđelju, želimo biti nositelji nade i djelitelji sve-tih otajstava. Ti si nas odabrao i pozvao još iz utrobe majke naše i poslao svjedočiti za tebe.

Udjeli nam vjeru, snagu i svijest kako može-mo sve „u Tebi koji nas jačaš“ (Fil 4, 13). Kri-ste s Posljednje Večere i Kalvarije, blagoslovi naše vjernike, roditelje, vjeroučitelje, redov-nice i redovnike, bogoslove i sjemeništarce te nas svećenike koji radimo na terenu ove svete Zadarske Crkve i posveti nas sve u ovoj godini otajstvom Velikoga Četvrtka. Amen“.

ZADAR: Nadbiskup Puljić na Misi Večere Gospodnje: „Euharistija jača Crkvu, Cr-kva živi od euharistije“

Misu Večere Gospodnje na Veliki četvrtak 9. travnja u katedrali sv. Stošije u Zadru predvo-dio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

„Obred Večere Gospodnje vraća nas u Dvoranu ustanove svećeničkog reda i Presvete Euhari-stije, u sklopu židovske Pashe koja je označava-la prijelaz iz egiptskog ropstva u slobodu. Isus je večeru Pashe započeo osobitim očitovanjem radosti zbog toga trenutka te je i rekao: ‘Svom sam dušom čeznuo blagovati s vama ovu Pas-hu’. Kako su to apostoli doživjeli, da Isus tako

izražava svoju radost i svoju čežnju koliko je htio blagovati Pashu s njima“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da je Isus tada učinio i druge postupke koji su se razlikovali od uobičajenog načina proslave Pashe. „Isus je uzeo kruh, blagoslovio ga, podijelio svojim učenicima, a onda i čašu vina koje je pretvorio u svoju krv. Drugo što je još učinio je obred pranja nogu kojega je samo apostol Ivan zabilježio. Time je Isus te večeri učinio zapravo tri djela: ustavnu presvete euharistije, svoje učenike zaredio je i ovlastio da to čine u njegovo ime, a zahvaljujući toj Isusovoj odredbi, mi smo sljednici te Božje odredbe i slavimo euharistiju povlašteni Božjom vlašću“ rekao je nadbiskup Puljić poručivši: „Euharistija snaži i jača Crkvu, Crkva živi od slavlja euharistije“.

„Osim euharistije i Svetoga reda, Isus je Posljednjom večerom udario temelje i novog poretka, nove civilizacije, civilizacije ljubavi i služenja, kako je sam pokazao u obredu pranja nogu“ naglasio je nadbiskup, potaknuvši da zahvalimo za darove euharistije i svećeničkog reda, „osobito što je pod znakovima kruha i vina Isus ostavio samog sebe nama kao zemaljsku popudbinu“.

„Od onog svetog i svečanog trenutka obnavlja se isto pod svakom svetom misom. Obnavlja se na nekrvni način milost križa i otkupljenja, o čemu osobito razmišljamo u Velikom tjednu. Teče i struji novi Božji život koji nam je Krist zaslužio svojom mukom, smrću i uskrsnućem. Stoga su euharistija i svećenički red dva sakramenta koja su sudbinski povezana. Nema svećenika bez euharistije, kao što nema euharistije bez svećenika. Svećenik priprema euharistijski stol da ljudi blaguju Tijelo Kristovo. Sam se stavlja na raspolaganje Bogu da preko njega i njegove službe preobražava svijet i vjeru“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši kako se, dok svećenik predvodi euharistijsko slavlje, „događa čudesna preobrazba, pretvorba čovjeka, povijesti i svemira. To je božanska pretvorba koja nadilazi vremena i prostore. Nadilazi našu moć razumijevanja i naše sposobnosti, to nismo do kraja kadri shvatiti i razumjeti“.

„Euharistijski Krist u središtu je kršćanske vjere i života kao otajstvo vjere. On je naša hrana i naša popudbina koja je nama putnicima u

ovom prolaznom svijetu potrebna. To je ta ne-prolazna hrana koju Crkva koristi, slavi i od nje živi. Prolazi svijet i njegova slava. Gospodin je blizu“ poručio je nadbiskup Puljić, zaključivši da je „svaka misna pretvorba predokus Božjeg Kraljevstva i navještaj njegovog konačnog dolaska“.

U misi su suslavili mons. Josip Lenkić, generalni vikar Zadarske nadbiskupije, katedralni župnik Josip Radojica Pinčić i nadbiskupov tajnik don Damir Šehić.

ZADAR: Obred Velikog petka u katedrali sv. Stošije

Službu Muke Gospodnje na Veliki petak 10. travnja u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

„Na Veliki petak u 15 sati dogodilo se bezumno ljudsko djelo kada je Golgotu, malu uzvisinu u blizini Jeruzalema, oblila božanska krv, krv našeg spasitelja Isusa, Božjeg jaganjca. Pred neukrotivom svjetinom koja je kao pomahnila tražila njegovu smrt, Pilat je popustio i oprao ruke, a židovske starještine ostvarili su svoj cilj. Samo se priroda zastidjela. I dok se zemlja tresla, a hramska zavjesa pucala po sredini, Isusovo srce razdiralo se od bola jer njegov narod ga muči i viče ‘Raspni ga, raspni’“ rekao je nadbiskup Puljić, navodeći da su u tom žalosnom procesu koji se naviješta na Veliki petak sudjelovali predstavnici različitih zvanja i staleža: mogućnici, suci, svećenici, vođe stranaka, bogataši, intelektualci, dvorani, građani, vojska, narod, sluge i služavke, muškarci i žene, pojedinci i društva.

„Glavni junak je Isus, Sin Božji, jedini Spasitelj i

Otkupitelj svijeta. Drama koja uznemiruje srce započinje u vrtu i završava u vrtu gdje je Isus sahranjen. Evanđelist nas podsjeća na Edenski vrt izgubljenog raja, gdje su naši praroditelji Adam i Eva sve proigrali. Isusova muka započinje također u vrtu u kojem novi Adam, Isus Krist, sve popravlja. Popravlja po križu koji postaje naš lijek, snaga i utjeha“ rekao je nadbiskup, potaknuvši na obraćanje Isusovoj i našoj majci koju nam je pod križem predao.

Muku našega Gospodina po Ivanu navijestio je katedralni župnik don Josip Radojica Pinčić. Suslavili su još mons. Josip Lenkić, generalni vikar Zadarske nadbiskupije i don Damir Šehić, nadbiskupov tajnik.

Nakon Sveopće molitve u koju je ove godine uključen i zaziv molitve za pogodene pandemijom koronavirusa, uslijedio je obred klanjanja križu, euharistijska služba i završni blagoslov.

ZADAR: Nadbiskup Puljić na Uskrsnom bdijenju: „U uskrsnoj noći Krist je raskinuo okove smrti“

Uskrsno bdjenje u subotu 11. travnja u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Na početku svećane liturgije nadbiskup je upalio uskrsnu svijeću u središtu prezbiterija, a Himan uskrsnoj svijeći otpjevao je katedralni župnik Josip Radojica Pinčić. Tijekom bogoslužja obnovljena su i kršna obećanja.

U propovijedi je nadbiskup rekao da su navještana biblijska čitanja vezana uz povijest spašenja. „Od prvog Gospodnjeg ‘Neka mi bude’

do evanđelja u kojem nam evanđelist opisuje događaj Kristovog uskrsnuća. Sav svemir, sva povijest išla je upravo prema tome centralnom događaju Isusove pobjede nad smrću i nad grijehom, išla je prema njegovom slavnom uskrsnuću. Zato svećana liturgija bdijenja. Nijedna druga liturgija nije tako duboka i svećana kao ova vazmena, kojom Crkva ulazi u otajstvo onoga što će se na Uskrs dogoditi“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši kako „prekrasan Himan uskrsnoj svijeći predstavlja Isusa Uskrsloga i divne misli o povijesti spasenja“.

„U uskrsnoj noći Krist je raskinuo okove smrti i uskrsnuo je kao pobjednik od mrtvih. Ova se večer nadovezuje na ono što smo pratili kroz liturgiju Muke gospodnje, kroz dramu velikog boja između ljubavi koja se bezrezervno predaje i tajne zla koja se očitovala u neshvatljivoj mržnji i neprijateljstvu. U obredima velikog Bdijenja odjekuje riječ satnika ‘Zaista, ovaj čovjek bijaše Sin Božji’“ rekao je nadbiskup, podsjetivši da liturgija bdijenja inače započinje uz vatru, blagoslovom ognja, pod vedrim nebom. „Time se želi reći: Ovo je nebeski, svemirski događaj. Ovo je nadpovijesna milosna stvarnost koju nam je Krist objavio po svome križu, muci, smrti i uskrsnuću. To je liturgija koja spaja nebesko sa zemaljskim, povezuje božansko s ljudskim, kako se i kaže u Himnu uskrsnoj svijeći“ istaknuo je mons. Puljić.

„Vrhunac je euharistijsko slavlje u kojem se na nekrvan način obnavlja žrtva Novog saveza. Zato su apostoli svaki dan postojano hrlili u hram gdje su u radosti srca uzimali hranu, hvatali Boga i uživali naklonost svega naroda. Kristovo uskrsnuće je kamen temeljac naše vjere i nepomućeno svjetlo u povijesti ljudskoga mraka i tame. Krist je njeno središte i raskrižje, njezin smisao i njeno otkupljenje“ poručio je nadbiskup Puljić.

ZADAR: Nadbiskup Puljić na svetkovinu Uskrsa: „Neka uskrsni blagoslov bude zalog sigurnosti u nesigurnom vremenu“

Svečano misno slavlje na svetkovinu Uskrsa u nedjelju 12. travnja u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Nadbiskup je izrazio suosjećanje sa svi-

ma koji su pogodjeni posljedicama pandemije, potaknuvši ljudе koji trpe da, za dobro svijeta, svoje patnje prikažу i združe s Isusom patnikom koji ih ne napušta ni u tim teškim trenucima.

„Neka uskrsni blagoslov bude zalog vaše sigurnosti u ovom nesigurnom vremenu, vaše stabilnosti u ovim promjenjivim vremenima i vaša snaga u svemu na što nas ovaj život izaziva. Osobito mislimo na one koji su prikovani za stolice i krevete, na bolesne i napuštene – neka znaju da nisu sami. S njima smo. S njima je i Gospodin patnik kojem su oni najbliži“ poručio je mons. Puljić.

Nakon šutnje Velikog petka i Velike subote, na Uskrsnom bdijenju čuli smo crkvena zvona koja su najavila veliki događaj, da je Gospodin uskrsnuo, rekao je nadbiskup, izražavajući duhovnu povezanost s narodom koji prati misnu slavlja putem medija.

Šutnja Velike subote „već više tjedana vlada Zadrom, domovinom i cijelom svijetom radi opasne zaraze koronavirusa“ rekao je nadbiskup, istaknuvši da su u liturgiji Uskrsnog bdijenja „nedostajali milozvučni glasovi“ Katedralnog zbora sv. Stošije i „nazočnost vjernika koji su ove godine u svojim domovima pratili obrede preko različitih medija. No, prostorom naše prazne katedrale odjeknuo je Himan uskrsnoj svjeći koja simbolizira Krista pobjednika“ naglasio je mons. Puljić. Podsjetio je da je taj veličanstveni Himan spjevan u 4. st. na sjeveru Italije, a započinje riječju ‘Exultet’ – „Nek usklikne sad nebesko mnoštvo anđela“.

„Dok spominjem nastanak toga Himna u sjevernoj Italiji, ne mogu ne misliti na one tisuće nastradalih od opasnoga virusa upravo u tom dijelu Italije i suočaćati s obiteljima, pojedincima, s biskupijama koje su uz brojne žrtve vjernika imale i ogroman broj žrtava svećenika. Suosjećamo i pratimo ih ljudskom, molitvenom i kršćanskom solidarnošću“ rekao je nadbiskup.

„Isusovo uskrsnuće postaje kamenom temeljcem apostolskog naviještanja. I naša Crkva zadarska svjedoči i propovijeda istu radosnu vijest našega spasenja: ‘Uskrsnuo je kako je rekao, aleluja!’. Ponešena snagom Duha Svetoga,

ona upire pogled prema nebu te pjeva: Znamo da si doistine, uskrsnuo Božji Sine!“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da je uskrsnuli Krist gospodar života i smrti koji nam upućuje utješne riječi: „Ne bojte se. Ja sam uskrsnuće i život. Tko vjeruje u mene, živjet će ako i umre“. „Osnaženi tom vjerom i mi smo kadri, svim nevoljama usprkos, „stajati čvrsto u Gospodinu“ (Fil 4, 1). Jer Uskrsnuli je svjetlo u povijesti ljudskoga mraka i tame i najsnažnije vrelo našeg optimizma i nade. U to ime, želim optimizmom i nadom ispunjene dolazeće dane“ poručio je mons. Puljić.

Nadbiskup je poželio blagoslovljene uskrsne blagdane svećenicima koji su u župama „ovlašteni suradnici biskupskega reda“.

„Budite i u ovim teškim okolnostima propovjednici nade, širitelji optimizma i pouzdanja. Uskrsne blagdane čestitam redovnicama i redovnicima koji samozatajno služe Bogu po svojim zavjetima, daju svjedočanstvo čvrste vjere te svakome tko ih upita pružaju razloge nade koja je u njima. Želim blagoslovljene uskrsne blagdane vama, drage obitelji, koje ste po svom zvanju ‘mala Crkva’ u koje se ovih dana krize i kušnje sam Gospodin preselio i s vama hodi i moli. Vi ste ga prihvatali kao ono učenici iz Emausa i pozvali neka ostane s vama ‘jer zamalo će večer i dan je na izmaku’. Družite se s njime u molitvi, razgovoru i čitanju njegove riječi. Ta sam je rekao ‘Kad ste dvojica ili trojica sabrani u moje ime, ja sam s vama’“ potaknuo je nadbiskup Puljić.

„Želim blagoslovljene uskrsne blagdane predstavnicima građanske vlasti na lokalnoj, gradskoj, županijskoj i na državnoj razini. Oni

su snagom službe pozvani u temelje našega društva ugrađivati vrednote mira, tolerancije, pravde, poštivanja i solidarnosti. U ovo teško i izazovno vrijeme valja im se boriti s dodatnim osjećajima straha i panike te odstranjivati sve što rađa malodušjem i pesimizmom. A to nije nimalo lako, posebice u ozračju neizvjesnosti“ primijetio je nadbiskup.

„Blagoslovljeni uskrsni blagdani svima koji su prošlih tijedana vodili i vode brigu za zdravlje i sigurnost ljudi, posebice liječnici, medicinske sestre i drugo zdravstveno osoblje, javni djelatnici, državni dužnosnici, policija i vojska, vatrogasci i trgovci, volonteri i djelatnici obavijesnih sredstava. Sve koji su se izložili u obrani od opasnog virusa i razornog potresa koji je pogodio Zagreb i okolicu, preporučujemo Gospu od Zdravlja neka nas izbavi od sadašnjih nevolja i zala“ preporučio je nadbiskup.

„Uskrsne dobre želje upućujem posebice brojnim ucviljenim obiteljima, starcima i bolesnicima, posebice onima koji su nedavno oboljeli od opakog virusa, pa su svojom patnjom najbliži Kristu patniku. Neka svoju muku i probleme prikazuju za dobro našega naroda te bolju i skladniju budućnost naše Domovine. Svi ćemo im za to biti neizmjerno zahvalni. Blagoslovljene uskrsne blagdane upućujem učiteljima i odgojiteljima mladih naraštaja, vjeroučiteljima i katehetama, obrtnicima, ratarima i pomorcima i svima koji u znoju lica svoga zarađujete kruh svoj svagdanji“ rekao je nadbiskup Puljić.

Poželio je blagoslovljene uskrsne blagdane i zauzetim vjernicima laicima, pjevačima, bratima, ministrantima, članovima ekonomskih i pastoralnih vijeća te katoličkih društava i

udruga, poručivši da je Isusovo uskrsnuće „nebeski događaj, nadpovijesna stvarnost u kojoj Krist svojim križem i uskrsnućem povezuje nebesko sa zemaljskim te božansko s ljudskim“.

Suslavili su katedralni župnik Josip Radojica Pinčić, ceremonijar Roland Jelić, Ante Sorić, ravnatelj Klasične gimnazije Ivan Pavao II. Zadar i nadbiskupov tajnik Damir Šehić. Misno slavlje izravno su prenosili Diadora TV i Radio Zadar.

Župa Presvetog Srca Isusova u Zadru – Priopćenje za javnost

Draga naša braćo i sestre,

živeći u ovom virtualnom svijetu vijesti i razlike objave se šire brže od svakog virusa. Tako je i nas iznenadila objava simpatičnog videa koja je nastala u vrijeme proba za slavlja koja prenosimo. Spomenuti video nismo baš željeli svima objaviti jer iako je šaljiv htjeli smo da to bude interno. Međutim, netko je valjda proslijedio taj video i naša dobra braća fra Ante i fra Nikica postala su viralni hit. Nije nam žao!

Nek se u ovom sumornom vremenu tuge proširi i malo radosti i smijeha! Ima puno takvih događaja iz naše redovničke obitelji, to svi koji nas poznaju znaju, i na to smo ponosni.

Neka i ovaj naš šaljivi video Bog okreće na dobro pa ljudi ćešće počnu pratiti objave naše stranice, a za one kojima će biti ovo prilika za neke zlobne komentare protiv Crkve i njezinih službenika i dalje ćemo ustrajno moliti.

Radost vam Uskrslog i osmijeh na lice! Jer to je najbolji lijek za ovo teško vrijeme!

Vaša braća franjevci i sestre milosrdnice iz Župe Presvetog Srca Isusova

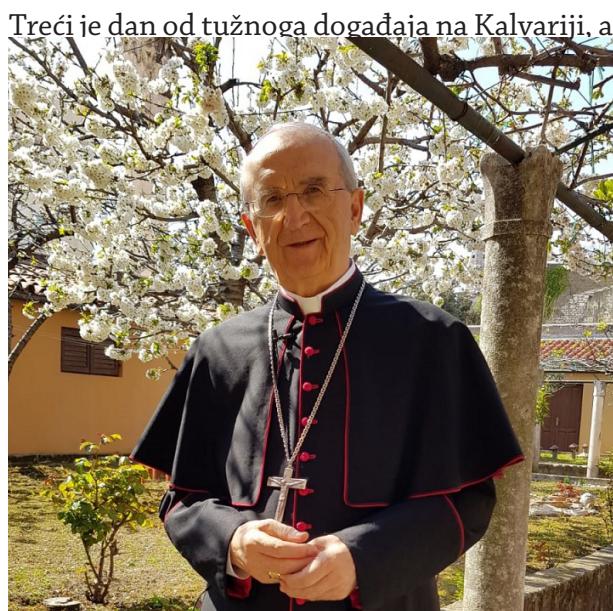
ZADAR: Nadbiskup Puljić na Uskrsni ponедјељак: „Kad Isus dolazi u našu sredinu, zapочinje pravi razgovor“

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je misno slavlje na Uskrsni ponedjeljak 13. travnja u kapeli sv. Marka i zadarskih zaštitnika u Nadbiskupskom domu u Zadru. Prigodno razmatranje nadbiskupa Puljića donosimo u cijelosti:

Prekrasan je evanđeoski opis dvojice učenika koji se vraćaju u svoj rodni Emaus, raspravljući potišteno i razočarano o svemu što se tih dana događalo u Jeruzalemu – a oni se nadahu... Možemo li se i mi usporediti s tom dvojicom Isusovih učenika koji se vraćaju u Emaus, a na putu im se pridružio Isus stranac kojega ne prepoznaju? On živi, uskrsnuli, s njima raspravlja o svemu što se tih dana zbilo. Iako ga ne prepoznaju, srce im ipak gori u grudima dok ga slušaju. Razočarani su, jer se nije dogodilo ono što su očekivali. Ali u njima još živi silna nada.

Put hoda učenika iz Emausa slika je našeg ljudskog hoda i našeg života, a Emaus prema kojem su se oni zaputili označava povratak na staro. U konkretnom slučaju, to je zapravo bjež od Jeruzalema. I drugi su učenici pobegli. Jer po naravi, svatko bježi od udaranja i poruge, od križa, od razularene gomile huškača, od križnoga puta. No, sada je tu s njima na putu Onaj koji je ostao, koji nije pobegao. I trudi se obrazložiti sve što se tih dana događalo u Jeruzalemu.

A onda divan tekst kojim Luka počinje drugi dio ove priče i kaže: 'Zaustaviše se'. Tada učenici zamoliše stranca neka ostane s njima, jer znamoće večer. Odsada svoj pogled oni usmjeravaju prema novom suputniku, koji ih je na početku pitao kakve to rasprave vode među sobom. Oni ne vide blaženi završetak koji kao kruna svemu daje smisao i značenje.

oni umjesto proslave Uskrsnuća slave oproštaj. Dobro je, stoga, što su se zaustavili s Isusom koji im je svojim razgovorom upravio pogled koji gleda naprijed. Jer kad Isus dolazi u našu sredinu, započinje pravi razgovor. Učenici opisuju svoje nadahnuće, svoje nedoumice, svoju frustriranost i razočaranje. Pomalo zatim pali se buktinja u njihovom srcu, kad im Isus počne govoriti i tumačiti Pisma. Sada od brbljivih i potištenih sugovornika, oni postaju pažljivi slušatelji koji upijaju nebesku poruku punu svjetla i značenja. I ta će poruka učiniti da krenu u protivnom smjeru, ne bježeći od Jeruzalema, nego vraćajući se u Jeruzalem.

Nasuprot depresiji i razočaranju kojima su bili obasuli svoga sugovornika, sada ih taj stranac privlači pa ga mole neka ostane s njima. U društvu i razgovoru s tim strancem, oni osjećaju kako im srce gori. Osjećaju svjetlo i toplinu u grudima, jer su oslobođeni vlastitih predsuda i očekivanja, a svoju pozornost usmjerili su sada na svoga suputnika kojemu iznose svoju muku, razočaranja i očekivanja. Ali i svoju žudnju za Otkupiteljem. Jer nadali su se da će on otkupiti Izraela, i s pravom očekivali da to učini on koji se pred Bogom i pred ljudima pokazao silan na riječima i na djelima.

Nakon što su obilno iznijeli svoja razmišljanja, postaju pozorni slušatelji. Istina, oni poznaju dobro Pisma, ali ono važno o patnji i o slavi promaklo im je. Čuli su i čitali o sudbini Sina Čovječjega koja je zapisana u Zakonu i prorocima. No te večeri, kad je suputnik na njihovu molbu ostao s njima te ponovio one blagoslovljene geste s Posljednje večere, u razlomljenom kruhu učenici će prepoznati raspetoga i uskrsloga Gospodina. I ostaviti zapisano kako im je srce gorjelo dok im je tumačio Pisma.

Neka i nama to iskustvo učenika iz Emausa pomogne još više cijeniti dar svete mise koju nam je Gospodin ostavio kao popudbinu i dar na našem ovozemnom putovanju. I neka sada još jače gori naše srce od čežnje i želje da u skoroj budućnosti nakon ove pandemije, možemo u našim crkvama molitvama i pjesmama hvaliti uskrsloga Gospodina koji nam se darovao pod prilikama kruha i vina.

Dok još jednom upućujem svima iskrene uskrne čestitke, s obiljem Božjeg blagoslova, zaključujem molitvom Isusu nazočnom u našoj euharistiji: O sveta gozbo na kojoj se Krist blaguje, slavi se spomen Muke njegove. Duša se napunja milošću i daje nam se zalog buduće slave.

Priopćenje o odgodi koncerta suvremene duhovne glazbe ‘Hrvatska u Plavom kaputiću’ na Višnjiku u Zadru

Obaveštava se javnost i službeno putem Priopćenja, premda je odluka bila podrazumijevajuća i svi smo to od početka donošenja posebnih odredbi o javnom okupljanju i mogli znati, da se do daljnega odgada veliki koncert suvremene duhovne glazbe ‘Večer slavljenja – Hrvatska u Plavom kaputiću’ čije je održavanje bilo predviđeno za petak, 24. travnja 2020. g. u sportskoj dvorani Višnjik u Zadru.

Caritas Zadarske nadbiskupije, organizator koncerta, zahvaljuje pokroviteljima koncerta, Gradu Zadru i Zadarskoj županiji, kao i gospodinu Denisu Karloviću, direktoru ŠC-a Višnjik, na velikoj raspoloživosti i suradnji koja je u startu omogućila da priprema koncerta kreće uspješno, na najvećoj razini i suradnički kvalitetno.

Zahvaljujemo i dragim izvođačima koji su otvorenoga srca za podržati plemenitu nakanu u pomoći izgradnje ‘Kuće sjećanja Plavi kaputić’ pokraj Vukovara, u spomen na sve stradale u Domovinskom ratu. Izvođači su: Alan Hržica, Sestre Husar, Sestre Palić, Sestre Ramljak i Vanessa Mioč.

Velika zahvala ide divnim i požrtvovnim volonterima koji su svoje slobodno vrijeme sramačno i radosno stavili u službu osobne prodaje karata dolaskom ispred župnih crkava, kao i drugim pojedincima diljem Nadbiskupije koji su spremni animirati za dolazak na koncert i podjelom karata, omogućivši tako vjernicima Zadarske nadbiskupije neposrednu mogućnost nabave ulaznice za taj željeni koncert.

Zahvaljujemo i svećenicima koji su obavijestili javnost o tom događaju i preuzimanjem karata također pomogli zalog uspjeha budućeg kon-

certa. Hvala svima koji su sudjelovali u promociji koncerta grafičkim dizajnom, izradom vizuala i tiskanjem karata, što je bila prva faza u javnoj afirmaciji koncerta koju su nam okolnosti dopustile učiniti do donošenja posebnih odredbi.

Karte koje su ljudi već kupili vrijede za koncert kada bude održan u drugom terminu. Ako netko želi povrat novca za kupljenu kartu, može doći u Ordinariat Zadarske nadbiskupije, Bi-jankinijeva 2, Zadar, predati kartu i dobiti povratni novac, radnim danom od 9 do 12 sati. Ili nazvati na broj mobitela 098 918 03 26.

Novi termin održavanja koncerta bit će doнесен u skladu s normalizacijom okolnosti u društvu, a o njegovom održavanju javnost ćemo pravovremeno obavijestiti.

Vjerujemo da će duhovno zajedništvo sudionika koncerta na Višnjiku, koje će nadići okvire Zadarske nadbiskupije, biti osobita zahvala Gospodinu za snagu kako Njegovom milošću premošćujemo izazove sadašnjeg vremena te će, u trenutku kada se koncert dogodi, pjesme u slavu Gospodina biti poput dažda koje će molitvom natopiti hrvatsku domovinu, potrebe našeg naroda i cijelog svijeta.

Kada se koncert ostvari, kada to dopuste okolnosti, bit će to dah slobode koji će sudionike koncerta i javnost ganuti. U ime organizatora i pokrovitelja, Koordinacija u organizaciji koncerta svim vjernicima i ljudima dobre volje, među kojima su i tisuće onih koji će pohoditi veliki koncert suvremene duhovne glazbe Alana Hržice i prijatelja, želi blagoslov Uskrslog Gospodina kojemu povjeravamo i milosni trenutak našeg susreta u sportskoj dvorani na Višnjiku u Zadru.

ZADAR: Nadbiskup Puljić: „Toma je izgovorio najljepši usklik vjere: Gospodin moj i Bog moj!“

Misno slavlje na drugu vazmenu nedjelju 19. travnja u kapeli sv. Marka i zadarskih zaštitnika u Nadbiskupskom domu u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

Tragom navještaja iz Djela Apostolskih kako su „braća bila postojana u nauku apostolskom, u

lomljenju kruha i u molitvama“ i „sve im je bilo zajedničko“, nadbiskup je u propovijedi govorio o tom četverostrukom zajedništvu Crkve. „Takovom obliku zajedništva najbliži je onaj koji nalazimo u obitelji jer je obilježen zajedništvom stola te zajedništvom stjecanja i raspodjele materijalnih dobara. Isus je želio neka njegovi budu ‘zajednica braće i sestara’. Stoga Luka izvješćuje kako je ‘u mnoštvu onih koji su prigrili vjeru bilo jedno srce i jedna duša’. A ljudi su upirali prstom i govorili ‘gledajte samo kako se ljube’“ istaknuo je mons. Puljić.

„Evangelist Luka osobito ističe kako su kršćani bili ‘postojani u nauku apostolskom’. Sabirali su se oko Božje Riječi i slušali svjedočanstva apostola koji su im prenosili svoje iskustvo druženja s Isusom. Apostoli ne žele nametati nešto svojega, nego ono što su primili. Zajedništvo ‘u lomljenju kruha’ je izraz za slavlje euharistije“ rekao je nadbiskup. Treća odlika je ‘zajednica je bila sabrana u molitvi s Marijom i drugim ženama’. „Apostoli potiču vjernike neka mole „za sve ljude, kraljeve i one koji su na vlasti, jer to je dobro i ugodno pred Spasiteljem našim Bogom koji hoće spasiti sve ljude“ (1 Tim 2, 3-4). Zajedništvo molitve otkriva dimenziju koju je Isus obećao, kad su dvojica ili trojica sabrana u njegovo ime, da je i on među njima“ rekao je nadbiskup.

Luka izvješćuje da je prva kršćanska zajednica bila prepoznatljiva i po zajedništvu dobara. „Apostolski spisi govore da su se prvi kršćani dobrima obdarivali. Josip, koga su apostoli nazvali Barnaba, prodaje njivu i novac donosi apostolima (Dj 4, 36), a jednako čine i bračni par Ananija i Safira (Dj 5, 1-11). Bili su jedno pa im je i ono što su posjedovali postalo zajedničko. Zajedništvo dobara prve kršćanske zajednice nije bio neki njezin hobi, nego bitno obilježje po kojem se očitovala svijetu“ poručio je mons. Puljić.

U svjetlu navještaja Evangelja, nadbiskup Puljić govorio je o naravi apostola Tome. „Na uskrsno jutro svi učenici su bili zajedno, osim Jude koji se objesio i Tome koji je nestao. Isusova smrt raspršila je apostole. Ipak, skupili su se u subotu navečer po Uskrsu u nadi protiv nade, ne bi li se štogod dogodilo. Toma je oti-

šao za svojim poslom jer je kod njega pobijedio pesimizam. Uvjeravao je sebe i druge da je sve propalo, nakon tri godine tumaranja po Palestini. On je bio sve rasprodao i pošao za Učiteljem. Kad tamo, sve propade. I Toma se izgubio. Nema ga čitavi tjedan. Učitelj se ukazuje, ali Tome nema. Sakrio se da ga nitko ne vidi. To je Toma koji pita i provjerava. Takav je bio i dok se s Isusom družio“ rekao je nadbiskup.

„Isus govorи apostolima kako će ubrzo otpovoditi k Ocu, i to trnovitim putem, i kako će im na nebu pripraviti mjesto. Čini se da razumiju, a nijedan ne razumije, pogotovo s obzirom na križni put. Isus ponavlja da znaju put, jer im je tri puta navješćivao da će umrijeti. Tada jedan „između njih, Toma Blizanac“ istupi, podiže glas i odvrati Isusu da oni zapravo ne znaju kamo on ide i prema tome ne znaju ni puta. Petar će Tomi, neka takve stvari ne pita. Ali Toma pogleda apostole: ‘Zar netko od vas zna kuda i kamo ide Gospodin? Ako vi znate kuda on ide, ja ne znam. Isuse, meni nije jasno kojim Ti putem ideš, niti znam taj put’. Isto se ponavlja i nakon uskrsnuća. Toma je iskren, pa što osjeća, to i kaže. On priznaje da ne može vjerovati“ priopovjedio je nadbiskup, zamislivši Tomino obraćanje pred apostolima: „Možete reći da sam tvrdoglav, sumnjičav, nevjernik, ali to sam ja. Stoga vam i sada kažem: Dok ne stavim svoje prste u mjesto Isusovih čavala, dok ga ne vidim svojim ljudskim očima, dok ne stavim ruku u njegov bok, neću vjerovati“. Ali kad se Toma uvjerio da je pred njim uskrsli Krist, on tada više nije vjerovao u sebe. Izgovorio je najljepši usklik vjere koji vjernik može izgovoriti: ‘Gospodin moj i Bog moj!’. U tom trenutku Toma je prihvatio Isusa kao Istinu, Put i Život. Toma je čovjek koji traži, ispituje, muči se, sumnja, ne vjeruje, traga. Ali, kad je našao, kad je upoznao, kad je iskusio Isusovu dobrotu i strpljivost, onda prihvata potpuno, bez pridržaja, pa svim svojim bićem, umom i srcem kaže: Gospodin moj i Bog moj!“ poručio je nadbiskup Puljić.

ZADAR: Susret nadbiskupa Puljića s članovima Stožera civilne zaštite Zadarske županije

Zadarski nadbiskup mons. dr. Želimir Puljić, u utorak, 21. travnja, posjetio je Stožer civilne zaštite Zadarske županije. Na susretu u domu Županije susreo se sa zadarskim županom Božidarom Longinom koji je na početku izrazio dobrodošlicu i zahvalio nadbiskupu na dolasku, te predstavio članove županijskog Stožera. Zamolio je članove neka kratko izvijeste o stanju u Zadarskoj županiji u onim sektorima za koje su zaduženi.

Prikaz stanja, obzirom na COVID-19, Zadarske županije, iznijeli su Načelnik stožera civilne zaštite Šime Vicković, zamjenik župana, Anton Dražina načelnik PU zadarske, ravnatelj Opće bolnice Zadar dr. med. Željko Čulina, načelnik županijskog Centra 112 Miro Andrić, te zamjenik župana Šime Mršić. Prikazom aktualnog stanja i mjera koje su na snazi radi virusa COVID-19, župan Longin izrazio je nadu da će novonastalo stanje trajati što kraće i kako se nuda povratku i normalizaciji redovnih okolnosti. Također je istaknuo kako svi zajedno moramo biti svjesni okolnosti u kojima se nalazimo i kako je ova situacija zajednička i da jedino svi zajedno možemo iznijeti teret okolnosti u kojima se nalazimo.

Nadbiskup je zahvalio članovima Stožera na detalnjom izvješću s terena, te izrazio nadu kako će nam novonastale okolnosti pomoći da budemo bliže jedni drugima, te da ćemo u vremenu opasne krize Koronavirusa prevencijom i molitvom uspjeti prevladati suvremen teškoće i izazove. Izrazio je nadu kako izolacija neće ostaviti loših posljedica na ponašanje ljudi i da će nam obiteljsko druženje pomoći vrednovati zaboravljene dimenzije obiteljskog zajedništva. Na kraju susreta uz zahvalu za izvješće i zalaganje oko zajedničkog dobra svih građana, nadbiskup je izrazio nadu da će opasnost COVID-19 virusa prestati što prije te da će se mjere građanskog života uskoro vratiti svom redovitom tijeku. Serijal 'Uz 100. obljetnicu rođenja Karola Wojtile, prvog pape Slavena – Nadbiskup Želimir Puljić'

'Uz 100. obljetnicu rođenja Karola Wojtile, prvog pape Slavena – Nadbiskup Želimir Puljić' naziv je niza specijaliziranih emisija koje će povodom 100. godišnjice rođenja sv. Ivana Pavla II. (18. svibnja 1920. – 18. svibnja 2020.) prirediti zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

Ti će video prilozi biti objavljivani na YouTube kanalu Zadarske nadbiskupije počevši u subotu, 25. travnja i tako slijedom još sedam subota, zaključno u subotu, 13. lipnja. U trajanju oko 15 minuta, te će emisije biti emitirane svakog utorka u 18,00 sati na regionalnoj televiziji Diadora sa sjedištem u Zadru, počevši u utorak, 5. svibnja.

Također, IKA će video snimke i tekstove mons. Puljića objavljivati nadolazećih osam subota a i HKR će u svom programu emitirati te emisije o životu velikoga Pape koji je svojim apostolskim predanjem zadužio Crkvu i svijet. Wojtila je brižnom pastirskom blizinom osobito darovao hrvatski narod i Crkvu u Hrvata svojim pohodima, ali i međunarodnim priznanjem hrvatske državne neovisnosti usred agresorskog rata, što je bio presedan u povijesti vatikanske diplomacije. Ivan Pavao II. darovao je hrvatski narod i beatifikacijom kardinala Alojzija Stepinca proglašavajući hrvatskog blaženika uzornim primjerom mučenika na čelu povorke biskupa Europe u vrijeme Drugog svjetskog rata, izražavajući priznanje Stepinčevom osobnom zauzimanju i promicanju prava na život svih naroda, odlučnog u otporu totalitarnim diktaturama po cijenu gubitka vlastitog tjelesnog života.

Crkva u Poljskoj i Rimu u proteklom razdoblju bila se pripremala prigodno proslaviti 100. godišnjicu rođenja Karola Wojtile na visokoj razini i svečano liturgijskim i društvenim događajima. Na središnjoj svečanosti toga obilježavanja u Poljskoj u svibnju trebao je osobno sudjelovati i nadbiskup Puljić. Sve se odgodilo zbog proglašenja pandemije.

Ističući potrebu da se ne zaboravi ta velika osobnost u životu Katoličke Crkve i svijeta te u zahvalnosti Bogu za dar toga iznimnog Pape, nadbiskup Puljić želio je obilježiti rođendanski spomen jubilej sv. Ivana Pavla II. nizom emi-

sija u kojima će predstaviti razne segmente iz života, pastirskog djelovanja i pontifikata Karola Wojtile: biografske, teološke, duhovne, pastoralne, evangelizacijske, pastirske pohode, znanstvene, kulturne i društvene aspekte, razne inicijative koje je Wojtila pokretao, događaje i ustanove koje je utemeljio, svete i blažene koje je proglašio, nauk Crkve koji je izlagao, papinske enciklike i apostolske pobudnice koje je objavio te ostavio u evanđeosko nasljeđe, kao odgovor Crkve i ponudu Boga na sve potrebe, čežnje i traženje čovjeka.

„Imajući u vidu dugogodišnji pontifikat Ivana Pavla II., a trajao je 27 godina, te velike zasluge koje je stekao za Crkvu i društvo, osobito glede naše hrvatske situacije, povodom 100. godišnjice njegovog rođenja čini mi se prikladnim govoriti o Ivanu Pavlu II. koji je svojim nastupom, osobnošću i riječju osvajao ljude – ne za sebe, nego za Krista! Zadnja četvrtina 20. st. zapravo je bila u znaku Ivana Pavla II. koji će zbog djela koja je učinio i misijskog žara koji je pokazao biti zapisan i zapamćen kao ‘veliki papa’, poput Grgura Velikog i Leona Velikog“ poručuje nadbiskup Puljić u prvoj emisiji o Papi koji je isticao: “Društvo protiv Boga uvijek se pretvara u društvo protiv čovjeka”.

Tijekom svoga pontifikata, Wojtila je obišao 129 zemalja svijeta u sklopu 103 međunarodna putovanja. U Italiji je ostvario 142 pohoda. Objavio je 14 enciklike, 12 apostolskih pobudnika, 37 apostolskih pisama i 10 apostolskih konstitucija. Odobrio je Zakonik kanonskog prava 1983. g., a novi Katekizam Katoličke Crkve 1992. g.

„Poštovani i dragi gledatelji, slušatelji i čitatelji! Zahvalni Bogu što smo bili suvremenici svetoga Ivana Pavla II., prihvatimo njegov poziv i vapaj, pa otvarajmo Kristu sve više vrata naše duše i našega srca, našega doma i obitelji, naših škola i prostora gdje radimo. Neka nam i ovo potresno iskustvo koronevirusa pomogne da se okrenemo Bogu od kojega dolazi svaki dobar dar. Učimo od sv. Ivana Pavla II. kako se Krista voli i kako mu se odano moli.

Neka i nama ovaj Isusov učenik i zaljubljenik pomogne da budemo vjerni sluge svoga Gos-

podara koji ljube Boga i čovjeka te zauzeto mole za potrebe svijeta, Crkve i Domovine. Sveti Ivane Pavle, pomozi nam u tome i moli za nas!“ poručuje nadbiskup Puljić na početku specijaliziranog niza emisija uz 100. obljetnicu rođenja Karola Wojtyle.

Zainteresirani za sadržaj kojega će prirediti mons. Puljić o sv. Ivanu Pavlu II., Papi koji je uveo Katoličku Crkvu u treće tisućljeće te je u vremenima velikih društvenih izazova beskompromisno i hrabro odgovarao na mnoga moralna pitanja, proglašavajući Božji naum i uzdižući dostojanstvo čovjeka, potiču se pretplatiti na YouTube kanal Zadarska nadbiskupija na poveznici https://www.youtube.com/channel/UCyZz_HGK5ozufl6xQaeQ4Ag kako bi dobivali obavijesti o emisijama.

Također, prateći IKU i slušajući HKR koji objavom toga specijala promiču dostojanstveno obilježavanje 100. godišnjice rođenja sv. Ivana Pavla II., u prigodi smo kao Crkva i narod zajedno se prisjetiti, obogatiti uvidima u taj sveti život te zahvaliti za dobročinstva koja je Bog darovao nama i svijetu po velikome papi Wojtilli koji je govorio ovako: “Nikad nije bilo jednostavno prihvatići poruke Evandželja i nikad neće biti. Ne možemo izbjegći svaku kritiku, niti je moguće udovoljiti svima. Crkva nema političkih ambicija. Kada ona nudi svoj specifičan prilog velikim i uvijek aktualnim problemima čovječanstva, miru, pravdi, razvitku i svakom vrijednom naporu usmjerrenom na promicanje i obranu čovjekova dostojanstva, ona to čini jer je uvjerenja da to ulazi u njenu vlastitu misiju. Misija je vezana za spasenje čovjeka, ljudskog bića u njegovoj potpunosti, individualne osobe koja primjenjuje svoj vječni poziv u svjetovnoj povijesti jednog sastava zajednica i društava. Bog nikada ne prestaje djelovati, a njegov glavni posao uvijek će ostati križ i uskrsnuće Kristovo!”.

„Ne bojte se! Otvorite širom vrata Kristu“ – Uz 100. obljetnicu rođenja Karola Wojtyla, prvog pape Slavena (1. dio)

„Ne bojte se! Otvorite širom vrata Kristu“, poziv kojega je sv. Ivan Pavao II. uputio svim ljudima i strukturama u svijetu na početku

U generalnoj audijenciji 20. listopada 1999. godine dubrovački biskup mons. Želimir Puljić uročio je Papi "Zahvalnicu" za iskazanu ljubav, a Sveti Otac je s pažnjom čitao. No, u tom trenutku prolomio se pljesak dubrovačkih hodočasnika, a na to je Papa otpozdravio mahanjem rukom

svoga izbora za papu 1978. g., naziv je prvog razmatranja u nizu emisija "Uz 100. obljetnicu rođenja Karola Wojtyla, prvog pape Slavena – nadbiskup Želimir Puljić".

Proslava 100. godišnjice rođenja sv. Ivana Pavla II. bila je planirana obilježiti se nizom događaja na razini sveopće Crkve, a sve je odgođeno zbog pandemije koronavirusa. Za proslaviti stoti rođendan Karola Wojtyle 18. svibnja bila su određena dva središnja mjesta. Glavni susret u Vatikanu trebao je predvoditi papa Franjo. Uz mnoge proslave u Poljskoj, osobito svečano bilo bi u Krakowu odakle je Wojtyla bio pozvan preuzeti službu pape, a poziv za tamošnje sudjelovanje dobio je i mons. Puljić.

Tekst razmatranja prvog dijela iz serijala čiji je autor nadbiskup Puljić donosimo u cijelosti:

Poštovani gledatelji i slušatelji,

Nalazimo se u uskrsnom vremenu i vremenu izazovnog koronavirusa pa Vas od srca sve pozdravljam i želim blagoslov i pomoć Uskrslog Gospodina.

U prošlu nedjelju, (19. travnja) proslavili smo Mali Uskrs, Bijelu nedjelju ili kako se sve češće

govori, Nedjelju Božanskog milosrđa. Ta Nedjelja Božanskog milosrđa vezana je uz jednu mističarku, Poljakinju, sv. Faustinu Kowalsku, koja je u svojim osobitim mističnim iskustvima u ono vrijeme predvidjela dvije stvari.

Predvidjela je izbijanje Drugog svjetskog rata i predvidjela je sjajnu zvijezdu s Istoka koja će doći na Petrovu stolicu. Uz blagdan Božanskog milosrđa vezane su također i dvije stvari koje bih htio odmah na početku spomenuti. To je smrt velikoga pape Ivana Pavla II. koja je bila 2. travnja 2005. godine, upravo na Nedjelju Božanskog milosrđa.

Šest godina poslije Papine smrti, 2011. g., njegov nasljednik Benedikt XVI., papa u miru, upravo je na Nedjelju Božanskog milosrđa proglašio svoga predšasnika Ivana Pavla II. blaženim. Bio je to prvi slučaj da jedan papa svoga prethodnika proglašava blaženim.

Bio sam na tom slavlju. Trebalo je samo doživjeti onu atmosferu u Rimu gdje se milijunsко mnoštvo okupilo sa svih strana svijeta, osobito iz njegove rodne Poljske i posebice velika skupina mladih koji su za njim rado hodali, njega rado slušali te su došli na tu veliku proslavu

proglašenja blaženim Ivana Pavla II.

Tada je njegov dugogodišnji suradnik i njegov nasljednik Benedikt XVI., u svojoj homiliji na Wojtylinu beatifikaciju, rekao jednu rečenicu kojom je oslikao Ivana Pavla II., ali usudio bih se reći i predstavio samoga sebe. Rekao je, vrlo dirljivim riječima pohvale, kako je Ivan Pavao II., Karol Wojtyla, utjecao na svijet, na vjernike i na Crkvu svojom „snažnom, darežljivom i apostolskom vjerom“ i dodao „koja je i mene hrabrla i izgrađivala“.

Hvala obojici Papa! Hvala Ivanu Pavlu II. koji je tako svojom vjerom izgrađivao i svoga nasljednika, ali hvala i Benediktu XVI. što je to uočio i osobito naglasio kod proglašenja blaženim.

Imajući u vidu ovoga velikoga Papu i njegov dugogodišnji pontifikat koji je trajao 27 godina, kao i velike zasluge koje je stekao glede Crkve i društva, posebice glede naše hrvatske situacije, čini mi se prikladnim reći nekoliko riječi o njemu, danas i u sljedećim emisijama, u kojima ćemo pokušati prikazati ovoga velikog Papu.

Kad spominjem njegove zasluge za našu hrvatsku situaciju, dovoljno je spomenuti da je tri puta bio kod nas. Učinio je tri pastirska pohoda u Hrvatskoj, 1994. godine, u ono teško vrijeme rata, 1998. g. kada je proglašio kardinala Alojzija Stepinca blaženim u Mariji Bistrici i pohodio Split te 2003. g. kada je pohodio Dubrovnik, Đakovo, Osijek, Rijeku i Zadar.

Ne možemo mu dovoljno zahvaliti za njegovu brigu i za njegovu zauzetost za nas i naše ljude.

Osim toga, on je Hrvate pohodio i dva puta u Bosni i Hercegovini. Bio je u Sarajevu i u Banja Luci, kada je proglašio blaženim Ivana Merza, a u Dubrovniku blaženu Mariju Petković.

Dakle, on je svojom snažnom vjerom utjecao, kako je rekao Benedikt XVI., na svijet i na ljudе. On je svojim nastupom, osobnošću i riječju osvajao ljude – ne za sebe, nego za Krista. Od one prve javne propovijedi kada je zamolio neka svi otvore vrata Kristu jer On najbolje zna što je u srcu čovjeka, do onog njegovog posljednjeg 'Zbogom', par dana prije smrti, kada se pojavio na prozoru i zbog bolesti grla nije mogao izgovoriti nijedne riječi. Ali i ta pojava je odaslala osobitu poruku, kao da je htio reći: 'Ja sam spreman, odlazim Ocu svome. Rastajem se od vas, ali neka vas Bog blagosloví'. I tim posljednjim pojavlјivanjem odasla je važnu poruku ljudima i svijetu.

Zadnja četvrtina 20. stoljeća, od 1978. godine kada je bio izabran za papu do 2005. kada je preminuo, možemo slobodno reći da je bila u znaku Ivana Pavla II. koji će zbog djela koja je učinio i misijskog žara koji je pokazao, biti zapisan i zapamćen u povijesti kao Veliki papa. Poput Grgura Velikog ili Leona Velikog, i Ivan Pavao II., siguran sam, bit će upisan kao 'Veliki', s velikim slovom v – Veliki Ivan Pavao II.!

A kako je počelo?

Kardinal Felici je 16. listopada 1978. godine, poslijepodne, uobičajenom frazom na lodi Svetoga Petra najavio: „Habemus Papam“. Imamo papu! Prolomio se aplauz, ali kad je izgovorio njegovo ime, Karol Wojtyla, mnogi su ostali zatečeni. Jedan novinar je rekao, čak i šokirani. Pogotovo oni iz Istočnog bloka odakle je sv. Ivan Pavao II. došao.

Zato je talijanski povjesničar Impagliazzo 2010. g. uredio i objavio knjigu 'Wojtylin šok'. Wojtyla je dakle, šokirao tadašnji svijet. Ta studijska knjiga ima 477 stranica, za koju je pozvao petnaest suradnika, uvaženih autora, i osvijetlila je s

raznih vidika ovoga velikog i zanimljivog Papu.

Budući da će 18. svibnja biti stoti rođendan svetog Ivana Pavla II., učinilo mi se prikladnim nešto reći o tom velikom i dragom nam Papi.

Danas bih htio istaknuti onaj početak. Onu njegovu nastupnu homiliju 22. listopada 1978. godine, kada se na neki način predstavio svijetu i izrekao svoju želju. A usudio bih se reći, i označio svoj program. Njegovo predstavljanje toga dana bilo je toliko znakovito, da je Kongregacija za proglašenje svetih i blaženih odlučila da se njegov liturgijski spomendan ne slavi na dan njegove smrti, 2. travnja kada se rodio za nebo, kako se obično čini za druge svece i blaženike, nego upravo ovaj dan – odabrali su neka to bude 22. listopada, kada je on nastupio, službeno započeo svoj pontifikat, kada je javno obznanio svijetu svoj program i pokazao što želi učiniti za vrijeme svoga pontifikata.

Bio je to dan kada je i on poput Petra, pred narođom, pred okupljenim kardinalima, biskupima, kao Petar kod Cezareje Filipove, ispovjedio najprije svoju vjeru; da on vjeruje Kristu uskrslome, poput Petra koji je to učinio kod Cezareje Filipove kada je Isus pitao: „Što vi kažete, tko sam ja?“. „Ti si Sin Božji“, rekao je Petar. Papa je pozvao sve neka čuju još jednom te Petrove riječi.

Ivan Pavao II. je također u tom trenutku sa strahom i poštovanjem preuzeo službu i rekao da on kao novi biskup Rima sa strahom pristupa na Petrovu stolicu, pa odmah na početku službe upravlja žarku, poniznu i odanu molitvu Kristu: „Učini, Gospodine, da budem vjerni i dobri sluga. Dapače, sluga slugu Božjih“.

A odmah poslije te žarke molitve i vapaja za svoju službu, svima nazočnima i svima koji su pratili prijenos toga preuzimanja službe obratio se glasnim poklikom: „Neka se nitko ne boji Krista i njegove moći. I neka širom otvore vrata Kristu. Neka se Njegovoj spasiteljskoj vlasti otvore granice država, gospodarski i politički sustavi, široka područja kulture, uljudbe i razvjeta. Ne bojte se, jer Krist zna što je u srcu čovjeka. Samo On to zna! Molite i za mene i pomozite mi da mu mogu odano služiti“. Uistinu, prava ispovijed pravoga pastira i misionara

koji preuzima odgovornu službu papinstva.

Poštovani i dragi slušatelji i gledatelji!

Zahvalni Bogu što smo bili suvremenici svetog Ivana Pavla II., prihvatimo i mi ovaj njegov poziv i vapaj pa sve više otvarajmo Kristu vrata naše duše i našega srca, našega doma i naših obitelji, naših škola i prostora gdje živimo i radimo.

Neka nam i ovo potresno iskustvo korone-virusa koje sada proživljavamo, pomogne da se okrenemo Bogu od kojega dolazi svaki dobar dar. Učimo od svetog Ivana Pavla II. kako se Krista voli i kako mu se odano moli. Neka i nama ovaj Isusov učenik, sv. Ivan Pavao II. i zaljubljenik u Krista Raspetoga, pomogne da budemo vjereni sluge svoga Gospodara, koji ljube Boga i čovjeka te zauzeto mole za potrebe svijeta, Crkve i Domovine.

Da bismo mogli kratko osjetiti što je ovaj veliki Papa u svome 27-godišnjem pontifikatu učinio, donijet će vam samo nekoliko brojki, da samo vidite kakav nam je poklad ostavio ovaj veliki Papa.

Tijekom svoga pontifikata u 27 godina obišao je 129 zemalja svijeta u sklopu svoja 103 međunarodna putovanja. Imao je također brojna putovanja u Italiji, njih 142, a u Rimskoj biskupiji u kojoj je on biskup, od 328 župa po-hodio je 274 župe. Objavio je 14 enciklika, 12 apostolskih pobudnica, 37 apostolskih pisama i 10 apostolskih konstitucija. Odobrio je Zakonik kanonskog prava 1983. godine, a novi Katekizam Katoličke Crkve 1992. godine. Objavio je knjigu „Prijeći prag nade“ (1994.), „Dar i otajstvo“ (1996.) povodom 50-te obljetnice misništva te knjigu pjesama „Rimski triptih“.

Održao je brojne svečanosti proglašenja blaženih i svetih, beatifikacija i kanonizacija, na kojima je proglašio 1241 blaženika i 478 svetaca. Imenovao je 187 novih kardinala, a među imenovanim su i četvorica Hrvata: pokojni Franjo Kuharić i Josip Uhač te živući, Vinko Puljić i Josip Bozanić.

Brojna putovanja i susrete najbolje čemo shvatiti u kontekstu njegovih riječi koje je izgovorio

u istoj toj nastupnoj homiliji na početku pontifikata, kada je rekao: „Želim svima doći, sve posjetiti, i mjesto gdje se moli i ljudi koji mole; beduine u pustinji i karmelićane i cistercite u samostanima; bolesnike u krevetima i radnike u tvornicama. Htio bih vidjeti i sve one koji su poniženi i obespravljeni. Htio bih zaviriti i iza kućnih pragova vaših kuća, posvuda bih htio doći“. Evo, to je program koji je on obznanio u toj svojoj nastupnoj propovijedi.

Ostavljao je dojam „Božjeg generala“ koji predvodi vojsku u borbi sa zlom i napastima svijeta. Stalno je bio u pokretu i među ljudima. A njegov mač bio je uperen protiv idola našeg vremena, protiv svijeta koji bježi od Boga.

Sjetimo se kako je i Mojsije, kad se vratio, našao narod da se klanja zlatnom teletu, bio bijesan, razbio je ploče. Jer narod se okrenuo prema idolima. Čini se da je Ivan Pavao II. također išao ovim svijetom s mačem, boreći se protiv idola suvremenoga svijeta.

Ali on se borio isto tako i za ljudska prava, za prava čovjeka, zauzimajući se osobito za slabe i ugrožene. Prošao je svijetom braneći ljudska prava. No, ne smijemo zaboraviti da se on kao Božji čovjek, borio i za božanska prava. I Bog ima pravo prebivati u ovom svijetu kojega je stvorio, njega se ne smije tjerati iz naše povijesti. Zato se zauzimao ne samo za ljudska, nego i za božanska prava, za pravo vjerovati u Isusa Krista. On se nije umarao braniti i božanska prava, moleći i vapijući neka ljudi otvore vrata Kristu, jedinom Otkupitelju i Spasitelju ljudi.

Završavam sa željom da i mi nešto naučimo od ovoga velikoga Pape, a to je – otvarati svoje srce, svoju dušu Kristu, kako je on to zaželio za vrijeme svoga javnoga nastupa i da znamo voljeti Krista i njemu se od srca moliti.

Molimo također i zauzeto se zauzimajmo za čovjeka kojemu je potrebna naša pomoć. I molimo svi zajedno za potrebe Crkve, za potrebe svijeta, potrebe naše Domovine – poklikom i usklikom: Sveti Ivane Pavle, pomozi nam, moli za nas i blagoslovi nas!“.

Uz subotnje objave na IKI, HKR će osam nedjelja (26. travnja do 14. lipnja) u 13,30 sati

emitirati emisije o sv. Ivanu Pavlu II. autora nadbiskupa Puljića, u produkciji zadarske televizije Diadora u čijem se će programu emitirati utorkom u 18,00 sati, počevši 5. svibnja.

ZADAR: Proslavljen blagdan bl. Jakova Zadranina

Franjevačka provincija sv. Jeronima sa sjedištem u Zadru proslavila je blagdan bl. Jakova Zadranina, istaknutog člana svoje Provincije, u ponедjeljak 27. travnja, misnim slavlјima bez naroda u crkvi sv. Frane u Zadru gdje je bl. Jakov djelovao, kao i u župnoj crkvi Presvetog Srca Isusova u Zadru gdje djeluju franjevci te Provincije.

Papa Klement XI. odobrio je štovanje bl. Jakova 1700. g. za cijeli Franjevački red. Papa Leon XIII. dopustio je da se štuje u Zadarskoj nadbiskupiji te Časoslov i Misal franjevačkih zajednica hrvatskog jezičnog područja donose tekstove za liturgijsko štovanje bl. Jakova.

Umirovljeni papa Benedikt XVI. potpisao je 19. prosinca 2009. g. Dekret o junačkom stupnju kršćanskih kreposti bl. Jakova Zadranina. U iščekivanju njegovog proglašenja svetim, predstoji još utvrditi čudo izmoljeno po Jakovljevom zagovoru.

Bl. Jakov (Zadar 1400. – Bitetto, 27. travnja 1490.) živio je 40 godina u južnotalijanskom gradiću Bitetto u čijoj se samostanskoj crkvi gdje je djelovao i umro nalazi neraspadnuto tijelo bl. Jakova. Bl. Jakov je zaštitnik Bitetta gdje se njegov blagdan slavi više dana svečano liturgijski, procesijom od samostanske crkve do katedrale, kao i raznim vjerskim i društvenim događajima.

Vjernici Bitetta donijeli su relikvije bl. Jakova i njegovu sliku u Zadar 1989. g. U Godini velikog jubileja kršćanstva 2000. g. vjernici Zadarske nadbiskupije hodočastili su u Bitetto, a predvodio ih je umirovljeni zadarski nadbiskup Marijan Oblak i tadašnji provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima dr. fra Bernardin Škunca. Bilo je to povodom 600. obljetnice rođenja bl. Jakova i 300. godišnjice njegova proglašenja blaženim.

Bl. Jakov u dokumentima je zapisan kao Ilirska

(Illyricus), Zadranin (a Jadera, di Zara), Dalmatinac. U kasnijoj talijanskoj literaturi prevladava 'da Bitetto'. Za vrijeme pošasti kuge u Bittetu pokraj Barija, 1483. g. posvjedočio je predanu ljubav i požrtvovnost prema zaraženim bolesnicima. Inače je osobitu pažnju i pomoć pružao djeci u nevolji.

Život bl. Jakova predstavio je fra Nikica Devčić, župni vikar župe Presvetog Srca Isusova na Voštarnici u Zadru. „Jakov je s 20 godina stupio u Franjevački red u samostanu sv. Frane u Zadru kao brat pomoćnik. Nije bio svećenik, nego redovnik. Kad je kustos, zamjenik provincijala, 1438. g. pošao na generalni kapitul Reda u Italiju, Jakov ga je pratio. Nakon kapitula ostao je u Franjevačkoj provinciji sv. Nikole biskupa u Bariju, glavnom gradu Apulije. Djelovao je u apulijskim samostanima Cassano delle Murge, Conversano, Bari. Taj redovnik žarke molitve, izuzetno marljiv u svakodnevnim poslovima, bio je kuhan u samostanskoj kuhinji, vrtlar, vratar, sakristan i sakupljač milostinje“ rekao je fra Nikica, opisujući i duhovnost bl. Jakova.

„Bio je veliki štovatelj Majke Božje, osobito pobožan u razmatranju Kristove muke. Vršio je pokornička djela. Predavao se činjenju stroge pokore, dugotrajnoj molitvi i kontemplaciji, pri čemu je doživljavao i zanose, ekstaze. Još za života vidjelo se kako ga je Bog darovao kajzama proroštva, levitacije i činjenja čudesa. Preminuo je 27. travnja 1490. g. u samostanu u Bitettu. Narod ga je već za života, a osobito nakon smrti smatrao svecem te su mu odmah počeli iskazivati štovanje i zazivati njegov zavor u molitvama. Predaja kaže kako je na mjestu gdje je zakopao svoj štap u vrtu, kasnije izraslo prekrasno stablo“ rekao je fra Nikica.

Aktualizirajući poruku života bl. Jakova, fra

Nikica je rekao da smo pozvani staviti ono što imamo na raspolaganje Bogu za širenje njegovog kraljevstva. „Bl. Jakov se brinuo i za tjelesni život, ali ne svoj, koliko svoje braće kojih je služio, kako bi oni bili podržani u službi redovnika i svećenika. Po uzoru na bl. Jakova, ono što jesmo i što imamo stavljajmo na raspolaganje braći i sestrama, osobito onima koji su najpotrebitiji“ rekao je fra Nikica, istaknuvši pritom djelovanje Udruge bl. Jakova Zadranina pri zadarskom samostanu sv. Frane koja pomaže ljudima u potrebi i teško oboljelima.

„U grčkom jeziku postoje dvije riječi za život: bios i zoe. Bios je biološki, tjelesni život. Uz zoe uvijek stoji pridjev vječni – to je život vječnosti, božanski život. Biološki život je Božji dar, ali on sa smrću nestaje. Život vječni kojega smo primili na krštenju treba rasti i po smrti prijeći u božanski život. Bl. Jakov je svojim životom potvrdio kako Isus, pravi kruh života, želi nasititi naše duše i duhovnom hranom utaziti glad čovjeka. Ta hrana su njegova Riječ, Tijelo, Krv i Duh Sveti“ rekao je fra Nikica, potaknuvši vjernike da jačaju vjeru u Isusa koji je došao utaziti našu glad za istinom, pravdom i ljubavlju.

Izjava nadbiskupa Želimira Puljića, predsjednika HBK, glede pridržavanja mjera u sprječavanju pandemije koronavirusa

Draga braćo svećenici i dragi vjernici,

Bolesti su uvijek bile i ostale sastavni dio ljudskoga života. I tako će biti do konca svijeta. Premda je napredak medicine i drugih znanosti olakšao i ubrzao liječenje mnogih bolesti, svjedoci smo kako nedovoljno poznati koronavirus stvara neizvjesnost i nesigurnost u mukotrpnoj borbi za očuvanje zdravlja. U toj borbi i brizi za zdravlje duše i tijela dužni smo koristiti raspoloživa naravna i nadnaravna sredstva.

Dok zahvaljujemo svima koji su se brinuli i koji se brinu o zdravlju građana, zahvaljujemo svećenicima i vjernicima što su odgovorno prihvatali Odredaba HBK s obzirom na sprječavanje širenja bolesti COVID-19. A donesene su iz ljudavi i odgovornosti za život i zdravlje svih nas.

I nisu bile iznimka, već u zajedništvu sa Svetim Ocem, kao što su to učinile i brojne Biskupske konferencije prije ili poslije nas. Svojom disciplinom i žrtvom pokazali smo kršćansku odgovornost za opće dobro, a to je pripomoglo da pandemija ne zahvati više stanovnika Hrvatske, te da ne bude uzrokom patnje i umiranja, kao što je to bio slučaj u nekim drugim zemljama.

Potičemo vas, draga braćo i sestre, da nastavite s tim djelima pobožnosti i molimo naše nebeske zaštitnike neka nam pomognu biti postojani u vjeri i isprose nam mir duše i tijela. Uz ovu duhovnu pomoć i potporu valja se pridržavati i zdravstvenih mjera u vidu potrebite prevencije pred nepoznatim i opasnim virusom koji ugrožava zdravlje i živote ljudi.

U vidu sprječavanja zaraze, opreza i zaštite zdravlja ljudi potičemo sve vas, draga braćo svećenici i sve vas, dragi vjernici, da se nastavite pridržavati i najnovijih preporuka Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo o fizičkom distanciranju, pojačanoj osobnoj higijeni, pojačanoj higijeni prostora i praćenju zdravstvenog stanja koje se odnose na crkvene prostore i vjerska okupljanja.

Riječ je o stručnom mišljenju i preporukama, koje od svih nas traže da ih poštujemo i savjesno pridržavamo. Biskupi će u tom vidu izdati smjernice i preporuke za svoje dijeceze. Sve vjernike i ljude dobre volje stavljamo pod moćni zagovor naše nebeske Majke – Blažene Djevice Marije i sv. Josipa, zaštitnika Crkve i naše Domovine i svih svetih zaštitnika naših biskupija.

IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA

ZADAR: Blagoslov kapele Bl. Miroslava Bulešića u Sjemeništu ‘Zmajević’

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić blagoslovio je kapelu Bl. Miroslava Bulešića u Nadbiskupskom sjemeništu ‘Zmajević’ u Zadru u četvrtak 16. travnja. Kapela se nalazi u zgradici trostoljetnog zadarskog međubiskupijskog sjemeništa gdje su odgajane i poučavane generacije svećenika i biskupa Crkve u Hrvata kao i naraštaji hrvatskih intelektualaca koji su stjecali naobrazbu u sklopu klasične gimnazije koja je do demokratskih promjena u Hrvatskoj djelovala u sklopu sjemeništa ‘Zmajević’.

Na početku slavlja nadbiskup Puljić poškropio je blagoslovom vodom oltar i zidove kapele. Kapela je u cijelosti dobila novo, obnovljeno građevinsko ruho, mramorni pod i inventar, novi drveni oltar, ambon, klupe i prodor svjetlosti po prizorima koji će biti ukrašeni vitrajima s prizorima važnih trenutaka iz života Blažene Djevice Marije čiji se naslov Bezgrešno začeće na istoimenu svetkovinu slavi kao blagdan zaštitnice sjemeništa. U ustanovi gdje se odgajaju svećenici, posvećena je sveće-

ničkom velikaru bl. Miroslavu Bulešiću čije će relikvije biti položene u središte oblikovanog križa u oltaru.

U propovijedi je nadbiskup govorio o mučeniku Bulešiću, uzornom svećeniku koji može biti primjer bogoslovima, svećenicima, kao i duhovna pravnja u zaštiti krizmanika jer je Bulešić stradao u prigodi podjele sakramenta svete potvrde. Po broju ubijenih svećenika u komunizmu, Hrvatska je u vrhu stradalih država, a brojčano mali hrvatski narod među najviše pogodenim u zemljama bivšeg komunističkog režima u kojoj su komunisti ubili najviše svećenika u Europi.

„S netom napunjenih 27 godina života i 5 godina svećeništva, Bulešić je sazrio do punine i postao mučenikom krizme i zaštitnikom Istre i svećenika. Bilo je to doba kad su komunisti pobili 630 hrvatskih svećenika (oko 17% klera), 73 bogoslova i sjemeništarca, to je jedna čitava bogoslovija, 22 brata laika iz raznih redovničkih zajednica te tridesetak časnih sestara. A tek nekoliko ih je uzdignuto na čast oltara“ naglasio je nadbiskup Puljić.

Podsjetio je na poruku sv. Ivana Pavla II. u Mariji Bistrici 1998. g., kada je za svog drugog pastirskog pohoda Hrvatskoj proglašavajući Alojzija Stepinca blaženim, rekao: „Velik je broj mučenika koji su tijekom stoljeća nikli u ovim krajevima, počevši od vremena Rimskoga carstva, s likovima kao što su Venancije, Dujam, Stošija, Kvirin, Euzebij, Polion, Mavro i toliki drugi. Njima su se u kasnijim stoljećima pridružili Nikola Tavelić i Marko Križevčanin, zatim mnogi svjedoci vjere u vrijeme otomanske vladavine te oni iz naših vremena među kojima se ističe svijetla osoba kardinala Stepinca. Osim njih ima i mnogo drugih pastira i običnih vjernika, muževa i žena koji su krvlju potvrdili svoju vjernost Kristu“. „Jedan od njih je i blaženi Miroslav Bulešić“ istaknuo je mons. Puljić.

„Da bi netko mogao bio mučenik mora umrijeti ‘in odium fidei’, tj. da je ubijen iz mržnje prema vjeri, a k tomu i da je ubijeni prihvatio nasilnu smrt slobodno, svjesno, dragovoljno i iz ljubavi prema vjeri, ‘in amorem fidei’. Zahvalni smo Božjoj Providnosti što je 28. rujna 2013. mladi svećenik Miroslav Bulešić uzdignut na čast oltara. Katolička teologija gleda na mučenika kao na dovršenog čovjeka i kršćanina. Jer on je u najtežim okolnostima, uz prolijevanje krvi, svjedočio o Božjoj ljubavi. Mučenike razlikujemo od drugih upravo po tomu što su to učinili isključivo iz ljubavi i radi ljubavi. Miroslav je bio spremjan na to“ poručio je nadbiskup, citirajući Bulešićev zapis u njegovom dnevniku od 22. ožujka 1944.: „Moj život darujem za svoje stado. Uz Tvoju milost, i ako me Ti učiniš dostoјnjim, ne bojim se mučeništva, već ga žudim. Neka bude Tvoja volja“.

Nadbiskup je izložio i životopis Bulešića. Rođen je 13. svibnja 1920. u istarskom selu Čabrunići, župa Svetvinčenat, u obitelji Mihe i Lucije rod. Butković. „Kad je odlučio poći u sjemenište poslali su ga u Kopar, a malo iza toga u Rim, jer „radi se o odličnom, otvorenom, pobožnom i dobrom mlađiću“. Nakon završenih studija (1939.-1943.), u župnoj crkvi u Svetvinčentu primio je svećeničko ređenje, 11. travnja 1943. Bulešić je zapisao u dnevniku: „Moja majka, otac i braća su plakali: Sin im je umro

i prestao biti njihova svojina i počinje biti stvar Božja“. U jesen je imenovan župnikom u Baderni gdje je hrabrio i zauzimao se za ljude, posebice za one koji su u ratnom vihoru bili najugroženiji. Zbog odvažnog, dosljednog i načelnog djelovanja, Bulešiću su stizale prijetnje s raznih strana, pa je u osobnom dnevniku zapisao: „Ako me hoćeš k sebi, Gospodine, evo me pripravna. Darujem Ti život za svoje stado“. Protivnicima pak i progoniteljima on poručuje: ‘Moja je osveta – oprost’“ rekao je nadbiskup Puljić.

„U jesen 1945. imenovan je župnikom u Kanfanaru. Komunisti su grubim pritiscima odvraćali vjernike od mise i crkvenih obreda. Usprkos tomu, župljeni su u većem broju dolazili u crkvu i pažljivo slušali što župnik propovijeda. Zbog toga su neki članovi komunističke partije 1946. zaključili: „Dok je ovaj živ, narod neće ići za nama, niti dolaziti na naše sastanke“. U kolovozu 1947. pratio je delegata Sveće Stolice, mons. dr. Jakoba Ukmara, kod dijeljenja krizme u Buzetu i okolnim župama. U subotu, 23. kolovoza 1947., kad su razulareni komunisti upali u župnu crkvu u Buzetu, Bulešić je branio prilaz svetohraništu rekavši: ‘Ovamo možete proći samo preko mene mrtva’. Sutradan, 24. kolovoza 1947., u Lanišću je bilo planirano dijeljenje svete krizme.

IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA

Nakon završetka obreda krizme pobunjenici su upali u župnu kuću i ubodima nožem u grlo ubili don Miroslava Bulevića“ podsjetio je nadbiskup.

„Mons. dr. Jakob Ukmarić, komu je don Miroslav pomagao kod podjele sakramenta potvrde, u službenom izvješću 1947. napisao je: „Nakon završetka krizme u crkvi, uputili smo se u župnu kuću. Četvrt sata nakon toga, oko jedanaest sati, pobunjenici su ušli u kuću i ubili nožem velečasnog Bulevića koji je bio pokraj vrata. Ja sam izišao iz župnog ureda u predvorje i video kako mrtav leži na tlu među zlikovcima koji su zapošjeli kuću. Povukao sam se u sobu gdje sam teško izudaran ostao ležeći u krvi“. Bulević je ubijen ubodima noža u grlo, a prema riječima očevidaca, kad je umirao govorio: ‘Isuse, primi dušu moju’“ rekao je mons. Puljić.

U toj će se kapeli na molitvu okupljati sjemeništarci i svećenici na mjesecnim rekolekcijama. „Tu će dolaziti i učenici Katoličke osnovne škole koja nosi naslov Ive Mašine, koji je poput Bulevića stradao zbog javnog ispovijedanja vjere. Neka ovaj duhovni kutak bude mjesto sabranosti i nadahnuća svima koji ovdje budu navraćali moliti zagovor svećenika Miroslava. On neka u nama trajno čuva ‘božanske ljubavi žar’, kako kaže jedna pjesmu njemu u čast: ‘Potvrde svete ti darove štitis, Duha i Istine milosni dar. Blaženi Miro, podaj nam snage: Božanske ljubavi čuvaj nam žar’“ zaključio je nadbiskup Puljić.

Na kraju mise, rektor sjemeništa don Roland Jelić izrazio je uvjerenje da će sjemeništarci na tom Bogu posvećenom mjestu „osjećati toplinu koju je ta kapela uvijek pružala“. Podsjetio je i na bivše rektore koji su kapelu počeli obnavljati. To su pokojni don Čedomil Šupraha „koji je svim silama htio obnoviti kapelu“ i don Ante Dražina. „Drago mi je da će kapela biti posvećena bl. Miroslavu Buleviću koji bi trebao biti još više poznat u našem narodu. Neka on bude zagovornik za naše sjemenište kod dragoga Boga“ poručio je don Roland.

Dan blagoslova kapele također je poticajan u povezanosti sa svećenicima koji su svoje poslanje kao primjer pastirskog služenja utkali u život Crkve. Datum blagoslova je na rođendan pape emeritusa Benedikta XVI. i u zahvalnosti Bogu za oslobađajuću presudu australskom kardinalu Georgeu Pellu koji je požrtvovno trpio klevete i živio trpljenje zbog lažnih optužbi za pedofiliju od koje krivnje je oslobođen pravomoćnom sudskom presudom.

SADRŽAJ

SVETA STOLICA	5
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	
PREDSJEDNIK HBK ČESTITAO BOŽIĆ PRAVOSLAVNIM KRŠĆANIMA	12
ČESTITKA PREDSJEDNIKA HBK NADBISKUPA PULJIĆA	
IZABRANOM PREDSJEDNIKU RH MILANOVIĆU	12
PREDSJEDNIK HBK NA HKR-U O PREDSJEDNIČKIM IZBORIMA	
I MANDATU PREDSJEDNICE GRABAR-KITAROVIĆ	13
ODREDBE BISKUPA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE	
U VEZI SA SPRJEČAVANJEM ŠIRENJA BOLESTI COVID-19	17
ZADARSKA NADBISKUPIJA	
RVATSKI RADIO: "OHRABRI SE, BOŽJI NARODE, I PREVENCIJOM I MOLITVOM!"	
PORUKA MONS. Ž. PULJIĆA VJERNICIMA U PRVOJ EMISIJI	
IZVANREDNOG CIKLUSA NA RADIO ZADRU	19
4. KORIZMENA NEDJELJA	20
'BUDITE U NADI RADOSNI, U NEVOLJI STRPLJIVI I U MOLITVI POSTOJANI!'	21
CVJETNICA	23
MISA POSVETE ULJA	23
SVETKOVINA USKRSA	25
USKRSNI PONEDJELJAK	26
BLAGOSLOV KAPELE U SJEMENIŠTU ZMAJEVIĆ	27
2. VAZMENA NEDJELJA	29
ODREDBE	31
NAŠI POKOJNICI	41
KRONIKA	42
IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE	45
IZ ŽIVOTA SJEMENIŠTA	78